

ISSN 1987-5355

9 771987 535007

#57
2016

June, July, August

lonca

არქიტექტურა ინტერიერი დიზაინი

STYLE

ARCHITECTURE   INTERIOR   DESIGN

გასაძირებელი დისტანციური

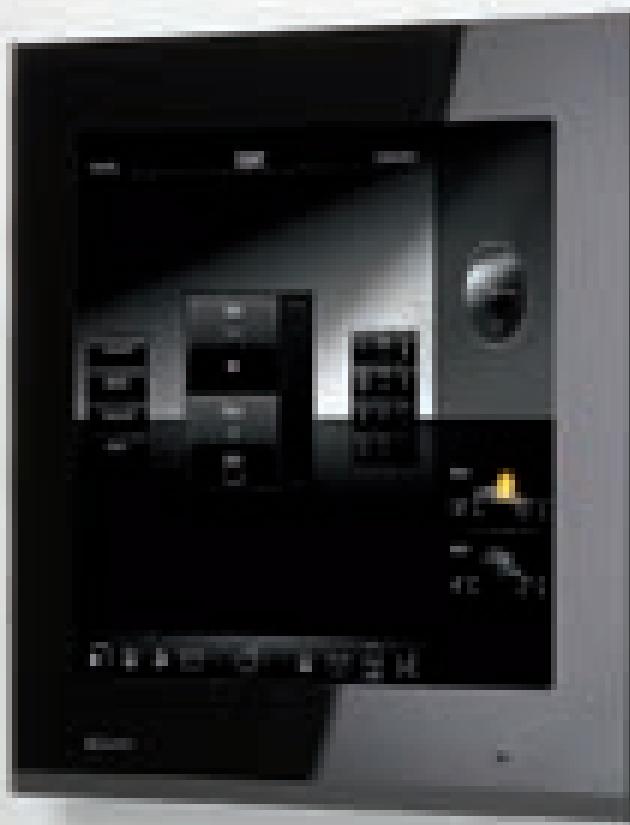
- მდგრადი დანართით 40%-ით კლიმატისა და გაფინანსების.
- მუშაობის უზრუნველყოფის მიზნით ნუოს განვითარება.
- დაუკავშირდეთ დანართისას.

თაღი. გავავი. ძირი.

JUNG

incho
Your choice of language

30/30

8

"Laguna" babies

представляют собой ячейки, в которых находятся различные виды, а также в виде групп, состоящих из нескольких ячейек. Виды ячеек могут быть разными.

Philipp Schmid

AAG

Association of Architects of Georgia საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია

www.archias.ge

- გამოსახული - საჭართვებოს აქტიურობის პარაგვას
- მთავარი ჩატარები - ნინო ცალიძე
- იღვიანი მასში - ნინო ცალიძე, იომიური გელოვანი.
- თახმარი - ნაფა კუჩანიძე
- გამოკითხვის მოწყობი - თამაზ ჩხაძე
- ჩეცლა - შ.პ.ს. სტრი, იოჩეკელი ეკატერინე ჯავახიშვილი

**PUBLISHER - ASSOCIATION OF ARCHITECTS
OF GEORGIA**

CHIEF EDITOR - Nino Laghidze

INFORMATION - Nino Laghidze, Dimitri Gelovani.

TRANSLATION - Nata Kurtanidze

COMPUTER GRAPHIC - Tamaz Chkhaidze

ADVERTISEMENT - STYL E | td. Director Ekaterine Jayakhishvili

0186 თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. #70ა
მობ: 593 42-74-73; 599 10-56-03; 558 28-29-30

70a Vaja-Pshavela ave, 0186 Tbilisi, Georgia.
Mob: (+995) 593 42-74-73; (+995) 599 10-56-03; (+995) 558 28-29-30
<http://www.archias.ge>
<http://www.archiaward.com>
E-mail: laghidze.n@gmail.com

სარეკლამო ტექსტის შინაარსზე
რედაქცია პასუხს არ აგებს

არქიტექტორებისა და დიზაინერების საკურადღებოდ!

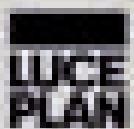
საქათველოს აქტუალურია და ეგნატი "სტილი" აგენტურებს თქვენთან თანამშრომელებას.
გთხოვთ, მოგვანორით თქვენს მიერ ჩეაღიზებელი აქტუალურები მოგეწილი პროექტი. მათ შორის საკუთხევლები განთავსებელი იქნება ეგნატი "სტილი" მომენტი ნომებში, ჩისტვისაც წინასწახ გთხოთ მაღლობას.
ეგნატის ჩედაქსი იყოვებს კედებას გაცნობით მასარის მომზადებისა და პერიოდულისათვის აუცილებელი პირები - ეგნატი გამოსაქვეყნებელი ობიექტი წარმოდგენილი იქნას მისი ამსახველი ფოტო-მასარის მაღლმატვები ხაზისხით - ავტომა უზენვე-ცენტრის მიერ და მოგენერირებული ფოტოგადაღება.

მარკეტის მასშტაბის
განვითარებული

Vistosi

Stilart

PHILIPS

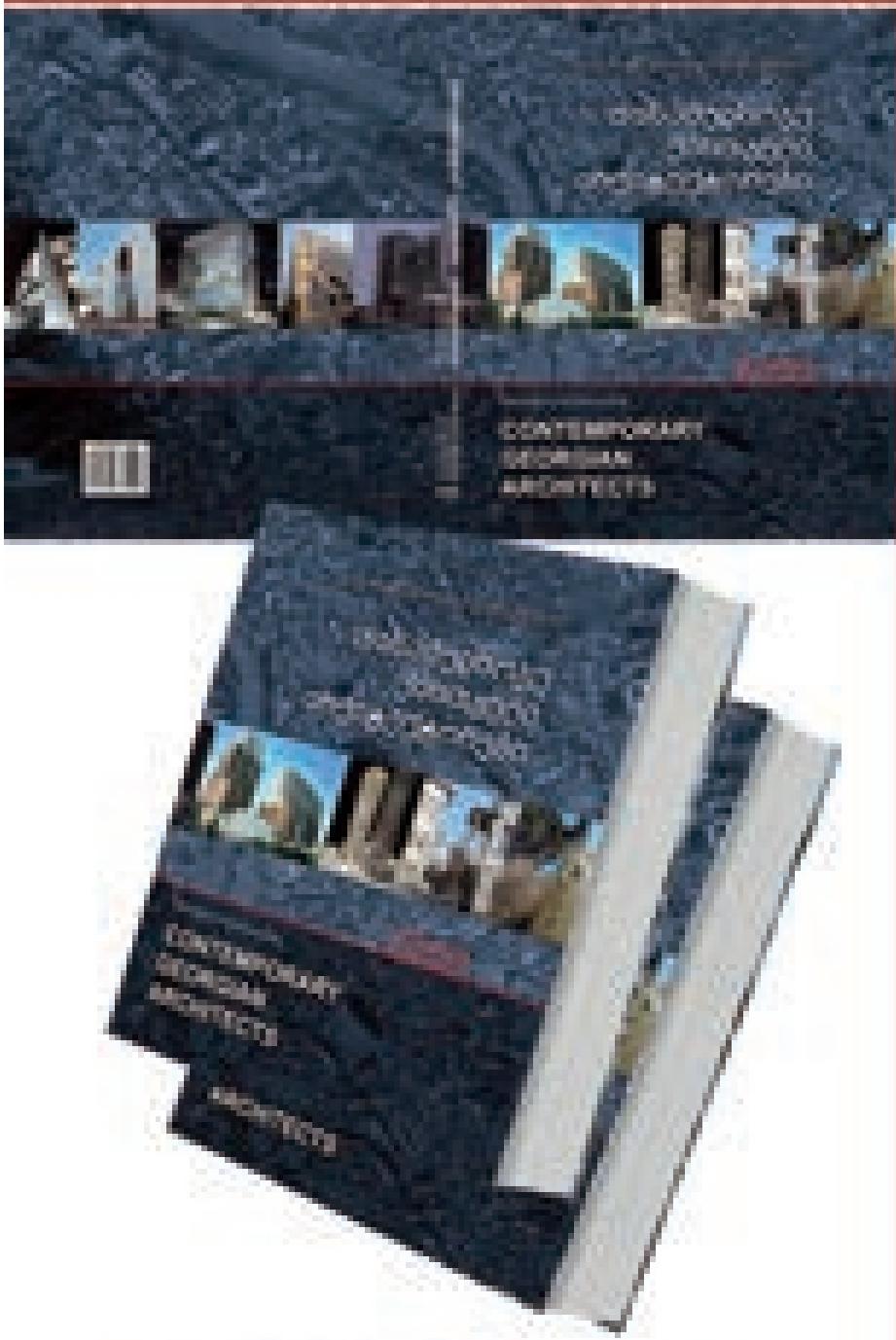
DELTA LIGHT

Antimide

მისამართი: სომხეთის ქ. 101 თბილისი | გვივის ქ. 100 თბილისი | ვაკეთის ქ. 11 თბილისი

www.newlight.ge

„საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია“
და უურნალი STYLE -ს ეგიდით გამოიცა
წიგნი - "საქართველოს არქიტექტურა &
თანამედროვე ქართველი არქიტექტორები".
გამოცემა გაყიდვაშია თბილისის წიგნის
მაღაზიებში.

წიგნის - "საქართველოს არქიტექტურა &
თანამედროვე ქართველი არქიტექტორები" -
გამოცემა, პროექტის პირველი ეტაპია.

დაწყებულია წიგნის II ნაწილზე მუშაობა.
დაგეგმილი გვაქვს, იგი, კვლავ საინტერე-
სოდ განვავრცოდ, მითუმეტეს, რომ ინტერე-
სი პროფესიონალების მხრიდან მზარდია.

დაგვიკავშირდით მისამართზე:
ვაჟა-ფშაველას გამზ. 70ა
მობ: +995 593 42 74 73
E-mail: laghidze.n@gmail.com
[www. archias.ge](http://www.archias.ge)

**"Georgian Architecture & Contemporary
Georgian Architects" - Book**

**Project organizers: STYLE Magazine,
Association of Architects of Georgia**

**"Georgian Architecture & Contemporary
Georgian Architects"** is only the beginning
of our project. We started work on the sec-
ond volume of the book, in which we hope
to further explore the past and present of
Georgian art, especially considering that
the professionals already start to show
increasing interest toward our activity.

please contact us at the following address:
70a Vaja-Pshavela ave., Tbilisi, Georgia;
Mobile: +995 593-427473
E-mail: laghidze.n@gmail.com
[www. archias.ge](http://www.archias.ge)

მუშაობის მიზანი და მიზანი

არქიტექტორთა ასოციაცია და უურნალი
STYLE მიზანია განვითაროს საქართველოს
არქიტექტურის მდგრადი მიზანი.

e-mail: laghidze.n@gmail.com

AQUANIT

tiles slip into place.

Aquanit Shower Tile

Shower tile has never been easier to install. Aquanit tiles are designed to interlock and provide a smooth surface. Aquanit's unique design allows for a quick and easy installation. It's a great choice for a new bathroom or a renovation. Aquanit tiles are made from high-quality materials and are available in a variety of colors and sizes. They are also very durable and can withstand many years of use.

Shower tile has never been easier to install. Aquanit tiles are designed to interlock and provide a smooth surface. Aquanit's unique design allows for a quick and easy installation. It's a great choice for a new bathroom or a renovation. Aquanit tiles are made from high-quality materials and are available in a variety of colors and sizes. They are also very durable and can withstand many years of use.

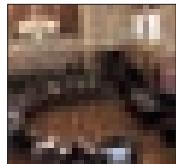
For more information about Aquanit, please visit our website at www.aquanit.com.

სარჩევი Content

ინოვაცია
აგტოპარკირების შესახებ

40

ქალაქი
CITY

საკრებულოს გადაწყვეტილებით,
თბილისის ცენტრალურ უბნებში
საცხოვრებელ სახლებზე კ2
კონფიგურაციების გადამეტებაზე
შეზღუდვა დამტკიცდა

15

სახლი
HOUSE

ვიზიტორთა ცენტრი
Visitors Centre

43

მიწათსარგებლობის
გენერალური გეგმის
განახლება

18

სასტუმრო რიქსონი
Rixos Hotel Borjomi

46

სივრცე "უნივერსიტეტი",
ქალაქის ცენტრის ურბანული
ფორმირივაციის სისტემის
ერთი შემადგენელი

20

კერძო სახლი
Family House

50

ღია არქიტექტურული
კონკურსი

28

გუდიაშვილის მოედნის
პროექტების პრეზენტაცია
Reconstruction of
Historic Gudiashvili
Square

32

ხსოვნა, როგორც
სიცოცხლის გაგრძელება

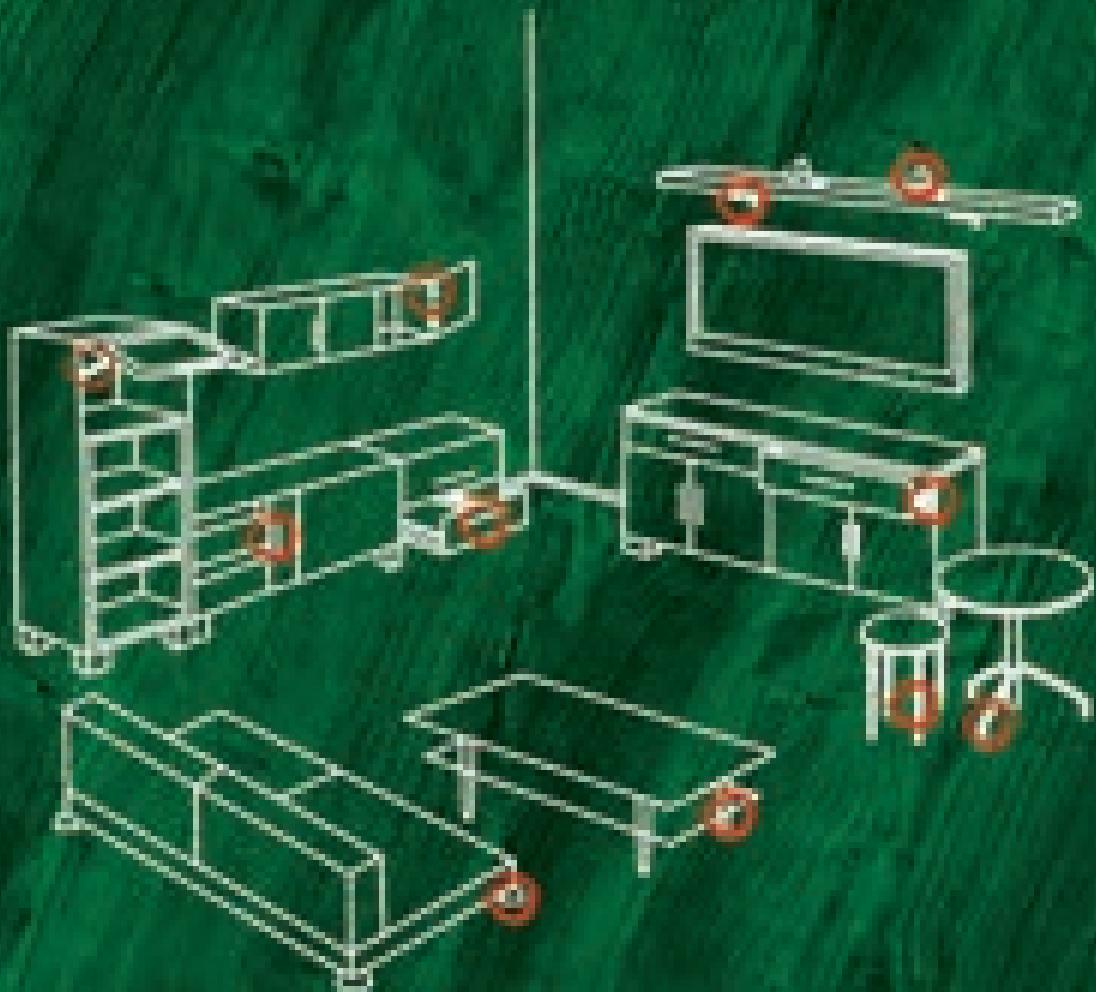
34

კოფილი უნივერმალ
"თბილისის"
რეკონსტრუქციის თაობაზე

38

მარინგონის ეპისტოლები

აპს „ლტბ“

კონსტრუქციული სამუშაოები

მთ. მ. ვაკელიძის, 102

tel: 2 39 71 61 42 70

e-mail: ltb@ltb.ge

www.facebook.com/ltbgeorgia

www.ltb.ge

CLEAF è CLEAF

griffetos CLEAF s.p.a. ein aktiver Anbieter von hochwertigen
Holzverarbeitungsgeräten für die Einrichtung und Ausstattung
Ihrer Wohnung oder Ihres Hauses.

Die "neue" CLEAF s.p.a. produziert nun ausschließlich Holzverarbeitungsgeräte
für den professionellen Einsatz.

Unseren Kunden können Sie auf der Messe "Salone del Mobile" in Mailand, unter dem Motto "Futura", besuchen. Hier werden wir Ihnen unsere neuen Produkte vorstellen. Besonders interessant ist die neue Serie "CLEAF".

2016 findet wieder die internationale Möbelmesse "Salone del Mobile" in Mailand statt. Die neue Serie "CLEAF" wird dort präsentiert. Die neue Serie "CLEAF" ist eine komplett neu konzipierte Serie von Küchenmöbeln, die mit den neuesten technologischen Entwicklungen der Holzverarbeitung einhergehen. Die neue Serie "CLEAF" ist eine komplett neu konzipierte Serie von Küchenmöbeln, die mit den neuesten technologischen Entwicklungen der Holzverarbeitung einhergehen.

Անդուր ց Կոմիտասի շնորհած պատ պահպան
շաղագործութեան առաջնային հաջուկ պահպան

www.lib.co

3987-2015-0001, 583403

9. Иванова,
Д. Дмитриев
телефон: 268-71-61/82-63
телефон: 591-96-33-92
email: shop4@list.ru
Skype: hollinex; hollinex@list.ru
www.facebook.com/hollinex

სარჩევი Content

ვერნისაჟი
VERNISAGE

"ARTINDUSTRIA" Craft &
Design Fair

86

საოფისე შენობა
Office Building

54

ინოვაცია
არქიტექტურაში 2016
Innovation in
Architecture 2016

90

ცხრილი ახერხებები
FOREIGN ARCHITECTURE

ზაჰა ჰადიდი
Zaha Hadid

58

საერთაშორისო არტ
სოფელი უწერა
The International Arts
Village Utsera 2015
Project

94

Chillr -
Project story

64

სხვადასხვა ქვეყნის ოთხი
არტისტის ერთობლივი
გამოფენები
International Art Exhibitions
of four artists from
different countries

98

Art, Books & a home
for 3

68

ბესენები
REMEMBER

ქეთევან კობახიძე
Ketevan Kobakhidze

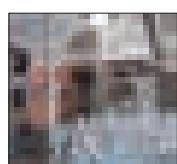
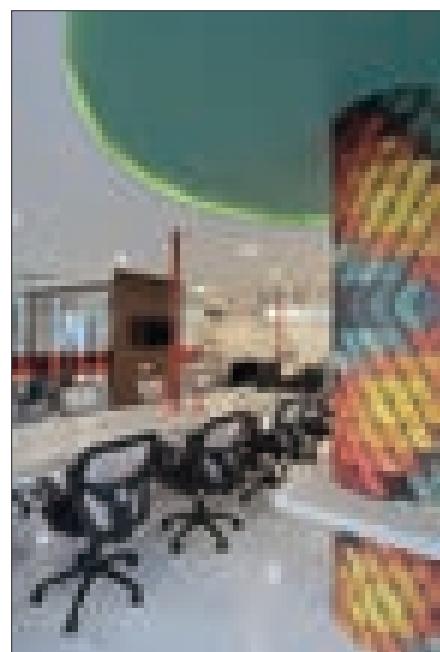
100

ინტერიერი
INTERIOR

კომფორტი სიმუშდროვეში
Comfort in Coziness

74

პაულანერის ფან კლუბი
Paulaner Fan Club

80

არქიტექტურული
ფიგურის კონცეფცია

84

celebrate

The Perfect Location
For Your Perfect Day

choose

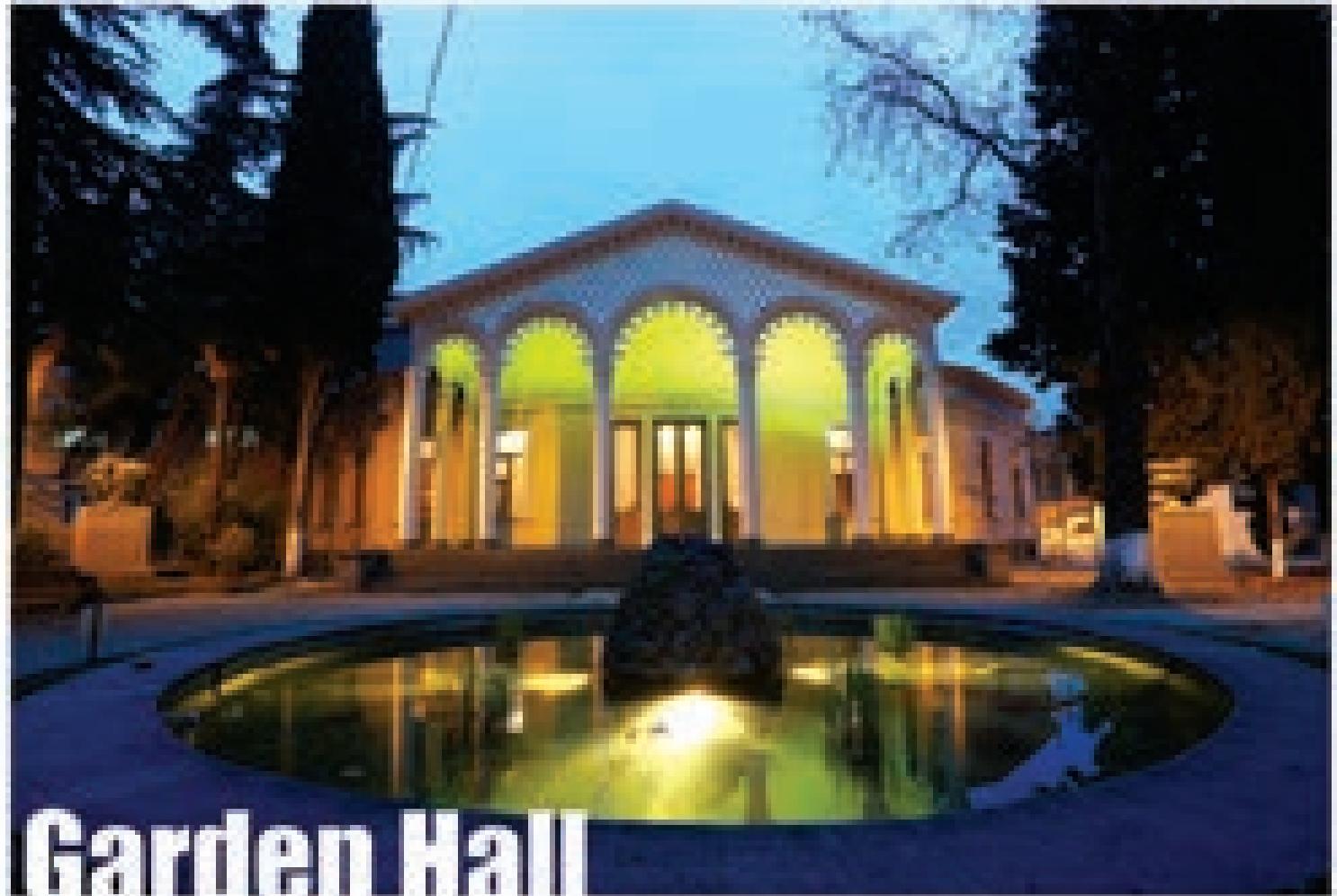
the perfect location
for your perfect day
at the
GARDEN HALL

ଭୂଷା ମନ୍ଦିର

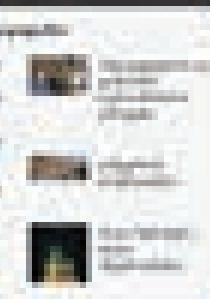
Garden Hall

গৃহীত মুক্ত পথ

AAG

www.archias.ge

593 427 473

საკრებულოს გადაწყვეტილებით, თბილისის ცენტრალურ უბნებში საცხოვრებელ სახლებზე კ2 კოეფიციენტის გადამეტებაზე შეზღუდვა დამტკიცდა

თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოში რი-
გგარეშე სხდომა გაიმართა.

საკრებულოს წევრებმა თბილისის მუნიციპალი-
ტეტის ტერიტორიების გამოყენებისა და განაშენია-
ნების რეგულირების წესში შესატანი ცვლილებების
პროექტზე იმსჯელეს, რომელიც თბილისის მუ-
ნიციპალიტეტის მერიის სს(ი)პ არქიტექტურის სამ-
სახურის უფროსმა წარმოადგინა.

დღიმიტრი მოსულიშვილმა წესში შესატან ცვლი-
ლებებზე ისაუბრა და აღნიშნა, რომ დოკუმენტის თა-
ნახმად, ქალაქის ცენტრალურ ნაწილში საცხოვრე-
ბელ სახლებზე კ2 კოეფიციენტის გადამეტებასთან
დაკავშირებით დროებითი შეზღუდვა დაწესდება.

წარმოდგენილი ცვლილებებით, თბილისის ცე-
ნტრალურ ნაწილში საჯარო საცხოვრებელი შენარ-
ჩუნების მიზნით, საცხოვრებელ სახლებზე კ2 კო-
ეფიციენტის გადამეტება აღარ მოხდება, ასე-
ვე გამნვანებულ ტერიტორიებზე შეიზღუდება
განაშენიანების პროცესი. დედაქალაქის გარეუბ-
ნებს რაც შეეხბა, დროებითი შეზღუდვა მათ არ
შეეხბა, რათა გარეუბნებს განვითარების საშუ-
ალება მიეცეს.

წესში შესატანი ცვლილებები გარდამავალი პე-
რიოდის ღონისძიება და საბოლოო პოლიტიკის შე-
მუშავებამდე მას მიწათსარგებლობის გენერალური
გეგმის განხელებაზე მომუშავე გუნდი შეასრულებს.

რიგგარეშე სხდომაზე საკრებულოს თავმჯდომა-
რის პირველმა მოადგილებ გიორგი ტყემალაძემ აღ-
ნიშნულ პროექტში საკრებულოს შესაბამისი კომისი-
ების მიერ შეტანილი დამატებითი ცვლილებები დე-
ტალურად წარმოადგინა, რის შემდეგაც საკრებულ-
ოს წევრებმა აღნიშნულ საკითხს მხარი დაუჭირეს.

“დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალუ-
რი გეგმის დამტკიცების შესახებ“ ქ. თბილისის მუ-
ნიციპალიტეტის საკრებულოს 2014 წლის 30 დეკე-
მბრის №20-105 დადგენილებაში ცვლილების შეტა-
ნის თაობაზე იმსჯელეს და განაშენიანების რეგუ-
ლირების გეგმის გეგმირებით დავალებების, პრო-
ექტებისა და განაშენიანების რეგულირების კორე-
ქტირებული გეგმების პროექტები განიხილეს.

სხდომას დედაქალაქის მერის მოადგილე გიორ-
გი ლილუაშვილი, თბილისის მერიის საქალაქო სა-
მსახურებისა და სს(ი)პ-ების წარმომადგენლები, ას-
ევე არქიტექტორები ესწრებოდნენ.

ශ. මේනුෂීන් විජිතියෙහි පාලනයේ පිරින්වා ඇති

Territorial-structural zoning project map

Steps to be Taken Against Chaotic Development of Tbilisi

To avoid further chaotic development of the central and historical parts of the Tbilisi and in connection with increase of K2 construction intensity coefficient for residential houses, temporary restrictions will be enforced in the densely populated central districts of the city.

According to Tbilisi City Hall and Department of Architecture, increase of K2 coefficient on residential houses prior to development of Tbilisi land use master plan will be restricted. Final version of this master plan will incorporate efficient urban development regulations, which will enable municipal authorities to resolve the issue of chaotic construction in Tbilisi.

The temporary restriction will not cover the city outskirts, so that their development is not hindered. However, possibilities of construction on the territory of parks and gardens existing in residential zones, will be restricted in all parts of the city.

"The key priority of Tbilisi authorities is green development of the city. Very specific measures will be applied to realize this goal. Development of target districts will incorporate construction regulation plans, which is still another important preventive step against chaotic construction in Tbilisi," - said Dimitri Mosulishvili.

Tbilisi image development regulations will be also updated. According to David Narmania, the government will try to stimulate construction of green roofs and terraces. Uniform standards will be introduced in order to ensure compliance of new constructions with the general concept.

"Construction of green roofs should be promoted throughout the city. Uniform standards will be introduced to ensure homogeneity of vistas and eliminate deviations from the general concept," said Mayor of Tbilisi.

Note: restriction on K2 construction intensity coefficient overruns will cover the central and transitional zones indicated on the map.

მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლება

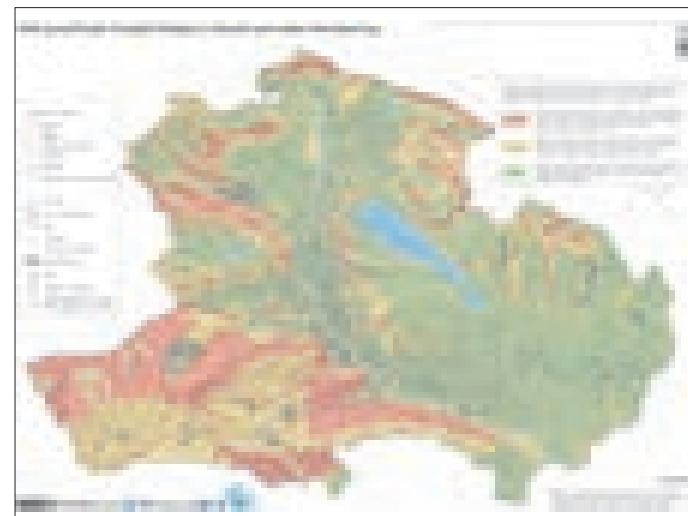
თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოში დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებასთან დაკავშირებით 6 თვის განმავლობაში გაწეული სამუშაოებისანგარიში მოისმინეს.

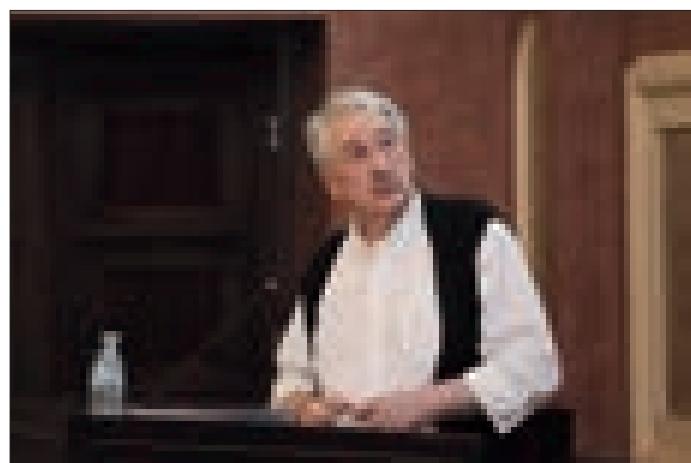
პრეზენტაციის დაწყებამდე დედაქალაქის მერმა დავით ნარმანიამ გენერალური გეგმის მიზნებისაზე ისაუბრა და აღნიშნა, რომ 6 თვის განმავლობაში ყველა იმ ძირითადი საკითხის დეტალურად შესწავლა მოხდა, რაც შე-

მდგომში სხვადასხვა მიმართულებებისკონკრეტული რეგულაციების მომზადებას შეუწყობს ხელს. ასევე პრეზენტაციის დაწყებამდე თბილისის არქიტექტურის სამსახურის უფროსმა დიმიტრი მოსულიშვილმა ისაუბრა ქალაქის განვითარების მიმართულების მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებასთან დაკავშირებულ სამუშაოების მიმდინარეობაზე და მთ მნიშვნელობაზე.

პრეზენტაცია პროექტის თანახელმძღვა-

ნელმა, დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებაზე მომუშავე ჯგუფის „სითი ინსტიტუტი საქართველოს“ წევრმა, ქალაქმარებელმა მერაბ ბოლქვაძემ წარმოადგინა. იმავე დროს, ქალაქგანვითარების სხვადასხვა მმართულებების მიხედვით, შესაბამისი ანგარიშები წარმოადგინეს წროეჭიზე მომუშავე ჯგუფის წევრებმა: ურბანიტებმა ოსებ სალუქვაძემ და ლადო ვარდოსანიძემ, ეკონომისტმა ზვიად არჩუაძემ, ეკოლო-

გმა ჭიჭიკო ჯანელიძე და სხვ. მათი განცხადებით, წინასაპროექტო კვლევის შედეგად, ქალაქის მიმდინარე საჭიროები გამოიკვეთა დაგეგმარებითი დავალების პროექტისა და მიწათსარებლობის გენერალური გეგმის კონცეფციის დაზუსტებას პროცესი დასრულდა.

შეხვედრა კითხვა - პასუხის რეჟიმში გაგრძელდა.

როგორც წარმომადგენლობითი ორგანოს თავმჯდომარებ გიორგი ალიბეგაშვილმა განაცხადა, საკრებულოში წარმოდგენილი შუალედური ანგარიში ქალაქში არსებულ მდგომარეობას, როგორც ეკოლოგიური კუთხით, ას-

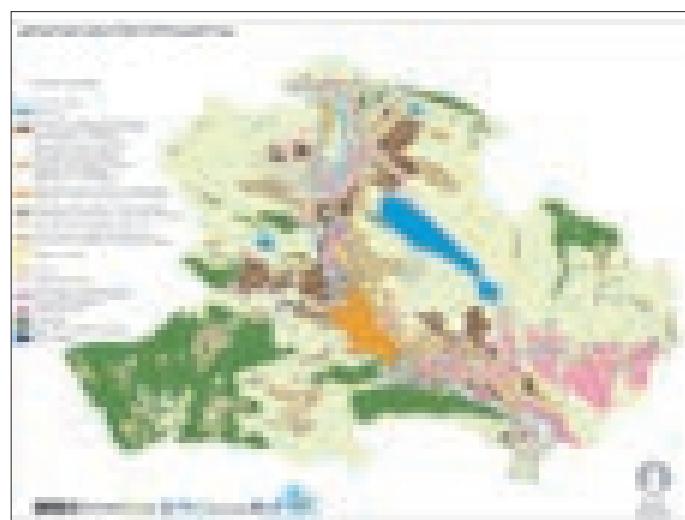
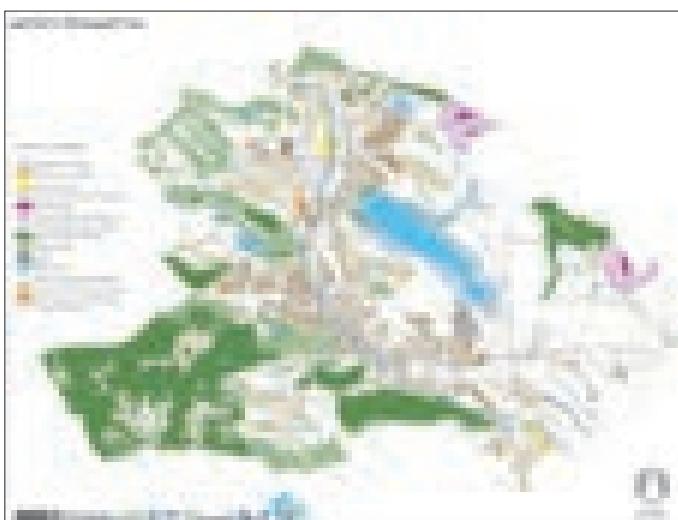
ევე ტრანსპორტისა და უზრუნველყოფის ზონების მიმართულებებით ზუსტად ასახავს.

საკრებულოს თავმჯდომარის პირველმა მოადგილმ გიორგი ტემუხალაძემ საკრებულოს მიერ მიღებული დროებითი რეგულაციების შესახებ ისაუბრა, რომელიც თბილისის ცენტრალურ უბნებში საცხოვრებელ სახლებზე კ2 კოეფიციენტის გადამტებაზე შეზღუდვას გულისმობრივისა და აღნიშნა, რომ მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის დამტკიცების შემდეგ, უბნების მიხედვით განაშენიანების ინტენსივობის კოეფიციენტები განისაზღვრება, რაც კონკრეტულ გაანგარიშებულ იქნება დაფუძნებული.

დედაქალაქის მერთან დავით ნარმანიასთან და საკრებულოს წევრებთან ერთად შეხვედრას მერის მოადგილე გიორგი ლილუაშვილი, არქიტექტორები, ურბანისტები და დეველოპერები ესწრებოდნენ.

თბილისის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებაზე თბილისის მერის არქიტექტურის სამსახურის მიერ გამოცხადებულ კონკურსში გამარჯვებული კონსორციუმი „მომავლის ქალაქი“ მუშაობს.

საკონკურსო პირობების მიხედვით, განაცლებული დოკუმენტის წარმოდგენის საბოლოო ვადა 2017 წლის 17 აპრილია.

სივრცე "უნივერსიტეტი", ქალაქის ცენტრის ურბანული ფორმდებაციის სისტემის ერთი შემადგენელი

ნინა მელებაძე კუნცეულის ახელი ქადაგის მიმღები - თახების მიერ 1967-2000 წლებში დამტკიცებული საპროექტო მოსაზღვრის გამოყენება. ბაქონი ჩემი თავისი თაობის ეთი გამოჩეული, უნიჭიერი ახელი გამოყენებათ და ჩემთვის ღონისძიება სამასაც ამ წლის შეფასება, რომელიც მან გამოხატა ამ ნამეშვების მიმართ.

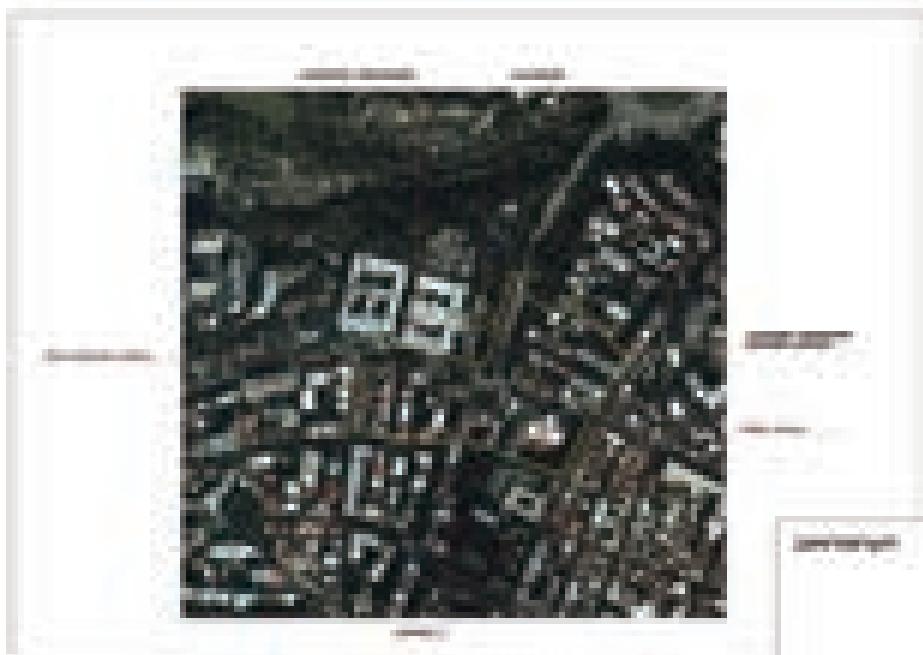
ადგილმდებარეობა:
თბილისი, საქართველო
ნარმოდგენის ფორმა:
თაბაშირის მოდელი

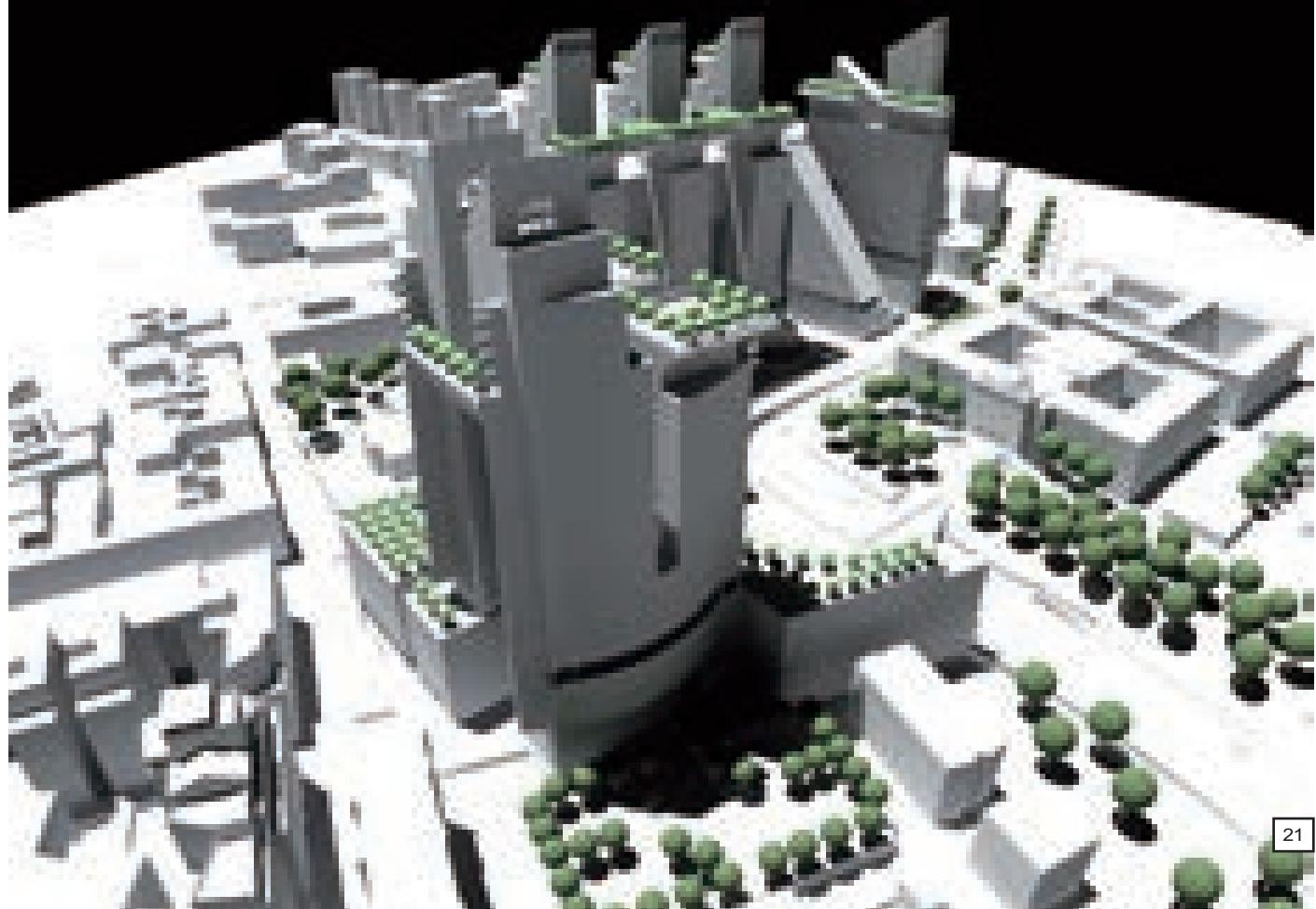
შეზღუდული რესურსის საინჟინრო და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის ფონზე თბილისის ცენტრალურ ნაწილში მოსახლეობის და ადმინისტრაციულ-მმართველობითი ობიექტების კონცენტრაცია ასტიმალურს შესაბამისად ალებატება. საზოგადოებრივი სივრცეების მნვავე დეფიციტის პირობებში მათი შემდგომი რაოდენობრივი ზრდა სპეციალისტებისთვის კარგად ნაცრობ რისკებს და საფრთხეებს შეიცავს. ამ რისკების თავიდან აცილების ერთ-ურთი გზა ცენტრის განაპირა უბნების, დეფორმირებული გეგმრებითი ქსოვილის და არქიტექტურულად ნაკლებად ღირებული განაშენიანების მქნენ ტერიტორიების მიზანმიმართული, რაღიანული რეკონსტრუქციაა. რეკონსტრუქციის შედეგად ჩამორჩეული ბეჭედულმა ურბანულმა სისტემამ თავისი მაღალინტენსური განაშენიანების ხარჯზე შესაძლებელი უნდა გახადოს ქალაქის სტორიული ნაწილის გეგმარებითი „ტევადობას“ ოპტიმიზაცია, თბილისის ისტორიული ზონის და მისი მიმდებარე, XIX საუკუნის პერიოდის უბნებში დაწყებული სანირების პროცესის კომპლექსური, ფართომასშტაბიანი გაფრძელება, დამატებითი საზოგადოებრივი სივრცეების ორგანიზება, ამ არეალში საქალაქო მნიშვნელობის მაგისტრალურ ქუჩებზე მოძრაობის შემაფერხებელი ფაქტორების მინიმუმადე დაყვანა.

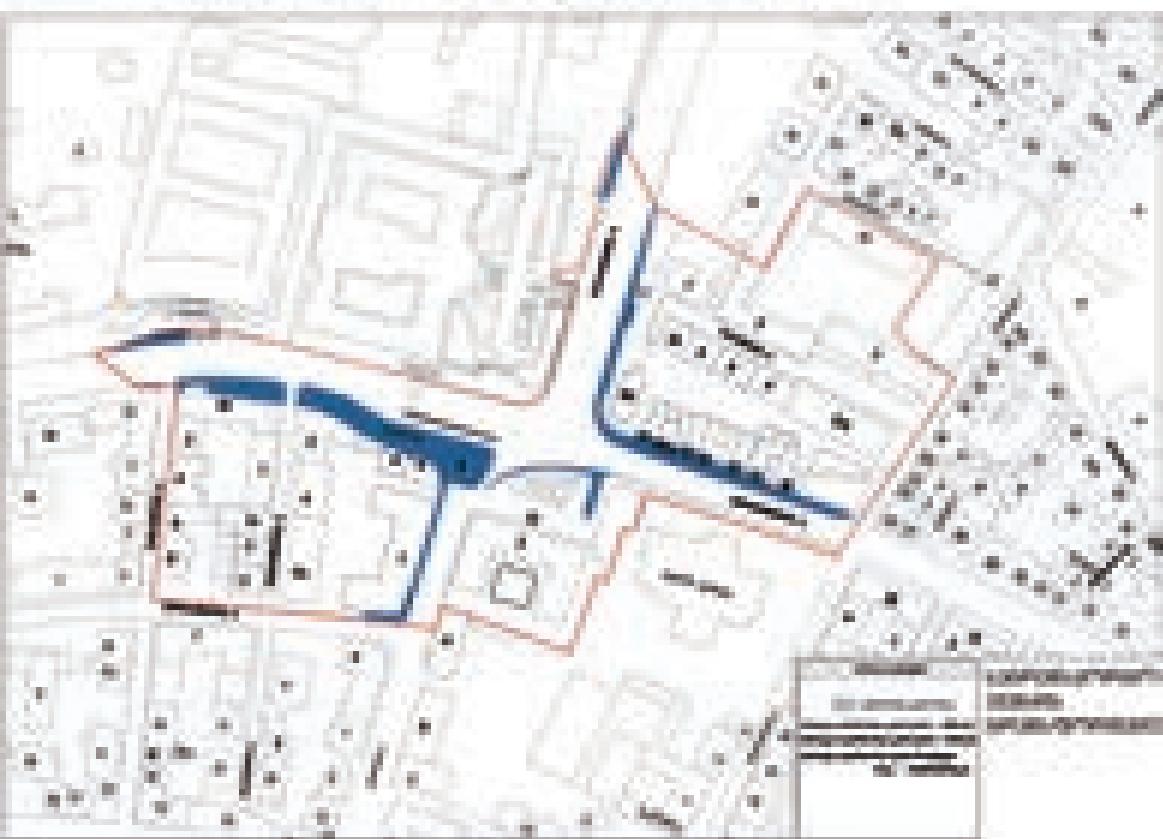
სისტემის - ერთგვარი ურბანული ფორმი-ფიგურის თითოეული ელემენტის ეკონომიკურმა ეფექტიანობამ, კვადრატულ მეტრებში გამოხატულმა სარეზერვო კაპიტალურმა ფონდმა უნდა შექმნას ქალაქის ბირთვის ურბანულდ ფსეულო, მჭიდროდ განაშენიანებული უბნების არქიტექტურული ხარისხის, ფუნქციონირების, ეკოლოგიური მდგრადრების გაუმჯობესების მატერიალური წინაპირობა.

* * *

1906 წელს ქალაქის ადმინისტრაციული საზღვრის დასავლეთით, ვარაზისხევის გადაღმა აიგო თანამედროვე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სათაო კორპუსი. ამ მშენებლობამ მძლავრი იმპულსი მისცა ქალაქის ჩრდილო-დასავლეთ მიმართულებით განვითა-

რებას. მალე ეს უბანი თბილისის, მოგვიანებით კი მისი ცენტრის ნაწილი გახდა.

ადგილის ტოპოგრაფიის, ასევე სხვა მიზეზთა გამო სუნივერსიტეტო კომპლექსად ქცეულმა ორგანიზმში ვერ შიიღო ადექვატური შინაარსი, სიდიდის და მნიშვნელობის პრომენადი. მისი აქსისის პომპეზური, გასული საუკუნის 50-ან წლებში აგებული კიბე, ამავე პერიოდში ვარაზისხევზე გაყვანილი მაგისტრალური ქუჩის უკაცრიელ ტროტუართან ასრულებს თავის საფეხურებს. ვაზუალურად ეს ღერძი ამ მაგისტრალის (ყოფილი ხევის) მეორე მხარეს, უნივერსიტეტის მიმართ ფიზიკურად, ფუნქციურად და შინაარსობრივად აშკარად ინდიცირებულ განაშენიანებას ებჯინება. ადრე აქ ნახევრადგაქალაქებული სოფელი ვერა მდებარეობდა (იგი 1867 წელს მოექცა თბილისის ადმინისტრაციულ საზღვრებში). მისმა დღემდე უცვლელმა შინაგზებმა დროით განმავლობაში საცხოვრებელი ქუჩების სტატუსი შეიძნეს. უბანი პრესტიულ, მოგვიანებით კი, მისა ამ თვასების გამო სპონტანურად განვითარებად, არაერთგვაროვან ურბანულ სივრცედ ჩამოყალიბდა. კონცეპტუალური რეკონსტრუქცია ასევე შეეხო უნივერსიტეტის სამსრეოთა მდგრად სამ, შედარებით მოწესრიგებულ, მაგრამ დაბალი არქიტექტურული და გეგმარებითა ხარსისის მქონე საცხოვრებელ კვარტალს.

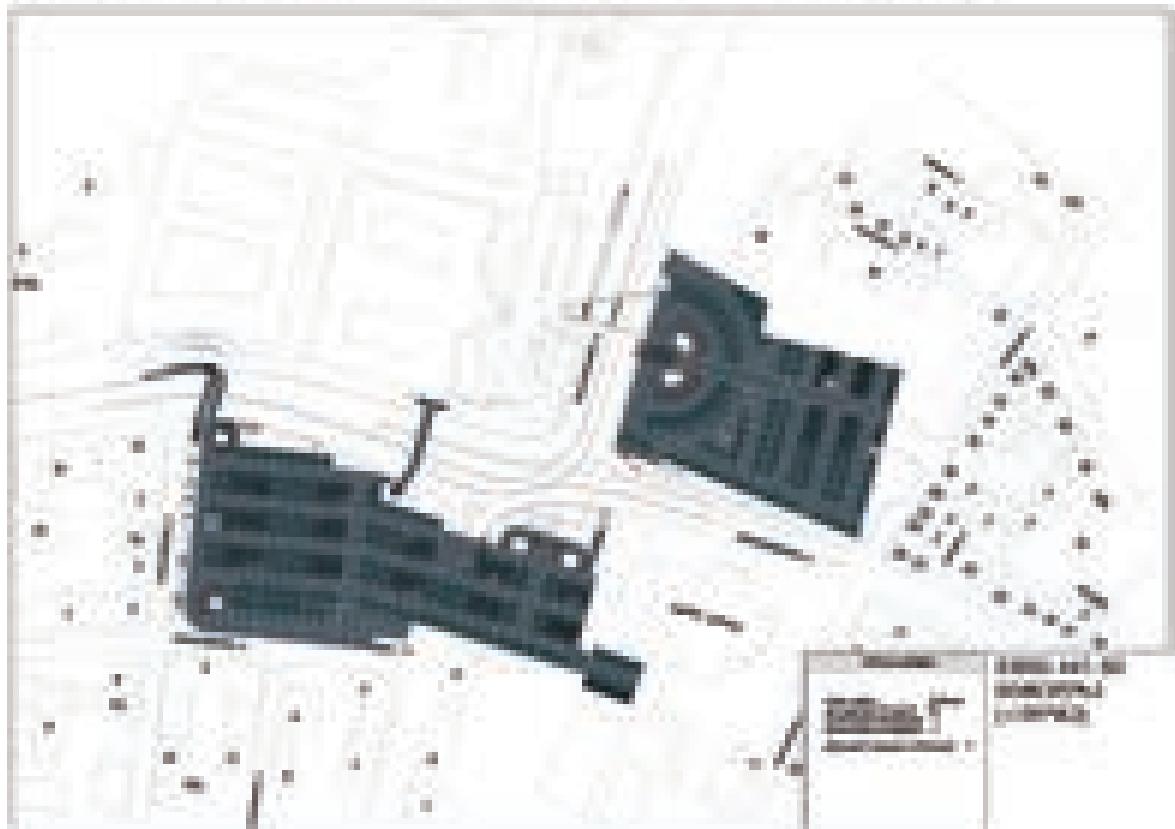
სარეკონსტრუქციო არეალის დადგენილი გაბარიტი ის ოპტიმუმია, რომელიც უნივერსა-ტეტის სატრანსპორტო კვანძის პრობლემების მოგვარების შესაძლებლობასაც იძლევა. აქ იგული-სხმება როგორც მრავალდონა-ნი მიწისქვეშა პარკინგის მშენებლობა, ასევე გზაჯვარედინის გახსნა. ამ უკანასკნელის საპროექტო გადაწყვეტა, მიუსწოდავად მრავალწლიანი მცდელობისა, არ-სებული განაშენიანების კონტუ-რებში (ნითელ ხაზებში) შეუძლებელი აღმოჩნდა.

თბილისს ცენტრის სივრცი-ით-გეგმარებითი ტრანსფორმა-ციის, ურბანული ფორმიფიკა-ციის სისტემის ნინამდებარე ფრა-გმენტი შესაძლოა მისი ქალაქტა-ნითარების შემდგომ ეტაპად მი-ვიჩნიოთ. შედეგად ვიღებთ:

- უნივერსიტეტისწინა უნი-ვეტი მოძრაობის გზაჯვა-რედინს.
- 2400 ადგილს ავტომბილთა მიწისქვეშა პარკირებისთვის.
- 200 000 კვ.მ საცხოვრებელ, კომერციულ, საოფისე ფართს.
- 1,65 ჰა საზოგადოებრივ სივრცეს.

კონცეფციის რეალიზაციისთ-ვის საჭიროა 55 000 კვ.მ ჯამუ-რი ფართის საცხოვრებელი შენო-ბების აღება.

არქიტექტორი
აკავლი ქიმიძე

University Space, an integral component of city center urban fortification system

Location: Tbilisi, Georgia

To be submitted as: plaster model

Considering the limits set by the local engineering and transport infrastructure, the concentration of population and administrative establishments in central districts of Tbilisi is significantly higher than normal. Their further increase is connected with risks and dangers well known to relevant experts. One of possible solutions allowing to avoid these risks would be purposeful radical reconstruction of suburbs and areas with deformed and / or low-value architectural development. New, densely developed urban system formed as a result of such reconstruction should make it possible to optimize the planning capacity of the historical part of the city, to continue recovery of ancient Tbilisi and its neighboring 19th century districts, to organize extra public spaces, to reduce potential traffic hazards in the central streets and thoroughfares within this area.

Economic efficiency of each element of this system – an urban fortification of a kind, the reserve capital expressed in square meters, - should contribute to improving the architectural quality of densely developed core districts of the city, their functioning and environment.

* * *

In 1906, Tbilisi State University was built to the west from the administrative border of the city, across Varaziskhevi. This construction gave a strong impulse to development of the city in the north-western direction. The new outgrowth soon merged with Tbilisi and became part of its center.

Specifics of local topography and other reasons prevented the University complex from turning into an adequately sized city promenade. The pompous axial staircase built in the 1950ies descends to the unpeopled sidewalk of Varaziskhevi Street, also built in the same period. Visually, this axis butts against the physically, functionally and contextually indifferent housing development – former Vera town (which was integrated with Tbilisi in 1867). With time, its still deserted walkways transformed into residential streets. The district formed as a spontaneously, desultorily developing upmarket urban space. Conceptual reconstruction also touched three comparatively better organized but low-quality residential districts to the south from the University.

The size of reconstruction area also enables to solve the University traffic junction issues, including construction of a multilevel underground parking lot and of a crossroad. Designing of the latter proved impossible within the current red lines - not for the lack of trying, though.

Planning transformation of Tbilisi center at the present section of urban fortification can be considered as a new stage of its urban development.

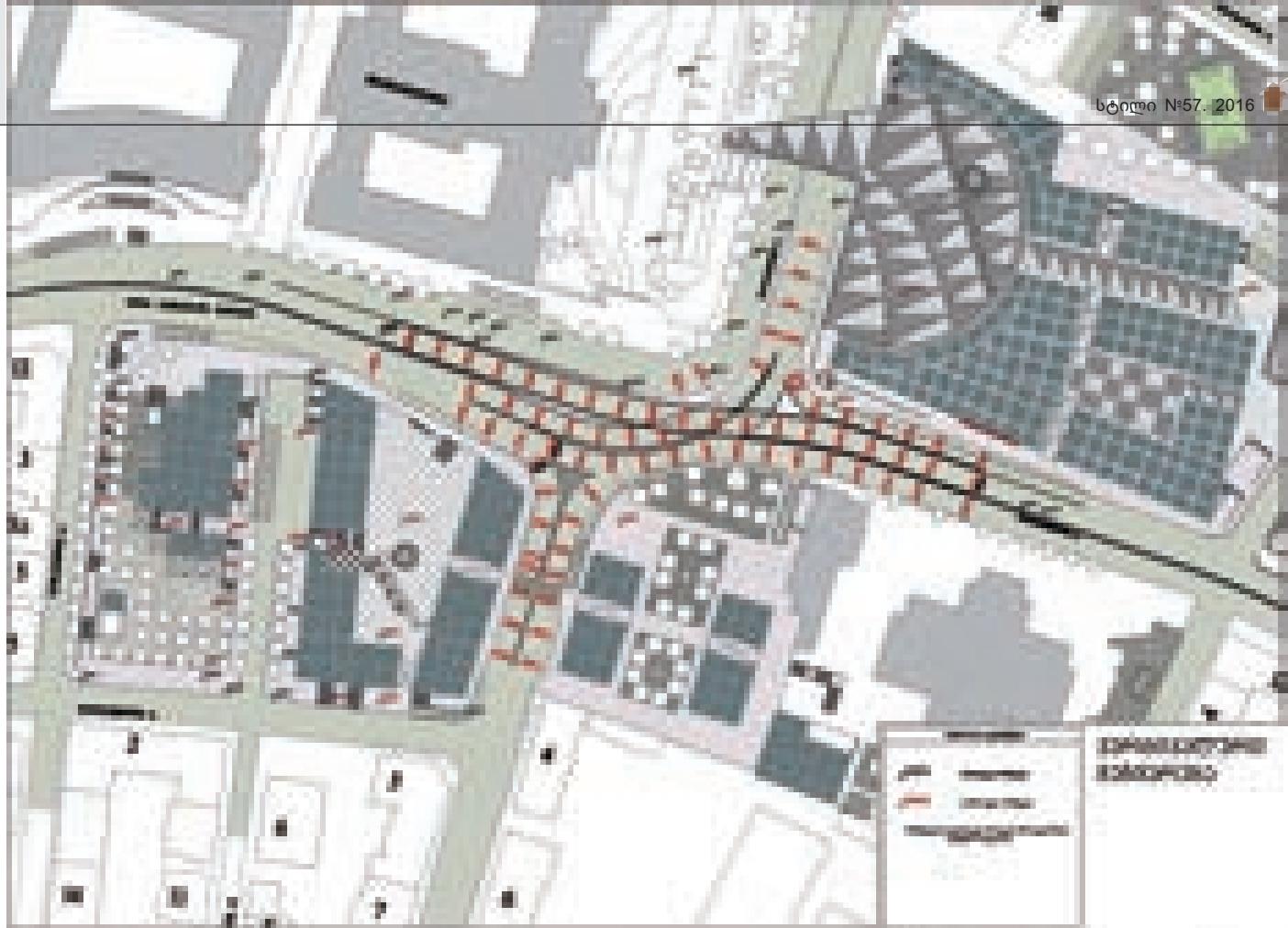
The estimated outcomes of this process are:

- Crossroad;
- 2100-place underground parking lot;
- 20000 sq. m. of residential, commercial and office space;
- 1,65 ha of public space.

Realization of this conception requires removal of buildings with a total of 55000 sq. m. of residential space.

PAUL DZINDZIBADZE, ARCHITECT

Digitized by srujanika@gmail.com

10 of 10

Бюджет бюджета - бюджета - бюджета	- 10 000 000
бюджет бюджета бюджета	- 10 000 000
бюджет бюджета бюджета бюджета	- 10 000 000
бюджет бюджета бюджета бюджета	- 10 000 000
бюджет бюджета бюджета бюджета	- 10 000 000

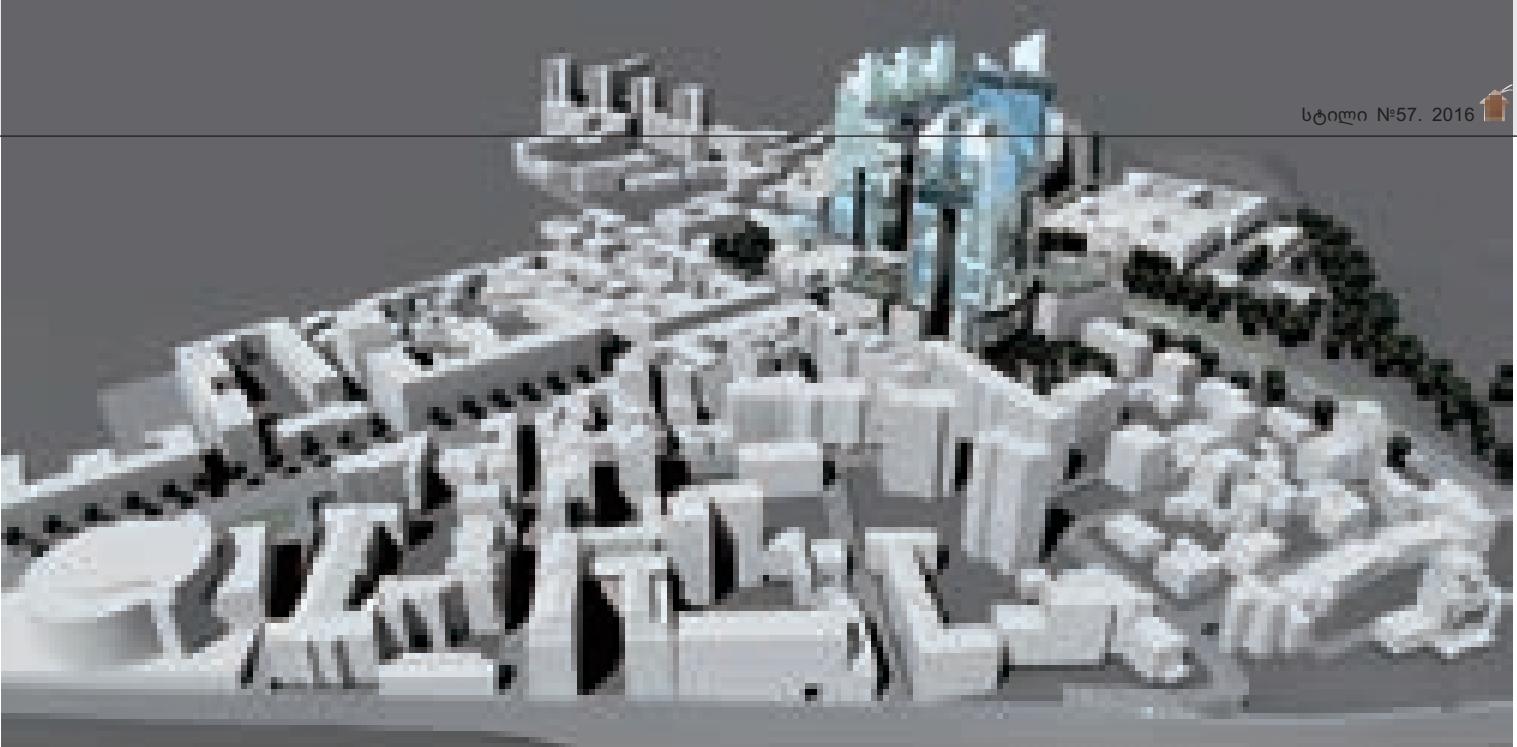
10 of 10

Бюджетные расходы на здравоохранение	100 000 000
Бюджетные расходы на социальную политику	100 000 000
Бюджетные расходы на науку и культуру	100 000 000
Бюджетные расходы на образование	100 000 000
Бюджетные расходы на жилищное строительство	100 000 000

Банкнота 5000 рублей	— 10 700 000
Банкнота 1000 рублей	— 1000
Банкнота 500 рублей	— 1000 000
Банкнота 100 рублей	— 1000 000

REFERENCES

1

ღია არქიტექტურული კონკურსი

2015 წლის 4 დეკემბერს გამოიცხადდა კონკურსი „ქ. თბილისში, ვარაზისხევისა და მელიქიშვილის ქუჩის კვეთაზე ასაშენებელი Luxury ტიპის მრავალფუნქციური საცხოვრებელი შენობის ესკიზურ პროექტზე.“

კონკურსის ძრითად მიზანს წარმოადგენდა ღია არა შემოქმედებითი პაქტონბის გზით, შესაბამისი „პროგრამა-პირობებით“ განსაზღვრული საკონკურსო ტერიტორიის განვითარების სივრცით-კომპილაციური და ესთეტიური გადაწყვეტის მიღება და ამ გადაწყვეტის კონტექსტში, პრაქტიკულ შედეგებზე ორიენტირებული, საკონკურსო არეალზე მრავალფუნქციური საცხოვრებელი შენობის საუკეთესო პროექტების გამოვლენა.

კონკურსის ორგანიზატორები: შპს „იდეა სიით“, შპს „იდეა მელიქიშვილი“ და „საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია“

საკონკურსო პროექტების ატვირთვა შესაძლებელი იყო 2016 წლის 15 თებერვლის ჩათვლით.

უფრო ნამუშევრებს აფასებდა 2016 წლის 19 თებერვლამდე.

კოდირებული საკონკურსო პროექტების ავტორთა (ან ავტორთა ჯგუფის) ვინაობა საზოგადოებისთვის და უფრო ნევრებისთვის ცნობილი განვითარების შეფასების დასრულების შემდგომ.

კონკურსის უფრო შემადგენლობის და მუშაობის წესი განისაზღვრა კონკურსის ორგანიზატორების გადაწყვეტილებით:

არქიტექტორები: გაგა კიკნაძე, ირინა საბაშვილი, ზექარი ქურდიანი, დავით აბულაძე, ვასილ ქიბულია, მიხეილ ბალიაშვილი, ნინო ლალიძე, ნინო გამცემლიძე (შპს „იდეა სიით“), ნინო გამცემლიძე (შპს „იდეა მელიქიშვილი“) და „საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია“

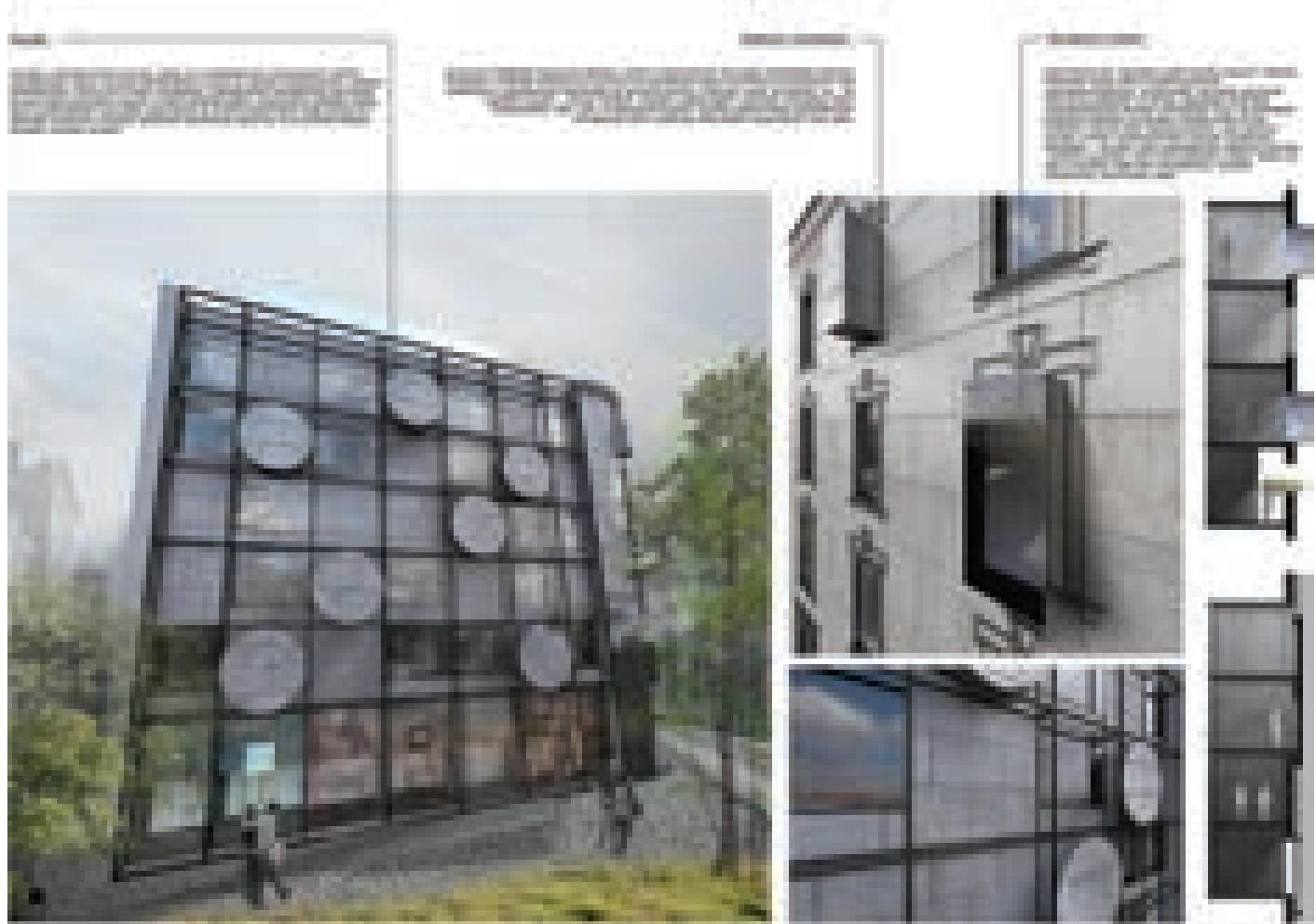
თის“ წარმომადგენელი);

ასევე: მიწის ნაკვეთის ყოფილი მესაკუთრეების (იგივე მომავალი მაცხოვებლების) წარმომადგენელი - ელენე ჭიჭინაძე, „პროექტის მფლობელის/ინვესტორის“ წარმომადგენელი - რამაზ მიქაძე.

კონკურსის საპრიზო ფონდი შეადგინდა 48 000 ლარს, რომელიც თანაბრად გადანაწილდა უფრო მის მიერ შერჩეულ სამ საუკათესო ავტორზე(ავტორთა ჯგუფზე).

2016 წლის 20 თებერვალს, გამარჯვებული პროექტები დასახელდა. ღია არქიტექტურულ კონკურსში გამარჯვებული და ასევე კონკურსის სხვა პროექტების პრეზენტაცია მოეწყო „ლვინის ქარსანა №1“-ში, ტერასაზე. წარმოგიდენთ სამ საუკეთესო პროექტს და მათ ავტორებს:

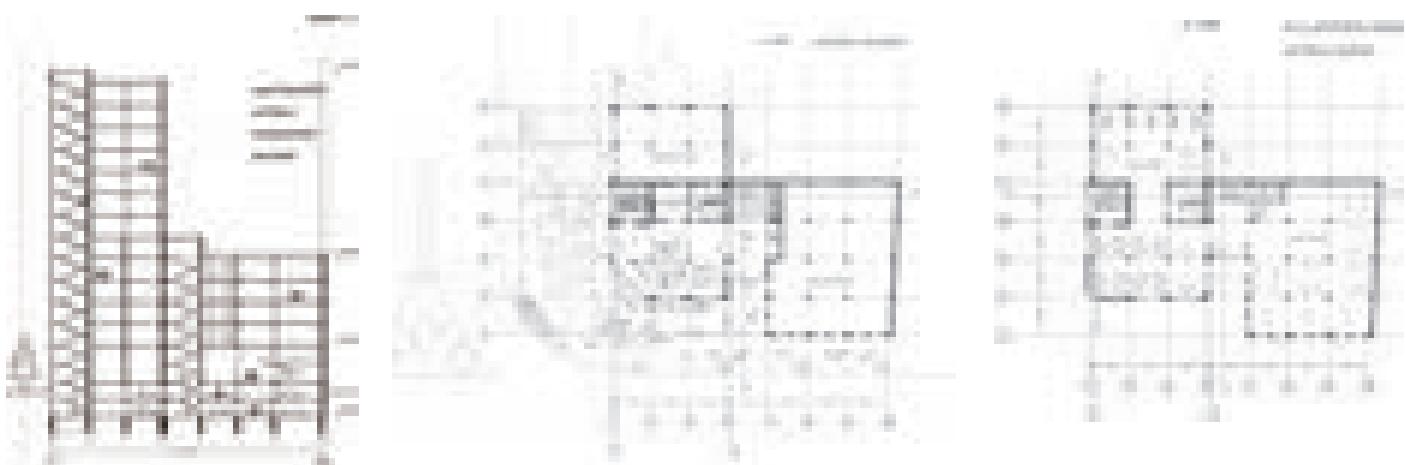
№223 - მრავალფუნქციური საცხოვრებელი შენობა. ავტორები: ლუკა ჩიგანავა, ნინო ჭავჭავაძე, გარიბაძე.

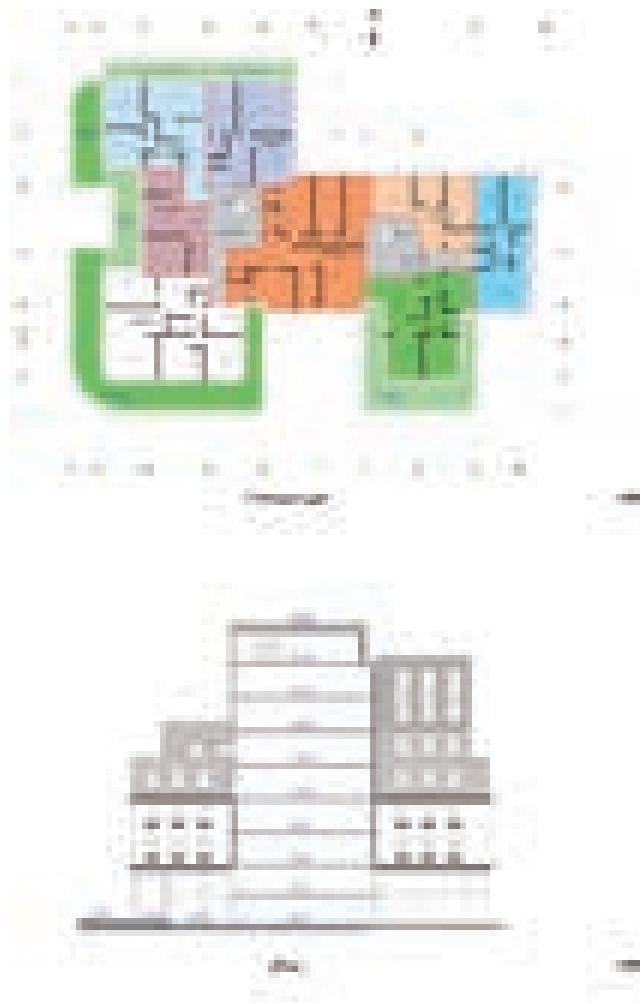

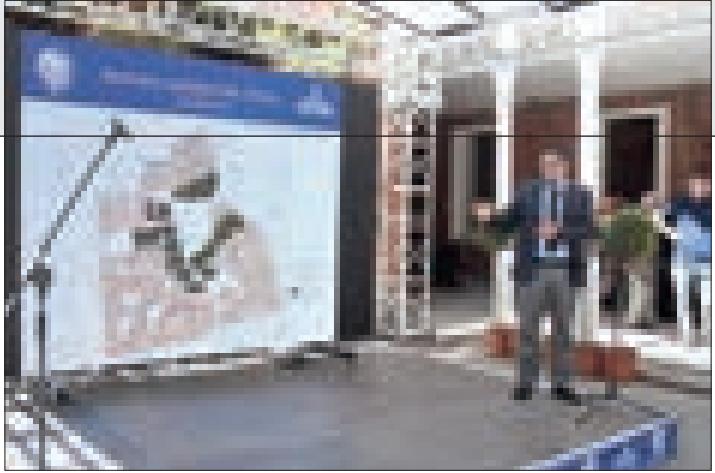
№232 - მრავალფუნქციური კომპლექსი გელიებიშვილის ძეგნაზე. ავტორები: გიორგი გადსურაძე, თორნიკე სამხარაძე, ნიკოლოზ ქოვრელი, ალექსანდრე ჩიკვაიძე, დავით რუსთაველი. ვას. „არტსტურიო პროექტი“

№219 - მრავალფუნქციური საცხოვრებელი ზენოგის ესკიზური აროვანი. ავტორები: შალვა მიძილაძე, დავით ჭავასველი. შას. „ვი ვი 5“

გუდიაშვილის მოედნის პროექტების პრეზენტაცია

თბილისის მერიის და თბილისის განვითარების ფონდის ორგანიზებით, ლალო გუდიაშვილის სახელმის მოედნის საერთაშორისო არქიტექტურულ კონკურსში გამარჯვებული პროექტების პრეზენტაცია მოეწყო. „დღინის ქარხანა №1“-ში გამართულ ღონისძიებას თბილისის მერი დავით ნარმანია დაესწრო, საზოგადოებას სიტყვით მიმართა და პროექტის მნიშვნელობაზე ისაუბრა.

დავით ნარმანიას განცხადებით, მისი წინასარჩევონ დაპირების შესაბამისად, პროექტან დაკავშირებული პროცესები მაქსიმალურად ღიად, გამჭვირვალედ და საზოგადოების ჩართულობით მიმდინარეობს.

„საერთაშორისო კონკურსის გზით შეირჩა წარმოდგენილი პროექტებიდნ საუკეთესო, შესაბამისად, ეს საშუალებას მოგვცემს, რომ პროექტები კულტურული მემკვიდრეობის წესების დაცვით განხორციელდეს, რაც მნიშვნელოვანია, ერთის მხრივ კულტურული ფასეულობების შენარჩუნებისთვის და მეორეს მხრივ, ამ ტერიტორიის მიმზიდველობის გაზრდისთვის, ვინაიდან, ეს ტურისტული თვალისაზრისითაც არის ძალიან საინტერესოს. პროექტის განხორციელება მოგვცემს საშუალებას, რომ ამ ტერიტორიის მიმზიდველობა კიდევ უფრო მეტად გაიზარდოს და დარწმუნე-

ბული ვარ, რომ ეს ასეც იქნება;“ განაცხადა თბილისის მერმა, დავით ნარმანია.

საერთაშორისო არქიტექტურული კონკურსი თბილისის განვითარების მიერ 2016 წლის 25 თებერვალს გამოცხადდა და მისი მიზანი იყო გუდიაშვილის მოედნზე - გია აბესაძის ქ. 23/1, აბო თბილელის ქ. 3/8 და აბო თბილელის №3 - ში მდებარე მინის ნაკვეთებზე კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის რეკონსტრუქციის და ისტორიულ გარემოსთან ადაპტირებული თანამედროვე შენობის საუკეთესო საპროექტო წინადადების გამოვლენა.

აბო თბილელის №3/8-სა და №3-ში გაიმარჯვა “ატელიერ არქიტექტეს”-მა - რატი ჩომახიძემ და ვატანან კასრელიშვილმა, ხოლო გია აბესაძის ქ. №23/1-ში საუკეთესო პროექტი არქიტექტორთა ჯგუფმა : დავით ავალიშვილმა, ნიკოლოზ მატელიძემ და ლევან კალანდარიშვილმა წარმოადგინა. გამარჯვებულება დავითი წარმანიამ საპატიო სიგელებით დააჯილდოვა.

კონკურსის შედეგად, მომზადდა ისეთი პროექტები, რომლებიც თავისი ფუნქციით, ფორმებით და მასშიაბით გუდიაშვილის მოედნის განაშენიანების შესატყვისთა. პროექტებს მიხედვით, გუდიაშვილის მოედანზე შეიქმნება ახალი, თანამედროვე არქიტექტურუ-

ლი ნიმუშები, რომლებსაც კულტურული და საზოგადოებრივი ფუნქციური დატვირთვა ექნება.

ახალი თანამედროვე შენობები, ხელს შეუწყობს ისტორიული უძნის განვითარებას, ახალი ტურისტული ნაკადების გაჩერას და გუდიაშვილის მოედნის არეალის გამოცოცხლებას.

საკონკურსო წინადადების მიხედვით, გია აბესაძის ქუჩა №23/1 - ში მოეწყობა გალერეა, ხოლო აბო თბილელის ქ.3/8-სა და აბო თბილელის ქ.3-ში სასტუმროს, კაფე-ბარის, პარკინგის და მისი ფუნქციონირებისათვის საჭირო სვერდასხვა სივრცეები განთავსდება.

ღონისძიებაზე, ასევე, წარმოდგენილი იყო კონკურსში მონაწილე 21 არქიტექტურული ნაშუშვარი. პროექტების პრეზენტაციის თბილისის მერთან ერთად, ვიცე-მერი ლაშა აბაშიძე და მერის მოადგილე ნინა ხატისაცაც, თბილისის განვითარების ფონდის დირექტორი გორგი ბაიდარაშვილი, საკურსულოს თავმჯდომარე გიორგი ალიბეგაშვილი, საკურსულოს წევრები, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს გენერალური დირექტორი ნიკოლოზ ანთიქე, სპეციალისტები და პროექტის ავტორები ესწრებოდნენ.

Reconstruction of Historic Gudiashvili Square

Tbilisi City Hall and the Tbilisi Development Fund is continuing reconstruction of the Old Town. Following the David the Builder (Agmashenebeli) Avenue and Dry Bridge surrounding area, governors now plan to bring a new look to Gudiashvili Square in Sololaki. In the first phase only two buildings will be reconstructed. However, City Hall says it is ready to restore all the houses there.

Two months ago, the Tbilisi Development Fund announced a tender for the restoration of two houses on Abo Tbileli and Gia Abesadze streets adjacent to Gudiashvili Square. As a result, two winners were revealed

from 21 projects. According to the winning project, soon the historic city center will get a new two-floor building with office space and a gallery, and a three-floor hotel with a cafe and bar. Tbilisi Development Fund said that there would also be place for parking near the Square.

"One of the main criteria from City Hall was to create a synthesis of old and new for the city," said #ikolo Mchedlidze, architect of the winning project. "There are a lot of old houses from the 18th and 19th century, a lot of monuments of cultural heritage, so we had to solve a rather complicated task to synthesize a modern house

on the site of a demolished one."

Tbilisi City Hall pointed out that the project made sure to involve a large number of institutions and experts – architects, art historians, and restoration experts, so that reconstruction works would not damage the cultural part of the city. On the contrary, City Hall says, it is expected that after completion of the work, Gudiashvili Square will become a lively hotspot for tourists.

City Hall and the Tbilisi Development Fund will announce a tender for the restoration of the other houses on the Square in the near future.

ხსოვნა, როგორც სიცოცხლის გაგრძელება

საქათველოს უკანიერი უნივერსიტეტის საგამოფენო ღარბაზ "უნივერსიტეტი" ჩესთაველის პეტრე ახემის და ახემის უნივერსიტეტის აღმაშენებელი ადამიანის სახელის ტრადიციის და კულტურის არქიტას ქართველ ერს ვერავინ ვერ დასწამებს. ის ჩვენს გენეტიკაშია.

ერს ინტელექტის, კულტურის ერთ-ერთი მაჩვენებელია, მისი დამოკიდებულება ადამიანების, ისტორიის ხსოვნისადმი. ხსოვნის ტრადიციის და კულტურის არქიტას ქართველ ერს ვერავინ ვერ დასწამებს. ის ჩვენს გენეტიკაშია.

პირადად მე, ალბათ ათეული ათასობით ადამიანს, სარცხვოლის გრძნიბა მეუფლება, როდესაც დიდი ქვეყნის უმაღლესი პირი და დელეგაციები მიღიან გმირთა მოედანზე საქართველოს ერთობისთვის დაღუპულთა ხსოვნისადმი პატივის მისაგებად. მემორიალის არც ადგილი, არც მხატვრული სხე არ პასუხობს მის განსაკუთრებულ დანიშნულებას, არ გაჩინია აუცილებელი ემციური მუხტი. ის ფაქტობრივად ქვის დიდი სტენდია. ავტორიტარიზმის პერიოდში ესპანელ არქიტექტორს ა.დ.კაბოს გმირთა მოედანზე, ესტაკადებში, ხსოვნის ობელისკი ჩაადგმევინეს, თურმე დაღუპულთა გვარებიც აწერია. ობელისკთან არა

თუ რიტუალის ჩატარება, არამედ მისვლაც ვისიცოცხლისთვის სახიფათოა, ამიტომაც იქ დღემდე ადგინანი არივის უნახავს. ერთ "მოედნზე" არის ორი მემორიალი – ერთი უსახური, მეორე გაუგებარი.

ადგილს, გმირთა მოედნის კუთხეში, სადაც ამჟამად მდებარეობს საქართველოს ერთობობისთვის დაღუპულთა მემორიალური კედელი, განვითარებისა და მხატვრული სრულყოფის არავითარი პერსპექტივით არ გააჩნია. ის ერთნიშნად არამემორიალური ადგილია.

მემორიალისათვის საუკეთესო ადგილად მიმაჩნია "შზიურში" ვაკის რაობის პოლიციაზე დამაგრებული ტერიტორია. შესაძლებელია შენობის რეკონსტრუქცია-გაფართოება-გარდასახვა "ხსოვნის ტაძრად", რომელიც საუკუნეებს "შეუნასავა" არა მხოლოდ უახლესი პერიოდის ტრაგიკულ მოვლენებს – აფხაზეთში და სამაჩაბლოში დაღუპულთა ხსოვნას, არა-

მედ ყველას ხსოვნას ვინც ქვეყნის ინტერესების მსახურიბას შეეწირა, მათ შორის ტაბახელას, 9 მარტის, 9 აპრილის, ავღანელების, მოვალეობის შესრულების დროს დაღუპული პოლიციელების ხსოვნას. "ხსოვნის ტაძრში" ლირსეულად უნდა იყოს დავანებული ყველა სახელი და ისტორიული ფაქტი. გმირები იმ სახურებებს იმას, რომ მათი ხსოვნა კედელზე გვარებისა და ინიციალების აღვნიშნით არ შემოიფარგლოს.

რეკრეაციულ სივრცეს თავისი არსით, თუ რომელიმე საზოგადოებრივი ფუნქცია მიესადაგება, ეს სწორედ ხსოვნის მემორიალია. ტერიტორია შეიძლება იქცეს "ხსოვნის პარკად" – იმავდროულად სარეკრეაციოს სივრცის ნაწილად.

თუ ბოლომდე გულწრფელი ვიქენებით, პოლიციასაც უნდა აწყობდეს სხვა რეზიდენცია. არსებული ადგილი თვალშისაცემა, შენობა გამაღიზიანებლად დომინირებს გარემოზე.

სსოვნის მემორიალის

პროექტის შესახებ

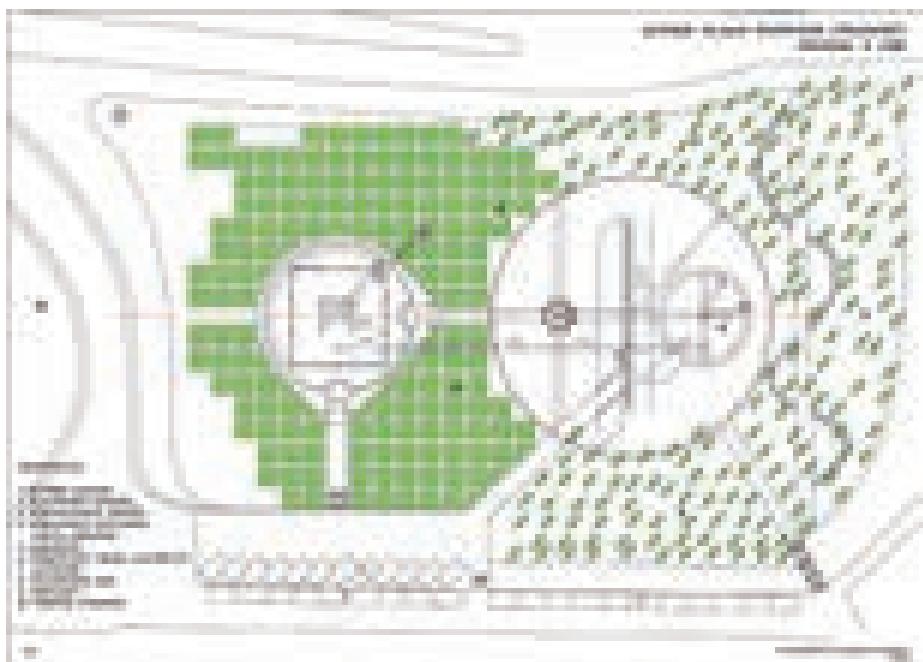
მემორიალური კომპლექსი შედგება ოთხი ნაწილისაგან. „სსოვნის ტაძარი“ სამრეკლოთი, „ცერემონიის მოედანი“ მარადიული ცეცხლით და დიდების გვირგვინით, „ისტორიის კედელი“ და მემორიალური ბოროტგასა სძლია კეთილმან”.

„სსოვნის ტაძარი“ ინახავს ქვეყნისთვის დალუბულ გმირთა სსოვნას, აქ შეიძლება მივიღოთ სრული ვიზუალური და დოკუმენტაციური ინფორმაცია, როგორც კონკრეტულ პიროვნებებზე, ასევე ფალეულ ფაქტზე, მოვლენაზე. სამრეკლო დილით და სადამოს, ასევე ოფიციალური ცერემონიალის დროს, ასრულდს სათანადო “ლიტურგიას”.

„ცერემონიალის მოედანი“ – ესაა წრეზე განლაგებული 8 სვეტი, რომლის ცენტრში განთავსებულია მარადიული ცეცხლი, რომელსაც „თავზე ადგას“ დიდების გვირგვინი. გვირგვინებით შემკობა, ოფიციალური დელეგაციის პროგრამა-შინიშვნია.

„ისტორიის კედელზე“, რომლის სიგრძე ორმოცი მეტრია ამოვეთილი საქართველოს ტრაგიკული ისტორიის ფაქტები და დრო მოკლე ანოტაციებით. „ისტორიის კედელი“ მეორე მხარე მოპირკეთებულია შავი გრანიტის ფილებით. კედელი წარმოადგენს მემორიალის – „ბოროტგასა სძლია კეთილმან“-ის აზრობრივ და მხატვრულ ელემენტს.

მემორიალი „ბოროტგასა სძლია კეთილმან“ – ესაა 14.5 მეტრის დიამეტრის ქვაშის გორაკი, უანგმოკიდებული ლითონის სხვადასხვა ირეალური ანომლიების, წამებია და მისპობის იარაღების ნაგავსაყრელი. „გორაკი“ იმავდროულად ბაჟვთა სათამაშო არენაა – სიმბოლო ბოროტებაზე სიკეთის ძლევისა – სიცოცხლის უწყვეტობისა.

“ხსოვნის ტაძრის” ირგვლივ ვრცელი ტერიტორია – მოლი დაყოფილია კვადრატებად (4.0 მ X 4.0 მ), ესაა ასოციაციური, სიმბოლური ქმათა სასაფლაო, მუდმივი მოვლის და მზრუნველობის სივრცე. აქ არ იქნება არც ერთი რეალური საფლავი. საქართველოს სხვადასხვა კუთხეებში არსებული სამრა და ინდივიდუალური საფლავები, ასევე მემორიალები უნდა დარჩენ ადგილზე. ისინი ამ ადგილების კუთვნი-

ლებაა. ტერიტორიას აღმოსავლეთის მხრიდან აკრავს “კიბარისების ტყე”, სადაც განთავსებულია ბავშვთა სათამაშო მოედნები, სიმბოლო სიოცხლის მარადიულობისა და უწყვეტობის.

“ხსოვნის ტაძრის” არქიტექტურულ-სივრცობრივი სახე ყალიბდება პოლიციის შენობის რეკონსტრუქცია-გაფართოების გზით. არსებულ შენობას ემატება ერთი სართული, კვადრატულ ნაწილს ამოუშენდება წრიული კე-

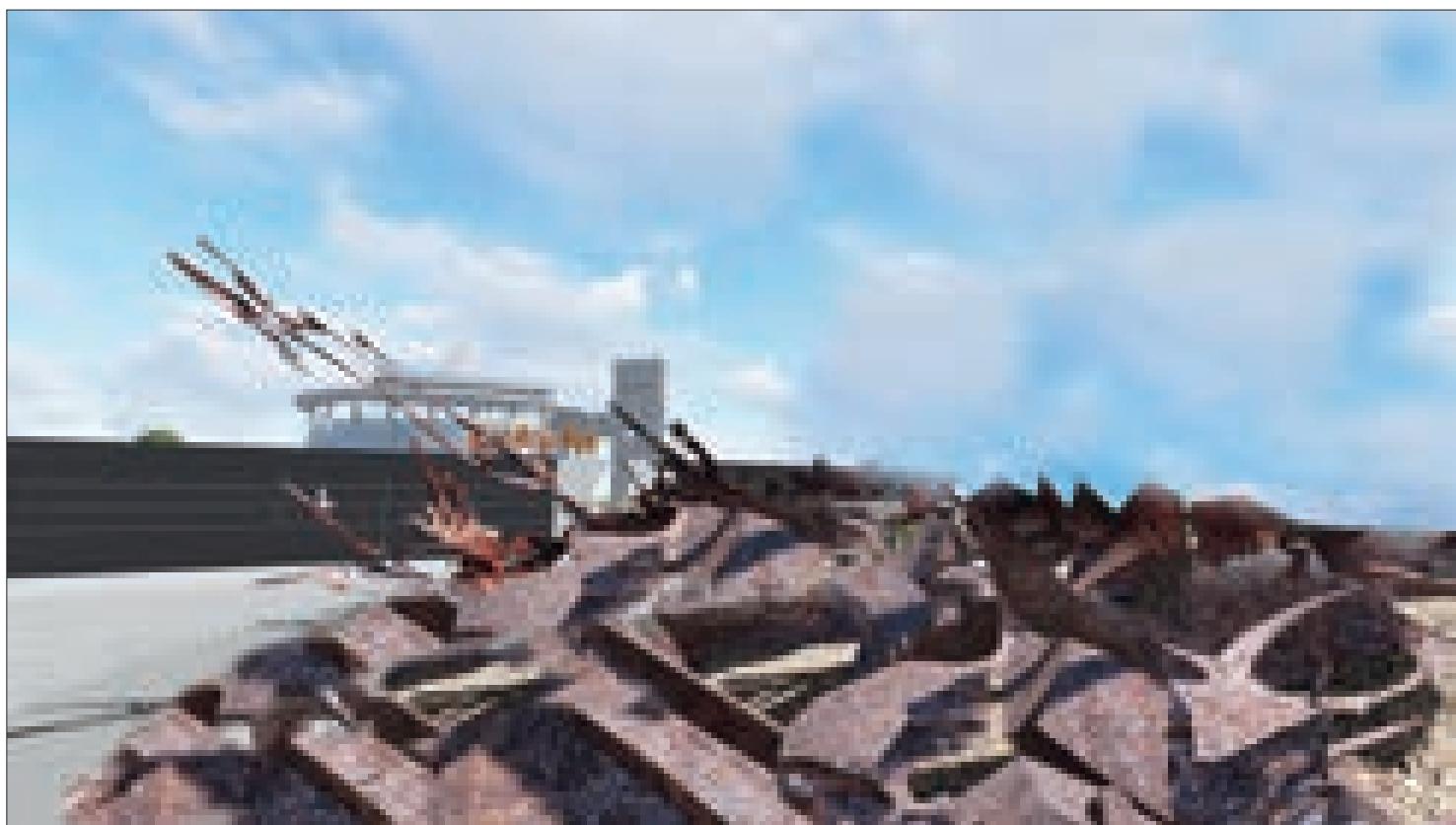
დელი, ორი შესასვლელით. კედელი ყრუა, მოპირკეთებულია უჟანგავი ფოლადის ფურცლებით. წრიულ და კვადრატულ ნაწილებს შორის ინტერიერში იქმნება ოთხი სეგმენტი – ორსინათლიანი სივრცე. შენობა ნათდება ზემოდან. ცენტრში განთავსებულია წრიული კიბე, რომელიც ერთმანეთთან აკავშირებს ყველა დონეს. კუთხეში მონიშნულია ადგილი ლიფტისთვის. შენობას I-II სართული საექსპოზიციო სივრცეა. სარდაფის სართულში სასაწყობ-სამურნეო დანაშნულების სათავსოები განთავსდება. III დაშენებული სართული დაეთმობა ადმინისტრაციის და კვლეულთემოდოლოგიურ სათავსოებს. “ხსოვნის ტაძრის” ერთ-ერთი მეტყველი ელემენტია “სამრეკლო”.

მემორიალი ემყარება მკაფიო არქიტექტურულ რეჟისურას. მისი “სამეტყველო ენ” არა მხოლოდ არქიტექტურაა, არამედ სცენოგრაფია, რიტუალი, სამრეკლოს დილა-სალამის ზარი, მუსიკა, დამის განთება. ადამიანები მემორიალის თანამონაწილენი ხდებიან. “ხსოვნა” გააზრებულია არა როგორც კედელზე ამოკვეთილი ინფორმაცია, არამედ როგორც უწყვეტი პროცესი. კვეჭისთვის სიკვდილი უნდა იქცეს მარადიულ სიცოცხლედ.

ხსოვნის მემორიალური კომპლექსის მონასულება სკოლების სავალდებულო “საგანი” უნდა გახდეს.

არქიტექტორი
ვახტანგ დავითაშვილი
IV.2016

კოფილი უნივერმალ "თბილისის" რეკონსტრუქციის თაობაზე

შეხვების ფაზგვებში საებაზე შეეხებოდნ პროექტი დაგემოს სკოლებებსა და მათ გაცენაზე, ხმომის შენობაზე მომსხურები: რეან ასაბაშვილი - ახსენიას მუნიციპალიტეტი, ნანო ზაზანაშვილი - ახსენიას მუნიციპალიტეტი.

კომპლექსი არქიტექტორების - რევაზ ბაირამაშვილის, დავით მორბეგდაძისა და ლერი მექმარაიაშვილის პროექტით 1977 წელს აშენდა. შენობის საინჟინრო გადაწყვეტა ცნობილ ქართველ კონსტრუქტორს შალვა გაზა-შვილს ეუფრონის. შენობა იმთავითვე იქცა ქალაქში მნიშვნელოვანი არქიტექტურულ და ურბანულ მოვლენად და რუსთაველის გამზირის ერთ-ერთი საკავანო საზოგადოებრივ ნაგებობად მოგვეყინა. იგი საქართველოში მრავალფუნქციური, პიბრლი ნაგებობის ერთ-ერთი აირკველი და იშვიათი მაგალითია. შენობის ავტორებმა ნარმალებით გადატარეს რთული ამოცანა, რომელიც სავაჭრო, სარეკრეაციო და სატრანსპორტო ფუნქციების ერთ შენობაში გაერთიანებას და ფუნქციების ურთიერთ და დანარჩენ ქალაქთან პარმონიულ კავშირს გულისხმობდა.

არსებული შენობის საკაჭრო სივრცე რუსთაველის გამზირზე ორ სართულიანი ყრუ მოცულობით გამოდის, რომელიც პილონების რიგს ეყრდნობა და ამავე მოცულობით შემოსაზღვრულ ლია ატრიუმში შესასვლელს ქმნის. ატრიუმი გამანანილებელი საზოგადოებრივი სივრცის ფუნქციას ასრულებს. იგი ქუჩიდან სიღრმეში მოთავსებული თეატრის ღია ფორეს წარმატებებისას, სადაც მოწყობილია უნივერსალური შესასვლელი და კიბე, რომელიც, მეტროს სახურავებზე მოთავსებული ლია ტერასის გავლით, რუსთაველის გამზირის სულხან-საბა თრეთელინის ქუჩის მინავათ საფეხმავლო კიბე-ქუჩასთან აკავშირებს. მეტროს სადგური იზრდის მეტროს დანარჩენი ფუნქციებისგან. სადგურის ფორეში შესასვლელი შენობის უკიდურეს ჩრდილოეთ ნაწილში, რუსთაველის გამზირზე, კიბე ქუჩას და ავტობუსების გამზირების სიახლოესას განთავსებული. ამგვარი გეგმარებით გადაწყვეტის შედეგად შენობის სხვადასხვა ფუნქციები ერთ კომპლექსში დამოუკიდებელ ერთეულებად გაერთიანდა, რომელიც ერთმანეთს საჯარო

Տաղաւորությունը կազմակերպություն է, որի գործունեությունը համապատասխան է Հայաստանի Հանրապետության ՀՀ Սահմանադրության և ՀՀ օրենսդրությանը:

ამგვარი კომპიუტორული მთლიანობის შესაქმნელად გამოყენებული იქნა ამ პერიოდის არქიტექტურისთვის დამახსასიათებელი უმაღლესი ხარისხის სივრცით და საინინირო გადაწყვეტიბი. ნაგებობის პროპორცია, რითმი, თითოეული არქიტექტურული ელემენტი თუ საინინირო კვანძი ერთი მთლიანის განუყოფელი ნაწილია.

ნაგებობის არქიტექტურულ-სივრცითი გა-
დაწყვეტა ნასაზრდოების გვიან მოდერნისტუ-
ლი ტრადიციის განგრძნებითი ქალაქინაგებო-
ბის იდეით. იგი მატერიალურებულ სოციალ-
ურ უტოპიას წარმოადგენდა, რომელიც მსო-
ფლიონში არსებული სხვა მსგავსი ნაგებობე-
ბისგან განსხვავებით სიცოცხლისუნარიანობ-
ით გამოიჩინა.

დღეს, შენობის რეკონსტრუქციის პროექტი გულისხმობს სავაჭრო ცენტრის შექმნას, რომელიც თავისი ფართობით ბევრად აღმატება ყოფილი უნივერსმაღალ თბილისის საგაჭრო სივრცეს. ამასთან იგი ნაგებობაში გაერთიანებულ ფუნქციების ახლებურ, თავდპირველი გადაწყვეტის საპირისპირო ურთიერთიმიართებასაც გვთავაზობს და რადიკალურად ცვლის შენობის მხატვრულ იერსახეს. უფრო კონკრეტულად:

1. მიმდინარე ჩარევების შედეგად პირველი დარტყმა სწორედ კომპლექსის ფორმვა-

ნობის ზემოთ აღნერილ თვისებას ადგება. თავად რეკონსტრუქციის პროექტის განმარტებით ბარათში პროექტის ერთ-ერთ მთავარ მიზნად დასახულია ფუნქციურად დამოუკიდებელი ერთეულების სავაჭრო ცანტრის წიაღში ინტეგრირება. შესაბამისად, ახალი არქიტექტურული გადაწყვეტა დასახულ მიზანს მიყვება - ხდება ერთ დროს ყველასთვის ხელმისაწვდომი საზოგადოებრივი სივრცების კომერციული დანიშნულებით მაქსიმალურად ათვისება: ა) ლია ატრიუმი იხურება. იგი ხდება ე.წ. მოლის, თეატრისა და მეტროს დამაკავშირებელი დასტურული სივრცე; ბ) მობილი მეტროს არსებული ზედა სადგურის დემონტაჟი. მის მაგიერ ახალი სადგური აშენდება, ხოლო მეტროს თავზე არსებული ტერასა გაქრება და მის ადგილს სავაჭრო სივრცები დაიკავებს. გ) თავისუფლების მოედანზე არსებული მიწისებუშა გადასასვლელი ნაგებიბამდე გამოგრძელდება და სარდაფის სართულზე სავაჭრო ცენტრს დაუკავშირდება.

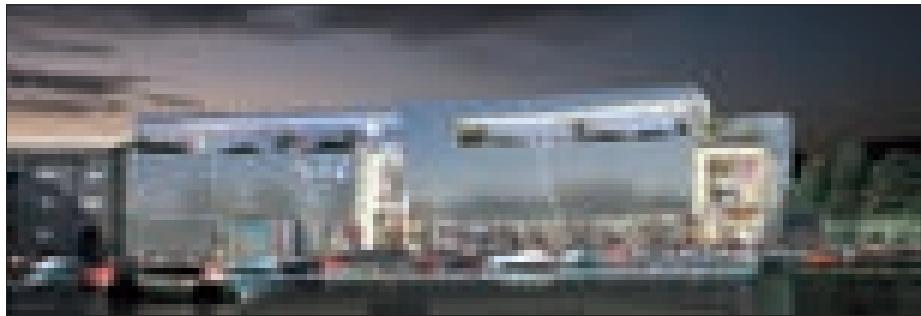
ჩვენი აზრით ასეთი სახის ცვლილება დაუშვებელია, რადგან ამ შემთხვევაში საჯარო ინფრასტრუქტურა - სახელმწიფო თეატრი, მეტრო და მინისკებუშა გადასასვლელი ფუნქციურად სავაჭრო ცენტრის პირდაპირი ზეგავლენის ქვეშ ექცევა და მის მომსახურე ელექტრობად გვევლინება, რისი ერთადერთი მიზანიც ხალხის ნაკადების კომერციულ სივრცეში იმულებითი მიზიდვაა. შედეგად დაიკარგება შენობის საზოგადოებრივი ბუნება და ის სრულად დაექცევმდებარება კომერციულ ინტერესს.

2. იცვლება შენობის მასშტაბი და სტილისტური გადაწყვეტა. ამ პროცესში მთლიანად ნადგურდება ან იმალება არსებული ნაგებობის ჯერ კიდევ შენარჩუნებული უნიკალური არქიტექტურულ-სიერკუოთი და სიანქირონ მასასიათებლები. ჩვენი აზრით ეს დაუშვებელია რადგან, როგორც ზემოთ ვთქვით, ეს ნაგებობა არის თავისი დროის არქიტექტურის თვალსაჩინო ნიმუში, რომელიც აუკალებელია შევუარჩუნოთ მომავალ თაობას;

ჩამოთვლილი უზაში ჩარევების შედეგად მთლიანად იცვლება არსებული კომპლექსის არქიტექტურა - მისთვის დამასასიათებელი მინათხარებლობის ფორმები, ფუნქციათა ურთიერთმიმართება, სივრცითი ორგანიზება, მასალების, სამშენებლო ტექნიკებისა და ესთეტიკური მასაბათის საკითხებისაც წამოჭრილი მასაბათის შემთხვევაში მართვის და მასთან უშუალო გარემოსა და მთლიანად ქალაქშე მოჰკვდინებელი ზეგავლენა.

3. ბოლო წლების მანძილზე თბილისში რამდნიმე ფიზიკური მასშტაბის სავაჭრო ცენტრი აშენდა („თბილის მოლი“, სავაჭრო ცენტრი „დომინო“ და ა.შ.), სადაც უკვე შეგვიძლია დავაკირდეთ ასეთი ცენტრებისათვის არა მხოლოდ ადგილობრივი, არამედ საერთაშორისო მასშტაბით ჩამოყალიბებულ ნიშან-თვისებებს, როგორიცაა მათში მიმდინარე კომერციული საქმიანობის პიმოგენურობა, მათში შემავალი ფესტო-საზოგადოებრივი ფუნქციების სტანდარტიზაცია და კომერციალიზაცია და შათ უშუალო გარემოსა და მთლიანად ქალაქშე მოჰკვდინებელი ზეგავლენა.

4. წინა წლებში განხორციელებული უპასუხისმგებლი ცვლილებების შედეგად საშუალება გვქონდა დავკავირვებოდით დედაქალაქის ცენტრალური მოედნისა და გამზირის რადიკალური ტრანსფორმაციას, რომელიც არქიტექტურული იერ-სახის ცვლილებების ფორმისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის შენობებს და ა.შ. მათ ადგილს საეჭვო მხა-

ველის გამზირზე ყოფილი ფოსტის, იქელის, ზარის კოსტოკას, ყოფილი იუსტიციის სამინისტროს, მხატვრის სახლის მაგალითები. ასევე - რუსთაველის გამზირის და თავისუფლების მიედანის მასიური რეკონსტრუქცია, რასაც თან ერთოდა აქ არსებული მრავალფეროვანი წვრილი სავაჭრო ობიექტების განდევნა და მათი საერთაშორისო ბრძნებით ჩანაცვლება, ან ამის მცდელობა. აღნიშნულმა პროცესმა მნიშვნელოვანი დარტყმები მიაყენა ამ სივრცების სიცოცხლისუნარიანობასა და მრავალფეროვნებას;

2. ბოლო წლების მანძილზე თბილისში რამდნიმე ფიზიკური მასშტაბის სავაჭრო ცენტრი აშენდა („თბილის მოლი“, სავაჭრო ცენტრი „დომინო“ და ა.შ.), სადაც უკვე შეგვიძლია დავაკირდეთ ასეთი ცენტრებისათვის არა მხოლოდ ადგილობრივი, არამედ საერთაშორისო მასშტაბით ჩამოყალიბებულ ნიშან-თვისებებს, როგორიცაა მათში მიმდინარე კომერციული საქმიანობის პიმოგენურობა, მათში შემავალი ფესტო-საზოგადოებრივი ფუნქციების სტანდარტიზაცია და კომერციალიზაცია და შათ უშუალო გარემოსა და მთლიანად ქალაქშე მოჰკვდინებელი ზეგავლენა.

3. ბოლო წლების მანძილზე შეუძევად ტენდენციად იქცა საბჭოთა არქიტექტურული მემკვიდრეობის ძირეული გადაკეთებისა და ნგრევის პრეცედენტები. დანგრეულია ყოფილი ცენტრების შენობა თავისუფლების მოქანდება, ძირეულად გადაკეთებულია ყოფილი „პირიმზის“ შენობა, საფრთხე ემუქრება საცურაო აუზ „ლაგუნა ვერსა“, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის, ტექნიკური ბიბლიოთეკისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის შენობებს და ა.შ. მათ ადგილს საეჭვო მხა-

ტერული ღირებულების მბიექტები ანაცვლებს, ქალაქის არქიტექტურული მრავალფეროვნება დარიბდება.

ამ ტენდენციების შედეგად ასევე ნადგურდება ქალაქის ჯანსაღი ფუნქციონირებისათვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ფუნქციური და კულტურული მრავალფეროვნება.

იმის მიუხედავად, რომ ყოველდღიურად ვაკვირდებით ტოტალური კომერციალიზაციის შედეგად ქალაქური მრავალფეროვნების კვდომის პრიცესს, ხელისუფლება მაინც განაგრძოს იგივე შეცდომების გამოყრებას. არ ხდება ქალაქებისათვის ალტერნატიული გზების ძიება, საზოგადოებრივი ინტერიერის უგულველყოფილია და კერძო ინტერესებს ეწინება. ამდენად, უაღრესად მნიშვნელოვანია უზრუნველყოფილი იყოს მოქალაქეების ჩართულობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. აუცილებელია, რომ მინიმუმ ისეთ მნიშვნელოვან ინტერესებზე მაინც, როგორიცაა რუსთაველის №24/ში მდებარე კომპლექსი, ტარდებოდეს წინააღმდეგული საჯარო განვითარების უნიკალური მასშტაბის შენობების მიღების განვითარების უნიკალური მასშტაბის შენობების და კომერციალიზაცია და შათ უშუალო გარემოსა და მთლიანად ქალაქშე მოჰკვდინებელი ზეგავლენა.

3. ბოლო წლების მანძილზე შეუძევად ტენდენციად იქცა საბჭოთა არქიტექტურული მემკვიდრეობის ძირეული გადაკეთებისა და ნგრევის პრეცედენტებს, ეწინება. ამდენად, უაღრესად მნიშვნელოვანია უზრუნველყოფილი იყოს მოქალაქეების ჩართულობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. აუცილებელია, რომ მინიმუმ ისეთ მნიშვნელოვან ინტერესებზე მაინც, როგორიცაა რუსთაველის №24/ში მდებარე კომპლექსი, ტარდებოდეს წინააღმდეგული საჯარო განვითარების უნიკალური მასშტაბის შენობების და კომერციალიზაცია და შათ უშუალო გარემოსა და მთლიანად ქალაქშე მოჰკვდინებელი ზეგავლენა.

სწორედ ესაა რეალური დაგეგმარების დემოკრატიული პრაქტიკა.

დოკუმენტი საქართველოს სამართველოს ურპან რეაპტორი

ინოვაცია ავტოპარკირების შესახებ

უკანასკნელ პერიოდში ეკონომიკურად განვითარებული ქვეყნებიდან ამორტიზებული, იაფი მსუბუქი ავტომობილების მოწოდებამ სატრანსპორტო ბაზარზე განაპირობა მოსახლეობის ავტომობილიზაციის დონის სწრაფი ამაღლება და შესაბამისად მოთხოვნების მკვეთრი ზრდა ავტოპარკირებაზე. ავტომობილიზაციის პროცესს თბილისში მნიშვნელოვნად ჩამორჩა ქუჩისგარე ავტოსადგომების ქსელის გაფართოება-შშენებლობის ტემპები, რის გამოც სამუშაო დღეებში ავტომობილების პარკირება ხორციელდება ძირითადად მაგისტრალურ გზების სავალ ნაწილზე - ტროტუარების მიმდებარედ, ხოლო არასამუშაო საათებსა და უქმებ დღეებში საცხოვრებელი კორპუსების სადარბაზოების შესასვლელებსა და მათ მიმდებარედ.

აღნიშნულის შედეგად:

1. 25-30%-ით მცირდება მაგისტრალური გზების გამტარუნარიანობა, მდგომარეობა კიდევ უფრო რთულდება სადგომზე მანქანების ფაყენებისა და გამოსვლისას, რაგონ იწვევს სატრანსპორტო ნაკადების მოძრაობაში დამატებით შეფერხებებს. ამასთან ცალკეულ შემთხვევებში პარკირების დადგენილი ადგილები ვერ აქმაყოფილებს მოძრაობის უსაფრთხოების შესახებ კანონის მოთხოვნებს, განთავსებულია საზოგადოებრივი ტრანსპორტის გაჩერების, საყიფუბოვრებო ნარჩენების კონტინენტების ან გზაჯვრედინის მიმდებარედ და ხშირად საციხების გამომშვევ მიზეზს წარმოადგენს. პარკირების ადგილების შეზღუდულობის გამო ავტომობილები იძულებული ხდებიან მანქანები დააყენონ ტროტუარებზე, რაც ხელს უშლის ფეხითმოსიარულეთა გადაადგილებას.

ექსპერტული შეფასებით გზის ორივე მხარეს ერთ კმ-ზე საშუალოდ 250-300 ავტომობილის პარკირებაა შესაძლებელი.

2. მანქანების განთავსება სადარბაზოების შესასვლელებში ან მიმდებარებულ ხელს უშლის სასწრაულ და სახანძრო მანქანების მსვლას დანიშნულების ადგილებამდე და აფერხებს მათი საქმიანობის განხორციელებას.

განვითარებულ ქვეყნებში მასობრივი ავტომობილიზაციის საწყისი შერიცდიდან დაიწყო ქუჩისგარე მრავალსართულიანი, მიწისზედა და მიწისქვეშა საერთო სარგებლობის ავტოსადგომების შშენებლობა; ამასთან ფაბრიკა-ქარხნები, ორგანიზაციები, დაწესებულებები თავიანი კუთხიილ ტერიტორიაზე თანამშრომლებისთვის საკუთარი სარჯებით აწყობდნენ ავტოსადგომებს. მიუხედავად ამისა ევროპის და ამერიკის ქალაქებში პარკირების პრობლემა დღემდე არ არის გადაწყვეტილი და მნიშვნელოვან სირთულებთანა დაკავშირებული.

თბილისში თავისუფალი ტერიტორიების

მოძიება, ადგილის შერჩევა მრავალსართულიანი მიწისზედა და მიწისქვეშა ავტოსადგომების მოსაწყობად განსაკუთრებით მის ცენტრალურ ნაწილში მეტად რთულია. ჩვეულებრივ ავტოსადგომებზე ერთი მანქანის პარკირებისთვის საჭირო ფართი 28.6 კვადრატულ მეტრს შეადგენს (ნორმად აღებულია ა.შ.შ. მიწაცემები, მანქანის სიგრძე 5.6. მეტრი, ევროპული მანქანებისთვის მერსედერი, გოლფი, ოპელი, ბეემებე და სხვები, სიგრძე 4,5 მეტრამდე დაასლოებით 22.8 კვ.მ). ამასთან ისიც უნდა მი-

ნობაზეა დამოკიდებული. თანაც ადგილი ისე უნდა შეირჩეს, რომ მაგისტრალიდან აგტოსა-დგომზე მანქანების შესვლა და გამოსვლა სა-ტრანსპორტო ნაკადების შეფერხებას არ იწ-ვევდეს.

ზემოთაღნიშნულის გათვალისწინებით პრობლემის მოგვარების შესაძლო ვარიანტ-ად შეიძლება გამოდექს მექანიზმებული ავტო-სადგომი, მარტივი შექანზმით, საქართველოს პატენტი უ1776. ავტოსადგომზე მიმმართველის გასწვრივ განთავსებულია მსუბუქი მანქანების დასაცენტრებელი მოძრავი პლატფორმები, რომელიც მიმმართველთან ჩამოკეტის დამოუკიდებლად გახსნის შესაძლებლობით; ამ-ასთან პლატფორმის გადაადგილება ხდებამი-მმართველის მართობულად, საერთო ან ინდი-ვიდუალური ამძრავით. რიგიდან გამოსულ პლატფორმაზე საკუთარი სვლით ადის მან-ქანა და ავტომატურ რეჟიმში უბრუნდება თა-ვის ადგილს. პლატფორმას ირჩევს მძლოლი. შეიძლება მექანიკური ჩამოკეტის დაყენებაც, რო-მელსაც გახსნის ოპერატორი. პლატფორმები კოდირებულია; დანომრილი სადგომი აღჭუ-რვილია ტაბლოთი, რომელიც აჩვენებს დატ-ვირთულ და თავისუფალ პლატფორმებს. (ნა-ხაზი 1).

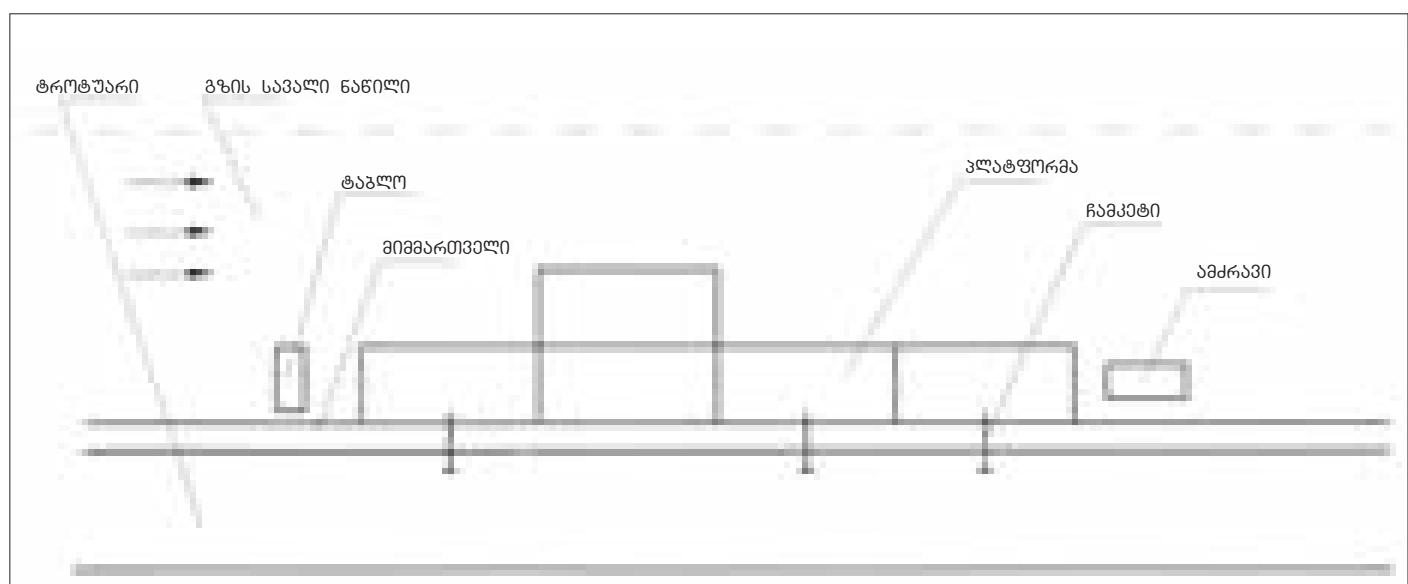
4.5 მ. სიგრძის პლატფორმებს თუ განვა-თავსებთ მაგისტრალზე ტროტუარის მმდება-რე 100მეტრის სიგრძეზე დაეტევა 22 პლა-ტფორმა. ერთ კმ-ში 220 მანქანა, 20%-ით იზ-რდება სადგომის ტევადობა, თუ არსებული მდგომარეობა ამის საშუალებას მოგვცემს, არ იქნება განთავსებული საზოგადოებრივი ტრა-ნსპორტის გაჩერება, საყოფაცხოვრები ნარ-ჩენების კონტინენტი, გზაჯვარედინიდან და-შორებული ვიქენებით კანონით დადგენილი მანილის ფარგლებში და სხვა. აღნიშნულის შედეგად მაგისტრალის გამტარუნარიანობა უმ-ნიშვნელოდ იზრდება, პარკირებისთვის საჭი-რო დროისა და პარკირების პროცესში შეფე-

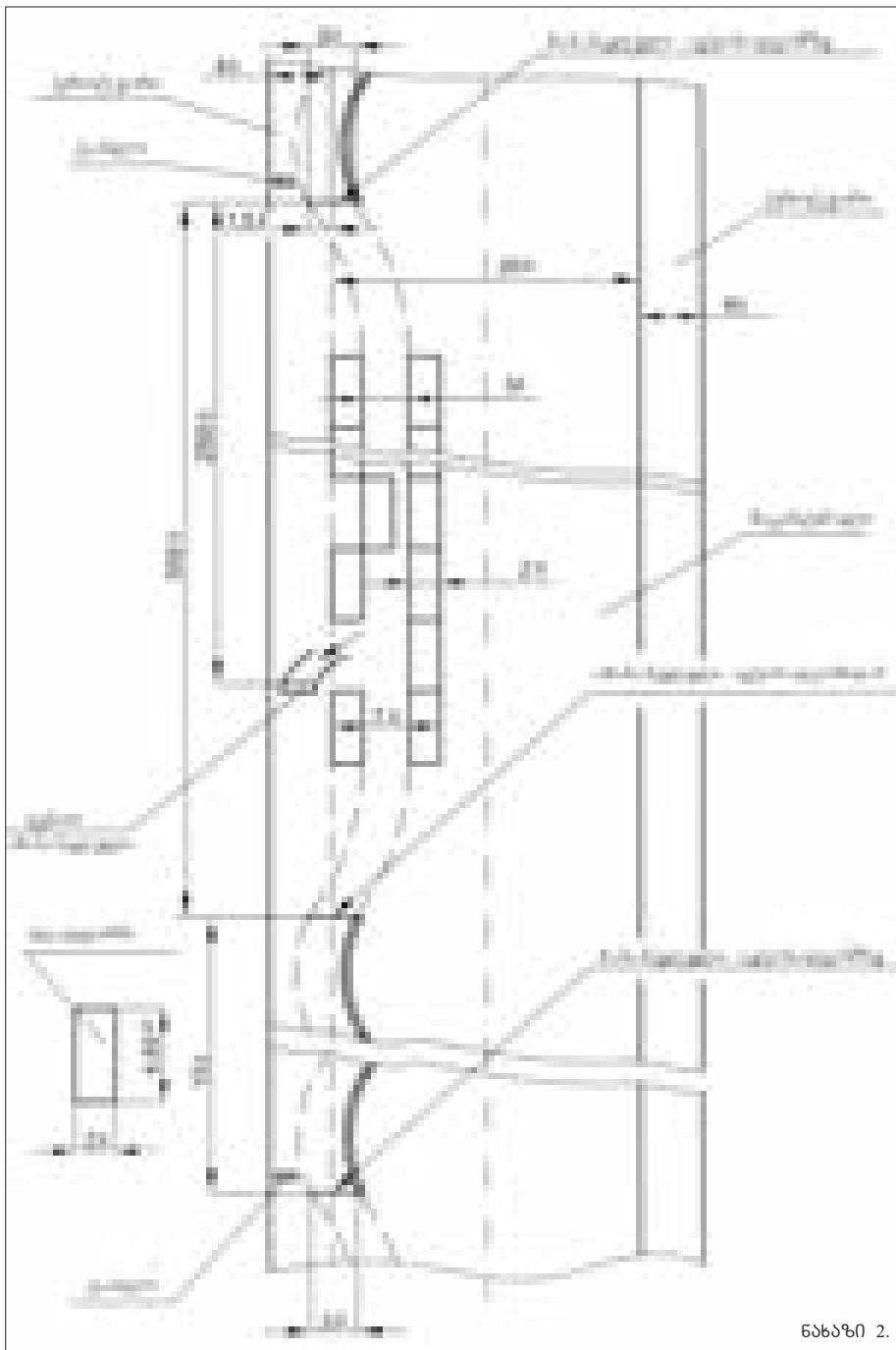

რხების შემცირების სარჯზე (პარკირებისას არ არსებობს მანქანის წინ და უკუსვლითი მოძ-რაობების საჭიროება).

მოწყობილობა მაქსიმალურ ეფექტს მოგ-ვცემს თუ მას განვათავებოთ მაგისტრალური გზის ქვეშ გვირაბში, მთელ ზის სიგრძეზე. 3-3.5 მ. სილრმეზე, ორ რიგად. რიგებს შორის 3მ. გასასვლელის დატოვების შემთხვევაში მი-ვიღებთ ფართს 7 მ-ის სიგანით. 100 მ-ში გა-

ნლაგდება მინიმუმ 21-21 პლატფორმა, სულ 42. ერთ კმ-ში განთავსდება 420 მანქანამდე. გვირაბი შედგება პირობითად 500 მ. სიგრძის სექციებისგან, თავშ 3მ. სიგანის ჩასასვ-ლელით და ბოლოში იმავე სიგანის ამოსასვ-ლელით. ასეთ სექციებს შორის მანილი 15-20 მ-ია. ჩასასვლელი და ამოსასვლელი შეიძ-ლება გაკეთდეს ტროტუარის ნაწილობრივი გა-მოყენებით (ყოველ 250 მ-ში შეიძლება მოეწყ-

ოს მძლოლისთვის ამოსასვლელი კიბეები). სა-დგომები აღიჭურვება კომპიუტერებით, პარ-კომიტრით, ალიკვანტობა გახდება გამჭვი-რვალე, შესაძლებელი იქნება ავტოსადგომის მუშაობა ავტომატურ რეჟიმში.

ჩვეულებრივ ავტოსადგომებთან შედარე-ბით ხსაითდება შემდგარ უპირატესობით:

ა) ერთ მანქანაზე მოდის 16.6 კვ.მ ფარ-თი, 20-25%-ით ნაკლები, ვიდრე ჩვეულებრივ ავტომანქანებები.

ბ) მოილნევა ავტომულობელთა მომსახუ-

რების მაღალი დონე, დანიშნულების პუნქტი მდე მანძილი მინიმალურია.

გ) არ არის საჭირო მინის ნაკვეთის გა-მოყოფა, რაც განაშენიანებულ ქალაქების ცე-ნტრალურ ნაწილში მეტად რთულია.

დ) სადგომი აღჭურვილია მარტივი მექა-ნიზმით, მოვლა პატრონობა არ მოითხოვს დიდ სარწებს.

ე) ავტოსადგომი დაიტვირთება ლამის სა-ათებშიც მაგისტრალზე მცხოვრები ავტომუ-ლობელთა მანქანებით.

ვ) მშენებლობის დაფინანსებაში შეიძლე-ბა მონაწილეობა მიიღონ მაგისტრალზე გათა-ვსებულმა კომერციულმა და სხვა ფორმებმა.

ზ) გვირაბში მანქანების შესვლა და გამო-სვლა არ იწვევს მაგისტრალზე სატრანსპორ-ტო ნაკადის მოძრაობაში შეფერხებებს.

თ) მაგისტრალის ყველა ზოლზე შესაძ-ლებელი ტრანსპორტის მოძრაობა და მისი გა-მტარუნარისობა მაქსიმალურია.

400 მანქანაზე მინისზედა ავტოსადგომ-ის მშენებლობისთვის საჭირო შენობის ფარ-თი $400 \times 22.8 = 9120$ კვ.მ-ია. ერთი კვ.მ ფარ-თის მშენებლობის თვითლირებულება მიახლო-ებით 300 დოლარია. 9120 კვ.მ დაჯდება 2736 ათასი დოლარი, რასაც დაემატება მინის ნა-კვეთის, რამპების მოწყობის ან რთულ მოწ-ყობილობათა ლიკებულება. კიდევ უფრო ძი-რია მინისქვეშა მრავალსართულიანი ავტო-სადგომის მოწყობა. დაახლოებით ამ ფარგლე-ბში დაჯდება მაგისტრალის ქვეშ ავტოსად-გომის მშენებლობაც.

ანალოგიური პროცესები მიმდინარეობს პოსტსაბჭოთა სივრცის ქალაქებშიც. საბჭო-თა პერიოდში ავტომობილიზაციის ნორმა 1000 სულ მოსახლეზე 250 მსუბუქი მანქანა შე-ადგენდა. საბაზრო ეკონომიკის პირობებში მი-სი რაოდენობა დამოკიდებულია ქვეყნის ეკო-ნომიკურ მდგომარეობაზე. მოსახლეობის მა-ტერიალური და კულტურული ცხოვრების დონეზე, ხელისუფლების მიერ საკუთომობილო პარკისადმი წაყენებულ მოთხოვნებზე (ქასპლო-ატაციაში შევითა მანქანების დასაშევები წნო-ვანება) და სხვა ფაქტორებზე. განვითარებულ ქვეყნებში, სადაც გაჯერებულია ავტომობილი-ზაციის პროცესი საგზაო მანქანების საერთო რაოდენობა 350-400 ერთეულს აღწევს, პო-ტისაბჭოთა სივრცის ქალაქებში მოსახლეობის ავტომობილიზაციის დონე გაჯერებისაგან ჯერ კიდევ შორსაა. ავტომობილიზაციის დო-ნის ამაღლება პარკირებაზე მოთხოვნებს კი-დევ უფრო გაზრდის და შესაბამისად პრობ-ლემის მოგვარებაც გართულდება.

ჩვენს მიერ შემოთავაზებულმა პარკირებ-ის მეოთხმა შესაძლოა ხელი შეუწყოს პრობ-ლემის გადაწყვეტა.

ზურ კაზბრავა

ვიზიტორთა ცენტრი

თარიღი: 2011

კლიენტი: საქართველოს კულტურული მე-
მკონდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო

ადგილმდებარეობა: უფლისციხე, საქართ-
ველი

შენობის ფართი: 826.4

ბიუჯეტი: \$0,39 მილიონი

პროგრამა: ვიზიტორთა ცენტრი, საგამო-
ცენო დარბაზი, კაფე, გიდები, საინფორმაციო.

მუშაობდნენ: დავით ბახტაძე, დიმიტრი მო-
ძმანიშვილი.

კონცეფცია: უფლისციხის არქეოლოგიური
მუზეუმის რეაბილიტაციის პროექტი მდებარე-

ობს უფლისციხის კომპლექსის აღმოსავლეთ-
ით. არსებულ სამუზეუმო კომპლექსს დაემა-
ტა ახალი შენობა-ნაგებობა, რომელიც შედგე-
ბა შემდეგი სათავსოებისგან: დაცვის ოთახი,
სალარი, საინფორმაციო ცენტრი, საკონფერე-
ნციო დახურული დარბაზი, სუვენირების მა-
ღაზია და ღია ამჟითეატრი (ლაპიდარიუმი).
ფუნქციონალურად ლაპიდარიუმი შეიძლება გა-
მოყენებულ იქნას კარგ ამინდში კონფერენცი-
ების და სხვადასხვა წარმოდგენების მოსაწყო-
ბად. ამჟითეატრის ქვის დასაჯდომები მოპი-
რკეთებულია სის წვრილი ძელაკებით კომფო-
რტისოვის. ამჟითეატრის თავზე მოწყობლია

ხის ძელების კომპოზიცია, რომელიც საჭირო-
ების შემთხვევაში (წვიმის, მზის) საწინააღმ-
დეოდ ტენტების კომპოზიციით დაიგარება,
რაც არქიტექტურულადაც კარგ შთაბეჭდილე-
ბას ახდებს. შენობის მთავარი კედლები მოპი-
რკეთებულია ბუნებრივი ქვის ფილებით (ნიჩ-
ბისის ქვიშა-ქვა) და ხის პანელებით. ფეხით მო-
სიარულეთათვის რამპები და ბილიკები მოპი-
რკეთებულია ბუნებრივი ანანურის ფლეთილი
ქვით.

მრჩეველი: საქართველოს კულტურული
მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო

Visitors Centre

Date: 2011

Client: National Agency For Cultural Heritage Preservation Of Georgia

Location: Uplistsikhe, Georgia.

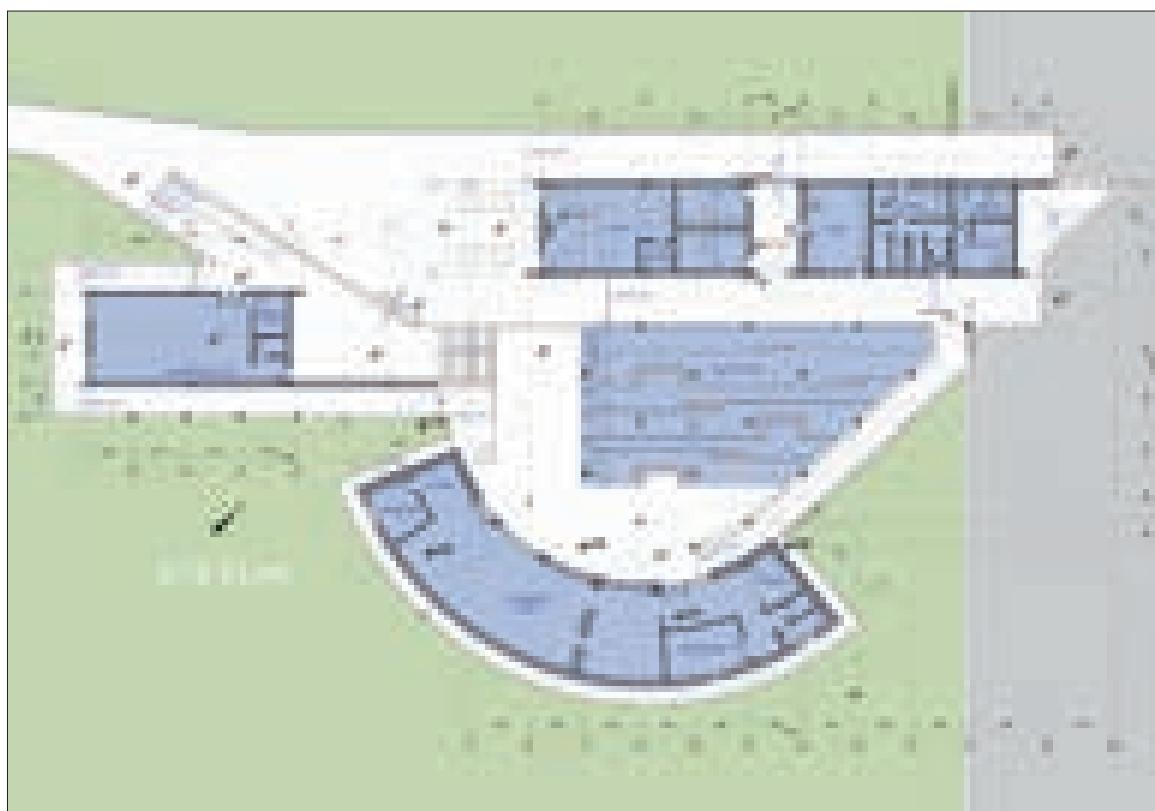
Building Area: 826.4 m²

Budget: \$0,39 mil.

Program: Visitors Centre, Exhibition Hall, Cafe, Guides, Info Box.

Credits: David Bakhtadze, Dimitri Modzmanishvili.

Advisor: National Agency For Cultural Heritage Preservation Of Georgia

სასტუმრო რიქსოსი

კლიენტი: საქართველოს საპარტნიორო ფონდი - ყაზმუნაიგაზი, ყაზახეთი.

ადგილმდებარება: ლიკანი

შენობის ფართი: 16154 მ²

ბიუჯეტი: \$48 მილიონი.

პროექტი: სასტუმრო, სპა, სამკურნალო ცენტრი, რესტორანი, კაფებარი, ბავშვთა გასართობი ცენტრი, ჩოგბურთის, კალათბურთის და ფეხბურთის მოედნები.

მუშაობდნენ: ალექსანდრე კაციტაძე, დავით ბახტაძე, დიმიტრი მოძმანიშვილი, რევაზ ქეშელაშვილი, ვლადიმერ აბრამიშვილი, ქეთევან ბუცხრიკიძე.

კონცეფცია: სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში პირველი ხუთვარსკვლავიანი სასტუმრო გაისხანა. „რიქსოს ბორჯომი“ ღიაბრი, ე.წ. მეოთხე სამმართველოს სახელით ცნობილ ტერიტორიაზე საპარტნიორო ფონდმა და ყაზახურმა კომპანია „ყაზმუნაიგაზმა“ გაისხანა.

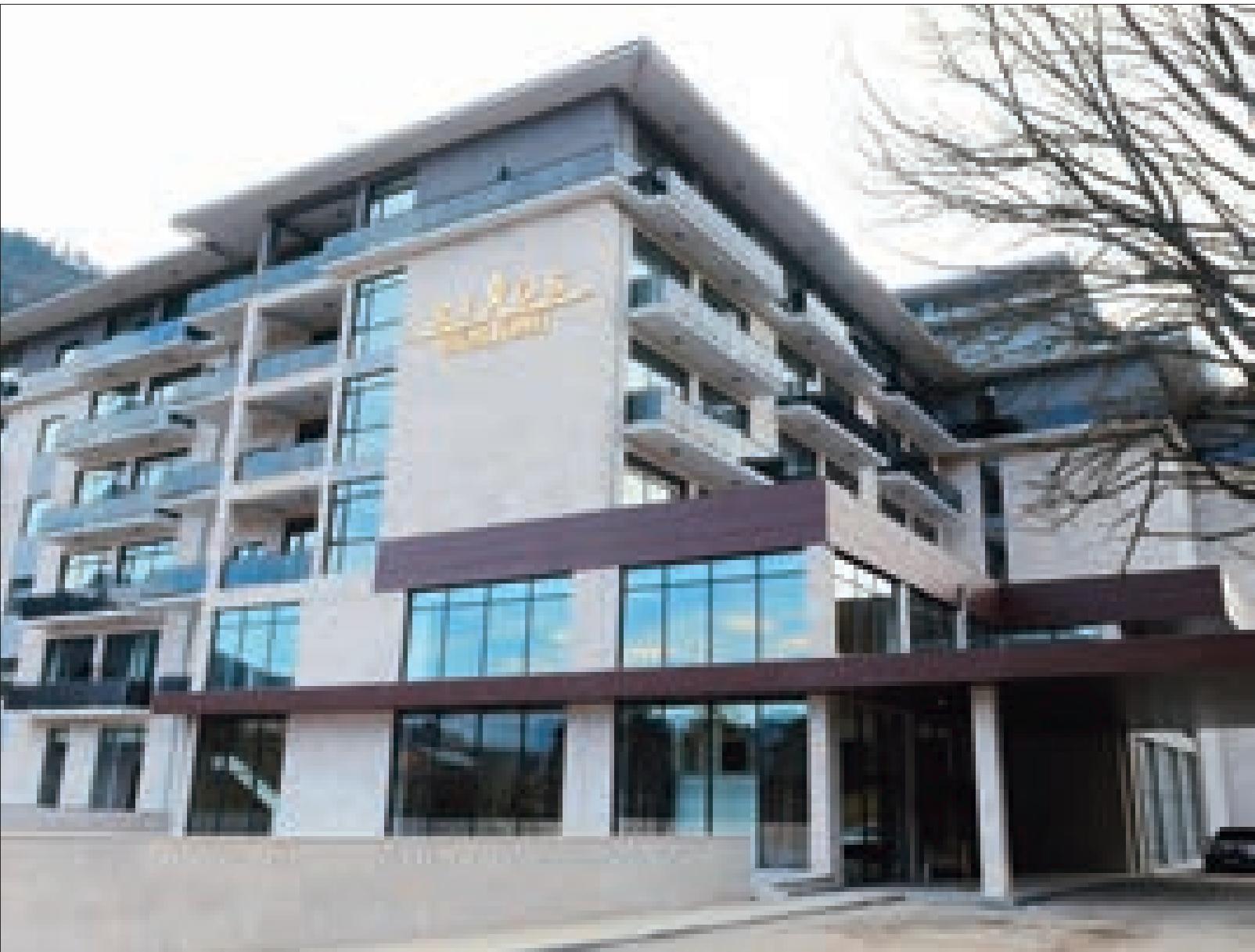
სასტუმროში 151 ნომერია – სტანდარტული, ლუქსის და საპრეზიტრენტო.

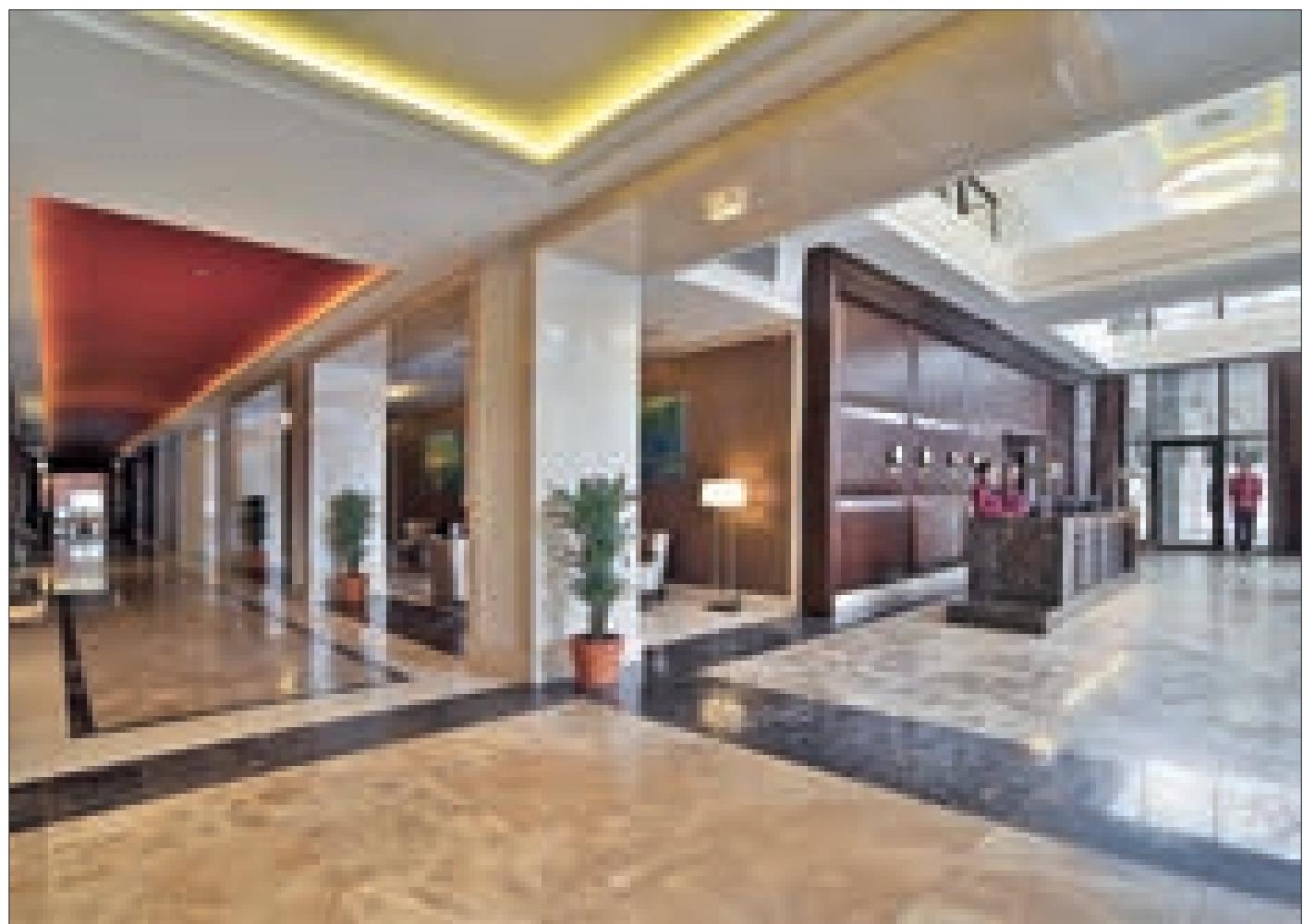
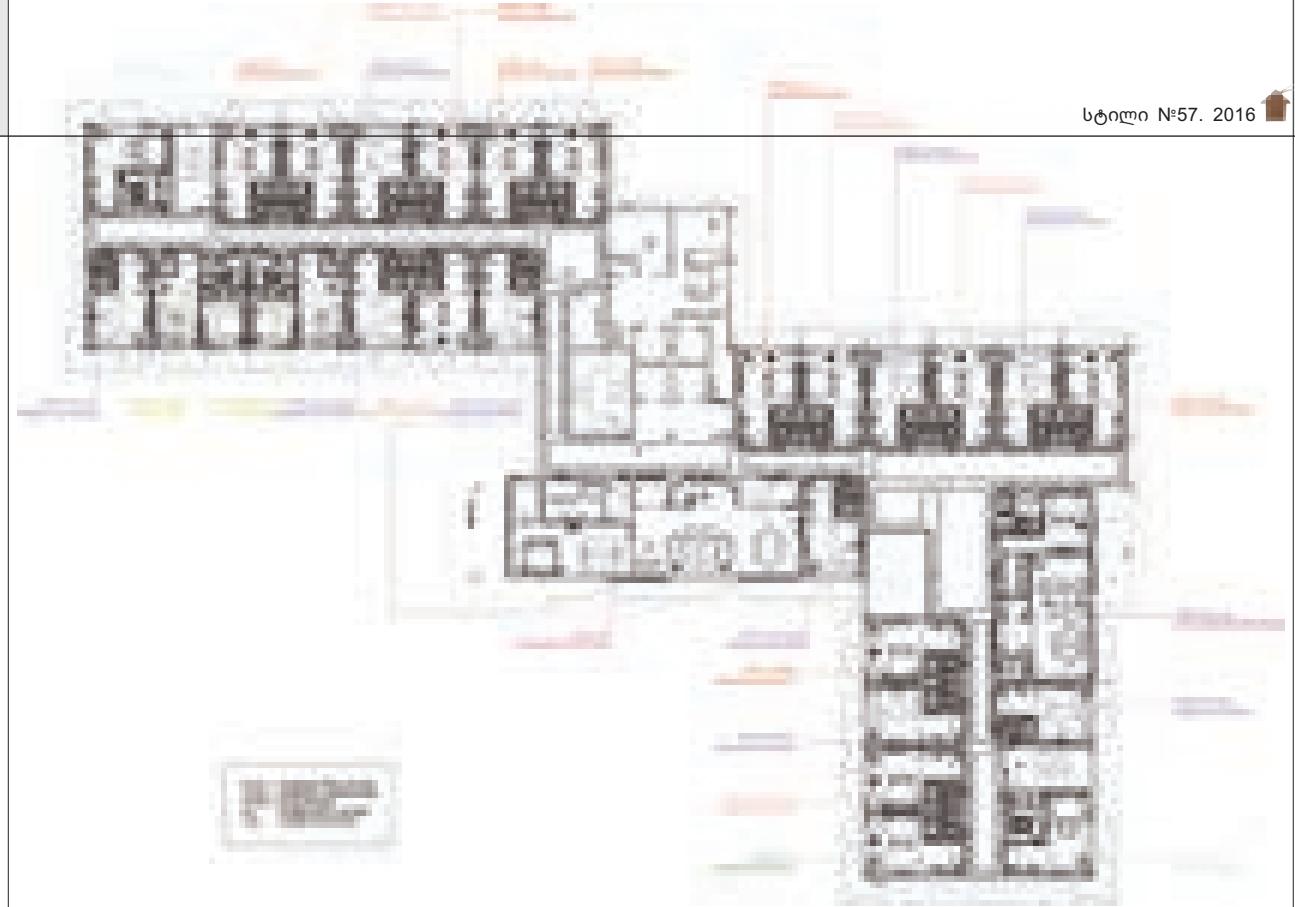
კომპლექსი რესტორნებს, კაფებარებს, საკონფერენციო დარბაზებს, გოლფის და ფეხბურთის სათამაშო მოედნებს, სმა ცენტრს, საცურაო აუზს, ბავშვთა გასართობ ცენტრ „რიქსი ქლაბს“ და დამზარე ნაგებობებს აერთიანებს.

სასტუმროს ოპერირებას სასტუმროების ცნობილი ქსელი „რიქსოსი“ განახორციელებს, რომელიც ამ პროექტით პირველად შემოვიდა საქართველოში.

კომპლექსი საპარტნიორო ფონდის და ყაზახური კომპანია „ყაზმუნაიგაზმის“ ერთობლივი ინვესტიციით აშენდა. პროექტის ჯამური ღირებულება 48 მილიონი აშშ დოლარია. საპარტნიორო ფონდის თანამონაწილეობა პროექტის კაპიტალის 50%-ია.

მრჩეველი: www.rixos.ge

Rixos Hotel Borjomi

Date: 2011

Client: Georgian Partnership Fund - KazMunayGaz

Location: Likani, Georgia

Building Area: 16154 m²

Budget: \$48 mil.

Program: Hotel, SPA, Health Centre, Restaurant, Cafe-Bar, Childrens Club, Tennis-Football and Basketball stadiums.

Credits: Aleksandre Katsiadze, David Bakhtadze, Dimitri Modzmanishvili, Revaz Keshelashvili, Vladimer Abramishvili, Ketevan Butskhrikidze.

Advisor: www.rixos.ge

კერძო სახლი

თარიღი: 2015

კლიენტი: ინგა ზეგიძე

ადგილმდებარეობა: წავკისი, საქართველო;

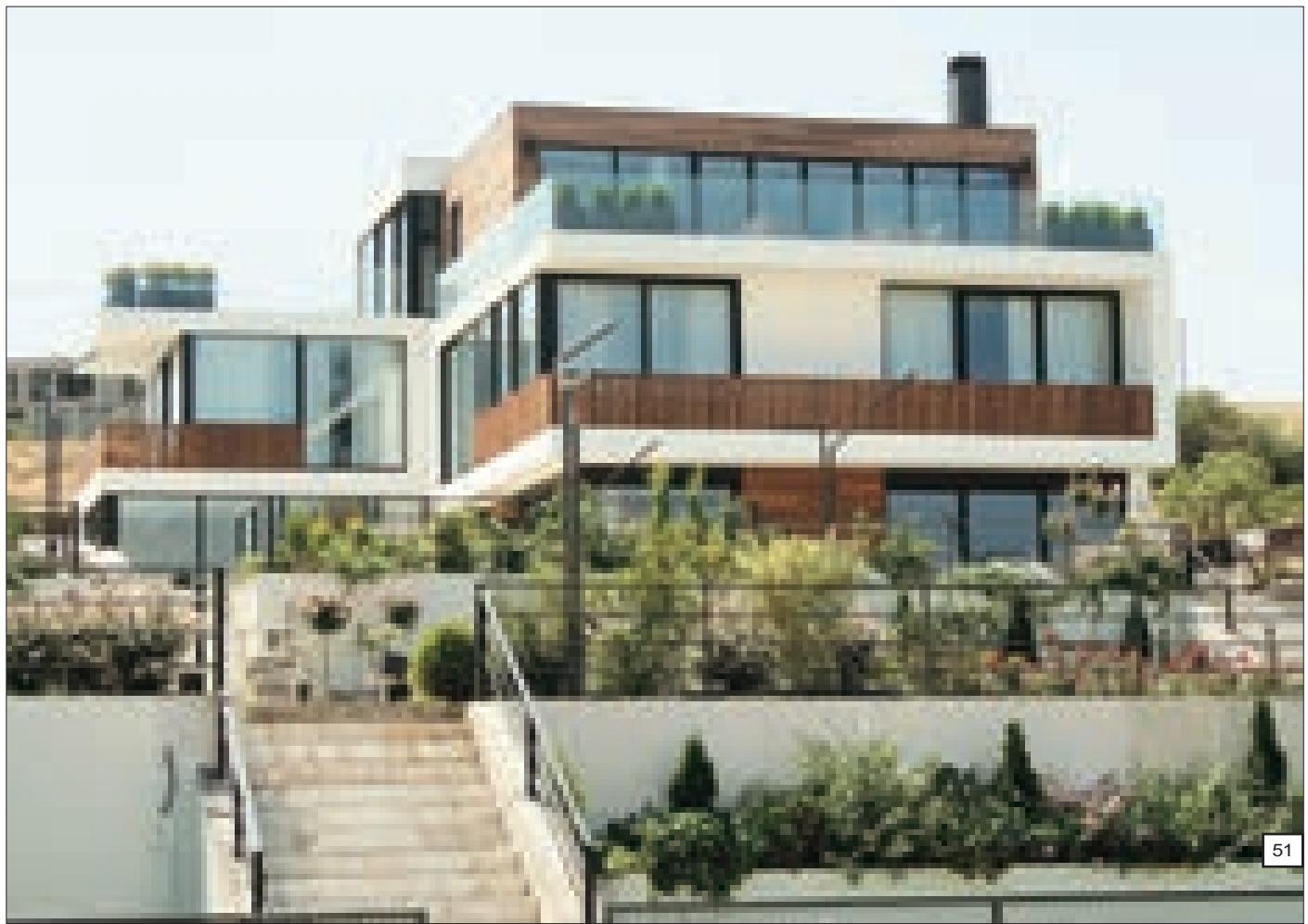
შენობის ფართი: 568,0 მ²

ბიუჯეტი: \$1.5 მილიონი.

პროგრამა: საცხოვრებელი, აუზი, ჩოგბურთის მოედანი;

მუშაობდნენ: დავით ბახტაძე, ვანიკო ქათამაშვილი

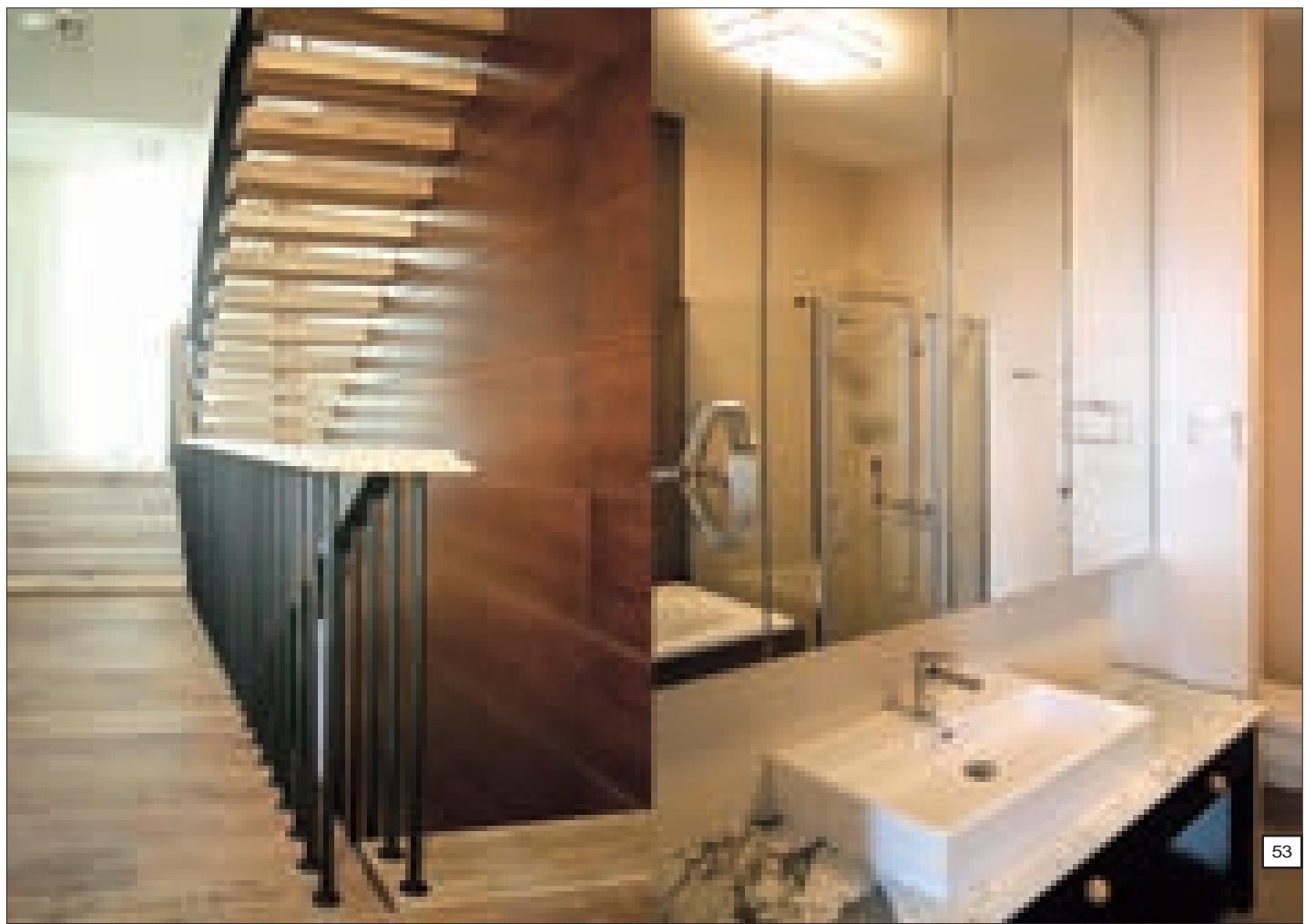

Family House

Date: 2015
Client: Inga Zeikidze
Location: Tsavkisi, Georgia
Building Area: 568.0 m²
Budget: \$1.5 mil.
Program: Residential, Pool, Tennis;
Credits: David Bakhtadze,
Vaniko Katamashvili

საოცისე შენობა

თარიღი: 2012

კლიენტი: შ.კ.ს. “აფსიდა”, შ.კ.ს. “ინტერნეშნლ დეველოპმენტ კომპანი - 2008“

ადგილმდებარეობა: სააკაძის დალმართი №6, თბილისი

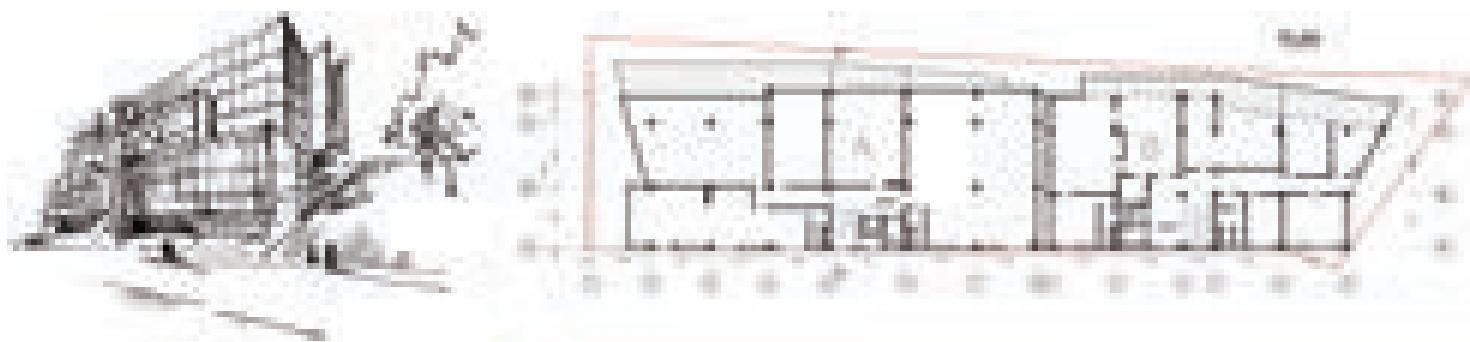
შენობის ფართი: 9981.5 მ²

ბიუჯეტი: \$6.25 მილიონი

პროგრამა: ოფისი, ავტოსადგომი

მუშაობდნენ: ვლადიმერ აბრამიშვილი, დიმიტრი მოძმანიშვილი, დავით ავალიშვილი

Office Building

Date: 2012

Client: "Afsida L.T.D", "International Development Company - 2008 L.T.D."

Location: #6 Saakadze Descent. Tbilisi, Georgia

Building Area: 9981.5 m²

Budget: \$6.25 mil.

Program: Office, Car Parking

Credits: Vladimer Abramishvili, Dimitri Modzmanishvili, David Avalishvili

ზაჰა ჰადიდი

31 ოქტომბერი, 1950 – 31 მაიური, 2016 – ბინარეთის იმპერიის მხედვის წევენი, ნახმოშობით ეხაყელი, ბინარეთი ღეკონსტაქტივის ახერხებორი.

დაიბადა ბალდადში, ერაყი. ხარისხი მათე-მატიკის განხრით მიიღო ბეირუთის ამერიკულ უნივერსიტეტში, შემდეგ კი ლონდონის არქიტექტურის სკოლის არქიტექტურის ასოციაციაში გადავიდა სასწავლებლად. სწავლის დასრულების შემდეგ „მეტროპოლიტენ-არქიტექტიჩა გრუპის“ ოფისში ინჟენერ მუშაობას ყოფილ მასწავლებელთან, პოლანდელ არქიტექტორ რემ კოოლპასათან პარტნიორად. 1979 წელს ლონდონში ის საკუთარ პრაქტიკას იწყებს. 1980-იან წლებში ის ასევე არქიტექტურის ასოციაციაში ასწავლიდა.

ჰადიდის ნამუშევართა უმრავლესობა კონცეპტუალურია; მის მიზანების მარტინი და ასევე არქიტექტურს მიეკუთვნება:

- ვიტრას სახანძრო სადგური (1993), ვეილ-ამ-რაინი, გერმანია;
- როზენთალის თანამედროვე ხელოვნების ცენტრი (1998), ცენტრისტი, ოპარი;
- პონპაიმ-ნორზის ტერმინალი და სადგური (2001), სტრაბურგი, საფრანგეთი;
- ბერგის ხელის სათხილამურო ტრამპლინი (2002), ინსბრუკი, ავსტრია;
- ორდრუპგარდ-ანექსი (2005), კოპენჰაენი, დანია;
- ბერემ-ვეს ცენტრალური შენობა (2005), ლაიფციგი, გერმანია.

ზაჰა ჰადიდის ეკუთვნის ასევე უმაღლესი პროფილის საინტერიერო ნამუშევრები, მათ შორის, ლონდონის ათასწლეულის თაღის „მაინდ-ზონა“. ერთ-ერთი მიმდინარე პროექტია ლონდონის აქვა-ცენტრის 20.000 მაცურებლიანი დარბაზი, 2012 წლის ზაფხულის ოლიმპიადის პროექტის ერთ-ერთი დანამატი.

მრავალ საერთაშორისო კონკურსში გამარჯვებული ჰადიდის საუკეთესო პროექტები არასდროს აშენებულა. მათ შორის აღსანიშნავია პონგ-კონგის პიკ-კლუბი და კარდიფის „ბეიო-პერა ჰაუზი“ უელსში (1994). 2002 წელს მან გაიმარჯვა სინგაპურის უან-ნორზ გენერალური გეგმის პროექტის საერთაშორისო კონკურსში. 2005 წელს მისმა პროექტმა გაიმარჯვა ბაზელის ახალი საქალაქო კაზინოს შენობის კონკურში. 2004 წელს ჰადიდი პირველი ქალი გახდა, რომელსაც პრიცეპერის არქიტექტურის პრემია მიენიჭა. ბრიტანეთში მას სამეცნი ორდენის წევრობა მიენიჭა არქიტექტურის სფეროში მნიშვნელოვანი ღვაწლისთვის. ჰადიდი ბრიტანეთის ენციკლოპედიის სარედაქტორო საბჭოს წევრია.

ზაჰა ჰადიდი გარდაიცვალა 2016 წლის 31 მარტს, 65 წლის ასაკში, მაიამიში, გულის შეტევთ.

ჰეიდარ ალიევის ცენტრი

57 519 კვადრატული მეტრის კომპლექსი ბაქოში, რომელიც შექმნილია ერაყელ-ბრიტანელი არქიტექტორის ზაპა ჰადიდი მიერ, გამორჩეულია თავისი განსხვავებული არქიტექტურული გადაწყვეტილებებით.

ცენტრში განლაგებულია საკონფერენციო დარბაზი (აუდიტორია), გალერეა და მუზეუმი. პროექტის მიზანია, ითამაშოს მნიშვნელო-

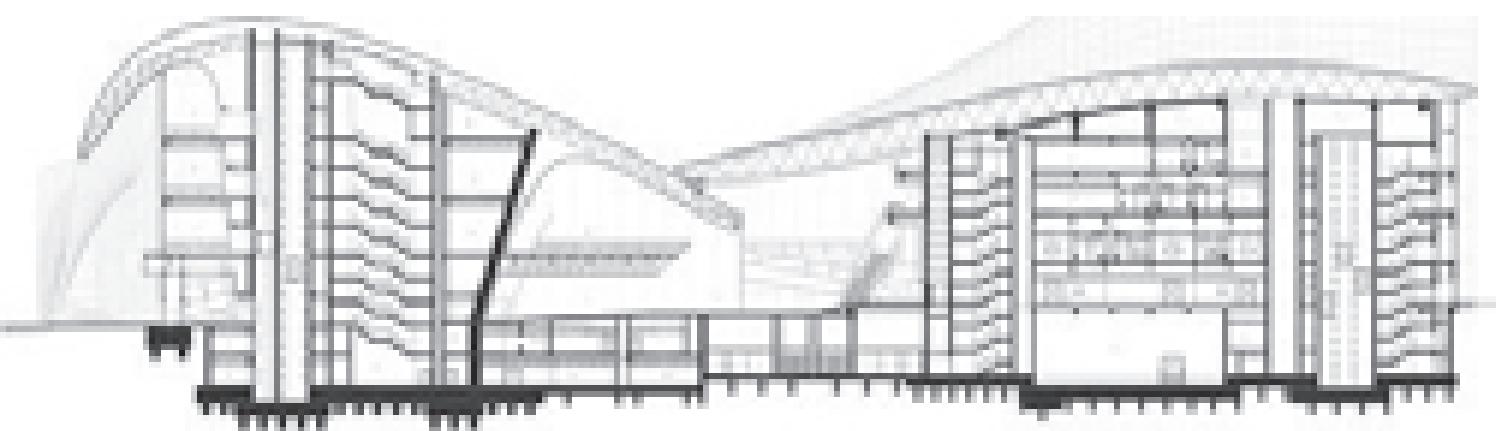
ვანი როლი ქალაქის ინტელექტუალურ ცხოვრებაში და ალორძნებაში. მდებარეობს ქალაქის ცენტრთან ახლოს.

ჰეიდარ ალიევის ცენტრი წარმოადგენს თხევად ფორმას, რომელიც ჩნდება ბუნებრივი ლანდშაფტის ტოპოგრაფიის და შესაფუთი ინდივიდუალური ფუნქციების დაკეცვის დროს. ცენტრის ყველა ფუნქციები, შესავლელთან ერთად წარმოადგენილია ერთ უწყვეტ ზედაპირზე.

ცენტრის სითხის ფორმა, სხვადასხვა კულტურული სივრცეების დაკავშირების საშუალებას იძლევა და ამავე დროს, უზრუნველყოფს მისი თითოეული ელემენტის საკუთარი იდენტობის და კონფიდენციალურობის შენარჩუნებას.

ჰეიდარ ალიევის ცენტრის ოფიციალური გახსნის ცერემონიალი შედგა 2012 წლის 10 მაისს, ზაპა ჰადიდის და აზერბაიჯანის პრეზიდენტის ილჰამ ალიევის დასწრებით.

Zaha Hadid

October 31 1950 – March 31 2016, DBE, British deconstructivist architect, Iraqi by origin.

Zaha Hadid was born in Bagdad, Iraq. Having earned a degree in mathematics in the American University of Beirut, she moved to London to study in the Architectural Association School of Architecture. After graduation she started to work in Office for Metropolitan Architecture with her former professor Dutch architect Rem Koolhaas. In 1979 Zaha Hadid launched her own architectural practice. In the 1980's she also taught at the Architectural Association.

The majority of Hadid's works is conceptual; her most notable projects are:

- Vitra Fire Station (1993), Weil am Rhein, Germany;
- Rosenthal Center for Contemporary Art (1998),

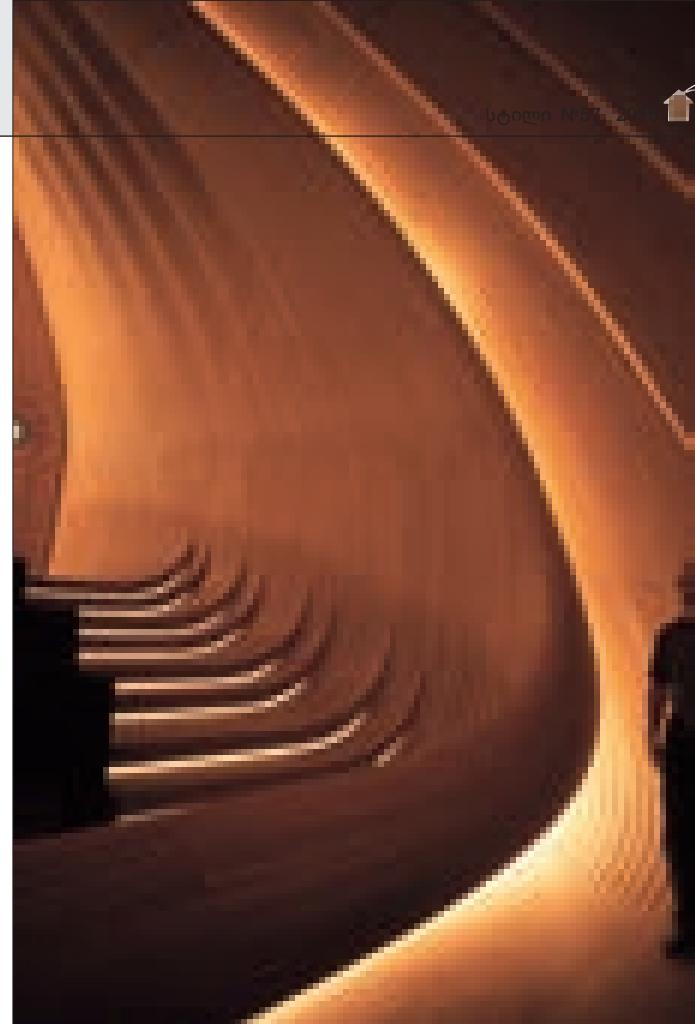
Cincinnati, Ohio, USA;

- Hoenheim North Tramway Terminus and station (2001); Strasbourg, France;
- Bergisel Ski Jump (2002); Innsbruck, Austria;
- Ordrupgaard Annexe (2005); Copenhagen, Denmark;
- BMW Headquarters (2005); Leipzig, Germany

Zaha Hadid created a number of top-profile interiors, including Mind Zone at the London Millennium Dome. One of her ongoing projects is a 20000-seat hall in London Aquatics Center, an extension to the 2012 London Olympics project.

Hadid's best projects – winners of numerous international competitions – have never been realized. Among these, we ought to specially mention Hong Kong Peak Club, China (1982-1983), and Caerphilly Bay Opera House in Wales (1994). In 2002 Zaha Hadid won the international competition to design Singapore one-north master plan. In 2005 Zaha Hadid became the first woman architect to receive Pritzker Prize. In 2012 she was appointed Dame Commander of the Order of the British Empire for outstanding services to architecture. Hadid was member of Encyclopaedia Britannica editorial board. Zaha Hadid died of a heart attack in the age of 65 in Miami, USA, on March 31 2016.

HEYDAR ALIYEV CENTRE

Baku, Azerbaijan
2007-2012
The Republic of Azerbaijan
Built
101,801 m²
Building: 57,519 m²
Site: 111,292 m²
Footprint: 15,514 m²

The historical context

While the structure's complex geometric form depends on leading-edge engineering, it is also connected to the region's ancient cultural foundations.

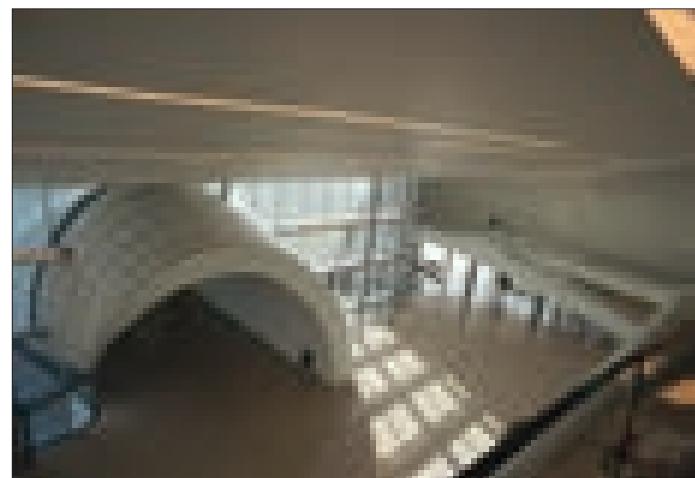
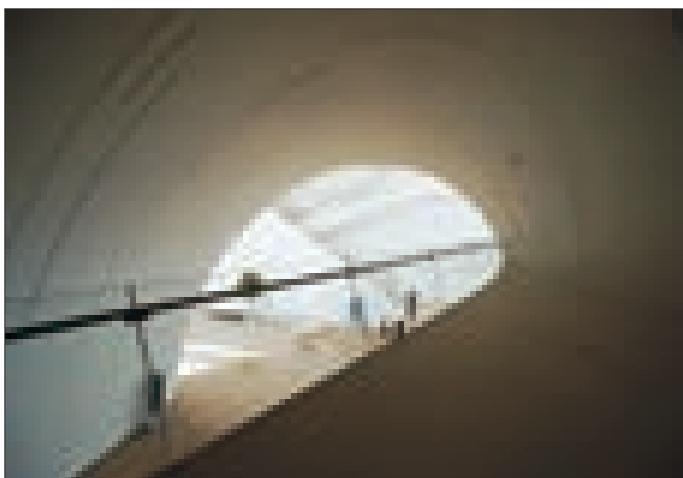
Saffet Kaya Bekiroglu (the project designer and architect for the Baku center) explained in an interview that the building's curvilinear contours echo the cursive flow of the Islamic world's calligraphy, which was etched into mosques scattered around Baku in centuries past.

While designing the center, Zaha Hadid Architects reviewed a spectrum of architectural and cultural innovations that have appeared across the Islamic world over the past 1400 years.

"Fluidity has always been part of the Islamic world's architecture," Mr. Bekiroglu said. In structures like the 400-year-old Blue Mosque in Istanbul, he added, "Calligraphy and geometric patterns flow through the interior surfaces of domes and walls, and onto the carpets within, establishing this continuity."

One icon of Islamic design, the Mosque of Cordoba, features doubled-tiered arches and columns that appear, to those walking through the World Heritage site, to stretch out into infinity. Along the perimeter of the mosque, commissioned in the 8th century by a Caliph of Damascus who fled civil war in Syria to reach sanctuary in the Spanish city of Cordoba, "the grid of orange trees in the courtyard continues in the interior as palm tree-like columns that blur the relationship between exterior and interior," he said.

The arc-shaped passageways and curved lines of lighting that cut through the Baku center create an even greater impression that these spaces continue into infinity. And the architecture of the new cultural outpost, he said, flows symmetrically into the landscape design.

Chillr

Project story

Authors: Manish Dikshit and Sonali Pandit

Aum Architects Company

Location: Mumbai, India

The highlight of the 2816 sq. ft. office space is the double height and the glass facade that boosts its volume. The requirement was to create a minimal yet dynamic workplace that would transcend the site conditions. The client wanted to retain the open and voluminous nature of the site. The brief was to create an un-official ambience reflecting a coffee shop. Even so the office was to have space for some formal interactions. Yet it had to amalgamate into one distinct space. The need was also to create an environment to help nurture the office culture and improve employee communication by keeping the design open. The office had to have an open design without any visual barriers.

With the given brief the key element was to keep the design functional and aesthetically transparent. Getting influenced by the glass facade that wrapped the site we decided not to segregate functions with barriers but let them flow into adjacent spaces. Keeping in mind the users the design was to make it more un-office like so as to have the same ideology of the inside-out outside-in. Hence we looked at the site as a canvas to paint with a very modern approach; of keeping it minimal also at the same time vibrant and lively.

While planning; the private functions were pushed away from the voluminous double height space; the more social lounge was planned in this area. Wanting to give the lounge a more laid back feel a snack bar counter was planned running parallel to the glass facade. This also doubled up as a work station area and also to have small discussions. The workstations were broken up into 12-seater longer tables and 8-seaters. Two medium size meeting rooms were planned that could be converted into one big conference room. Other than that one small dedicated meeting room was provided. The client also did not want a separate reception. Therefore a small seating area was created close to the entry.

The formal of the interactions were to take place in these meeting rooms; keeping in mind the overall nature of the design we kept the meeting rooms visually open. The design was laid out in a manner so as to have the work place flow into the lounge area. While designing we planned for the sort of user movement that would happen throughout the day. During the start of the day most of them would be at their workstation that was located centrally. As the day transitioned the lounge would be preferred. Therefore the lighting was also designed accordingly. Any design is a success when you can functionally utilise as much of the available space. At the other end of the lounge was a small pocket of area that was not flowing into the overall planning. So we created a small pod there for one person to sit and

work. We designed the door of the pod to resemble a phone booth. It worked both visually appealing and functionally. Similarly there were two columns in the centre of the site; we designed one of the workstations so the columns amalgamated with the design instead of standing out separately.

While designing we also kept in mind the branding of the company; we custom made the handle to the main door. On exiting from the lift one is welcomed by a solid door with the brand name; the logo is made in stainless steel and powder coated so as to have a dual purpose of being used as a handle as well as for their branding. The work stations were not to be a typical table instead we wanted the top to seem like floating. The work station top was made

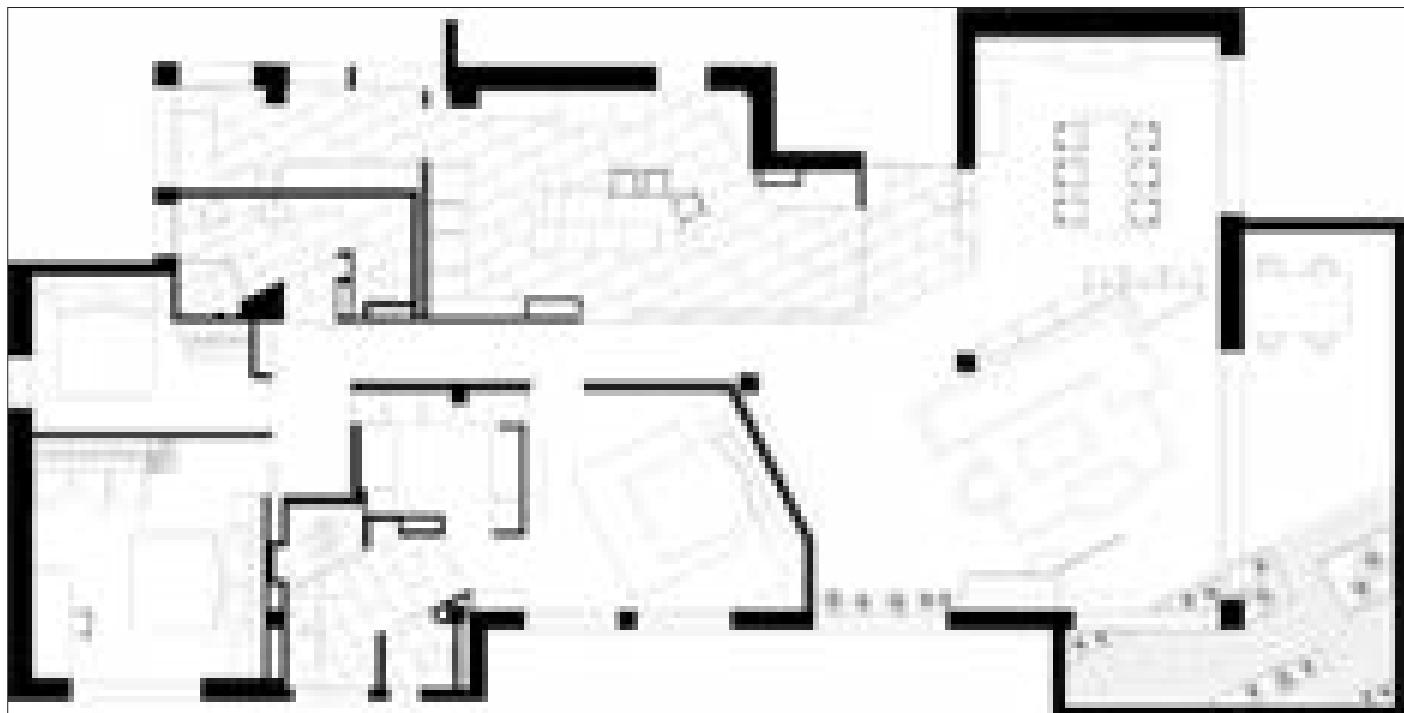
thicker and the legs staggered. It was a prerequisite to have a table which had to make the office look un-official. We opted for a lighter top and darker legs. The electric supply for each of the tables was taken from the ceiling. Instead of have wire managers we used a m.s. box section and welded them together to resemble an inverted branch. This branch was finished in different colours.

We customized the wallpapers to go with the colourfulness of the entire site. The fixed furniture colour palette was kept neutral and the playfulness was brought in through lights and loose furniture. The flooring was also chosen accordingly with a mix of patterns. The glass partition at the entrance; planned to block the washroom entries; have bands of colour.

Art, Books & a home for 3

Project and Construction by White Studio's partners architects:

Chief architect: Jonathan Daifuku

Collaborating architect: Tatia Khutishvili

www.whitestudio.ge

www.daifukudesigns.com

Jonathan Daifuku:

"This is an example of an in-depth renovation and as such a complete change from what was before to what came after. We demolished everything; only the outer shell and load-bearing structure of the space was retained. We transformed a traditional bourgeois apartment of the early '60s into a modern, open-space plan. A four bedroom, a four bathroom layout with live-in servant's quarters became a three bedroom, two bathroom proposal with no live-in service. An unused terrace was turned into a lively, plant-filled space articulated for visual enjoyment from both within the apartment and outside, on the terrace proper"....

Technical Data sheet:

Complete refurbishment of a 200m² space in Pedralbes, Barcelona

Masonry: Carlos Diaz Caballero

Carpentry: Josep Pladevall

Glass: Vidres Berní

Windows: Alurei – Minimal Windows - www.alurei.com

Metalwork: NexoAcer - www.nexoacer.com

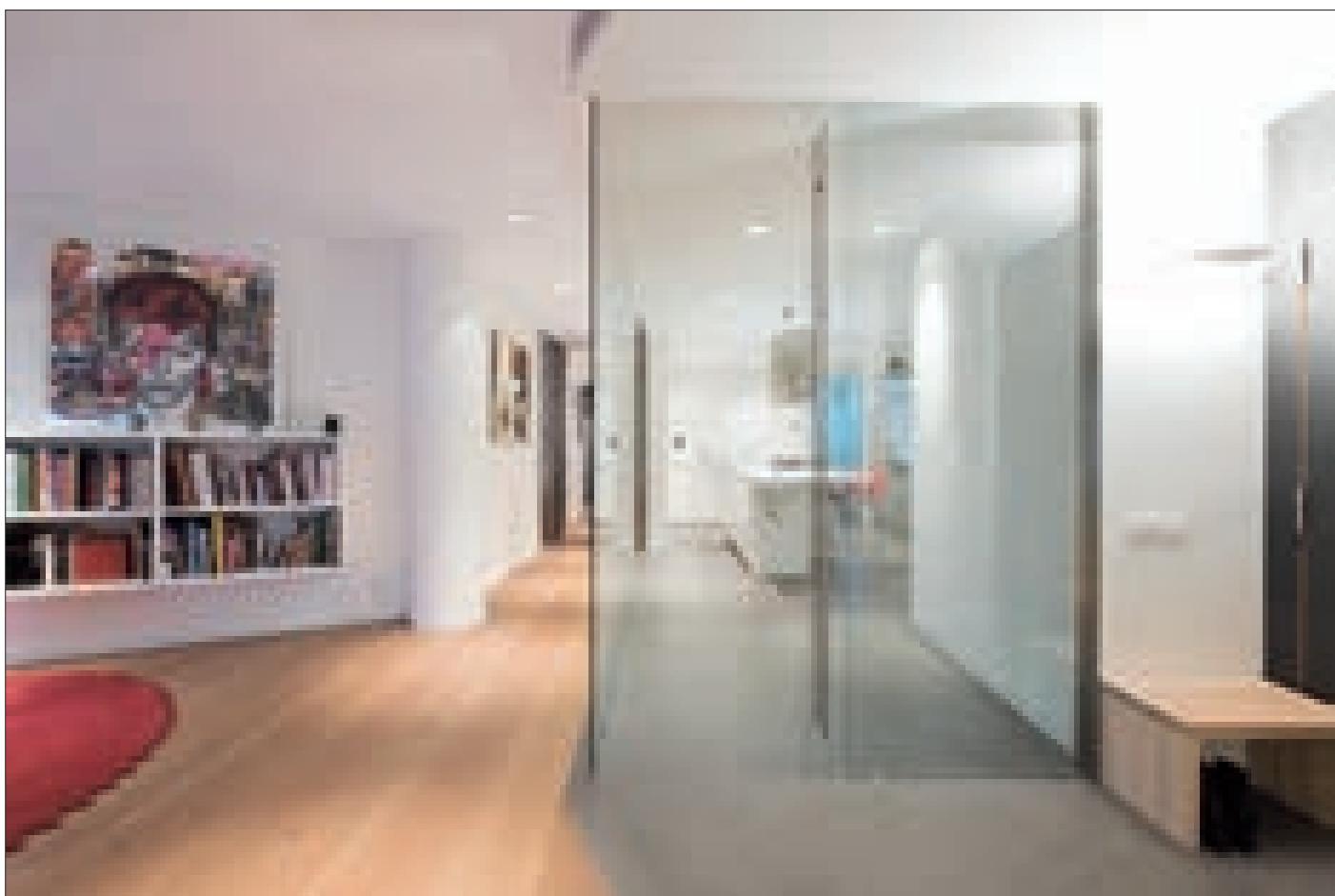
Lighting: Carpyen - www.carpyen.com / Punto Luz

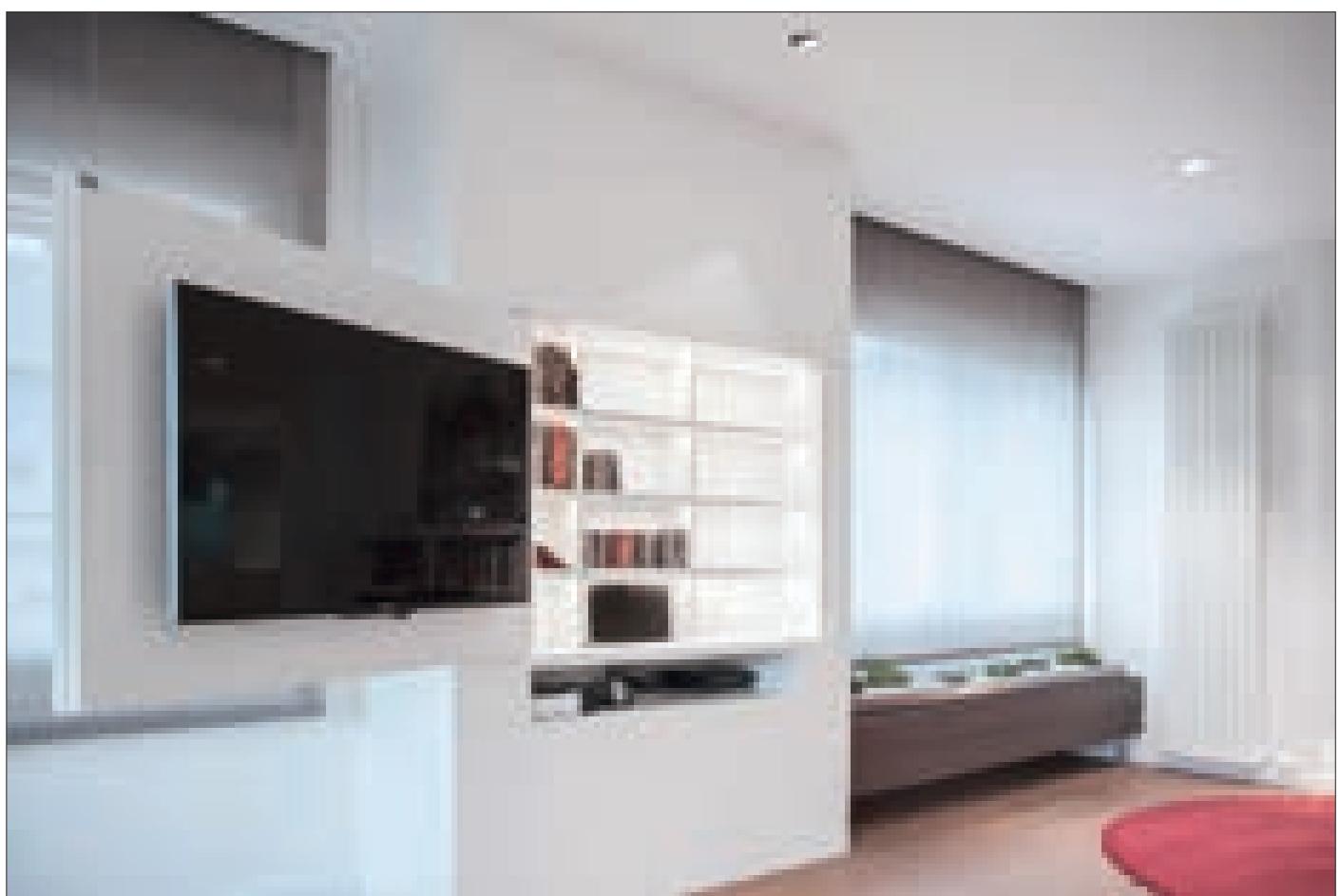
Floor: Parquet: Parkhouse marca Bimbo / Stoneware: Acocsa /Bagno

HVAC: Air conditioning&ventilating: Iberclima /

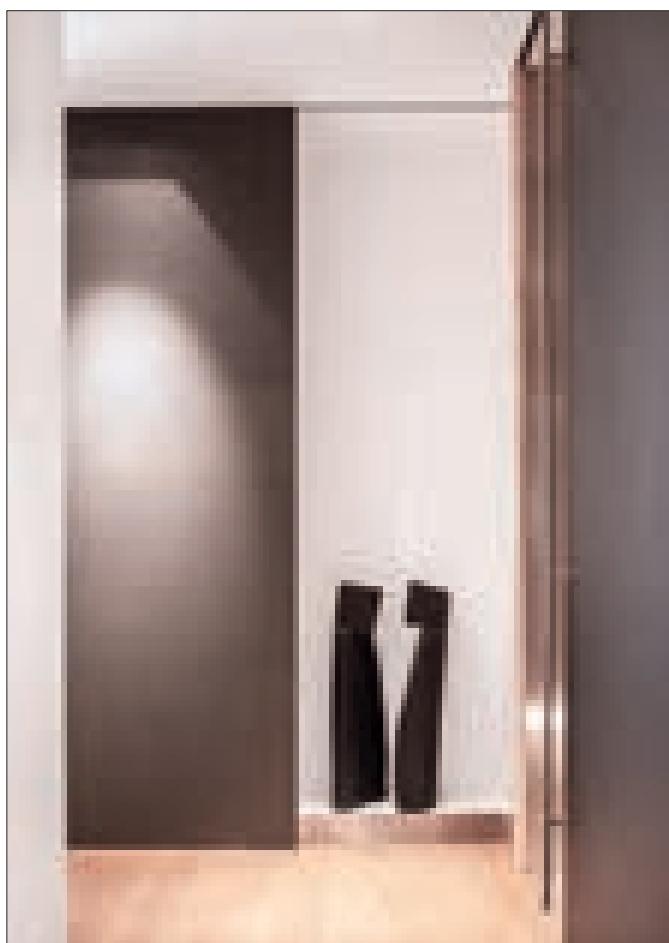
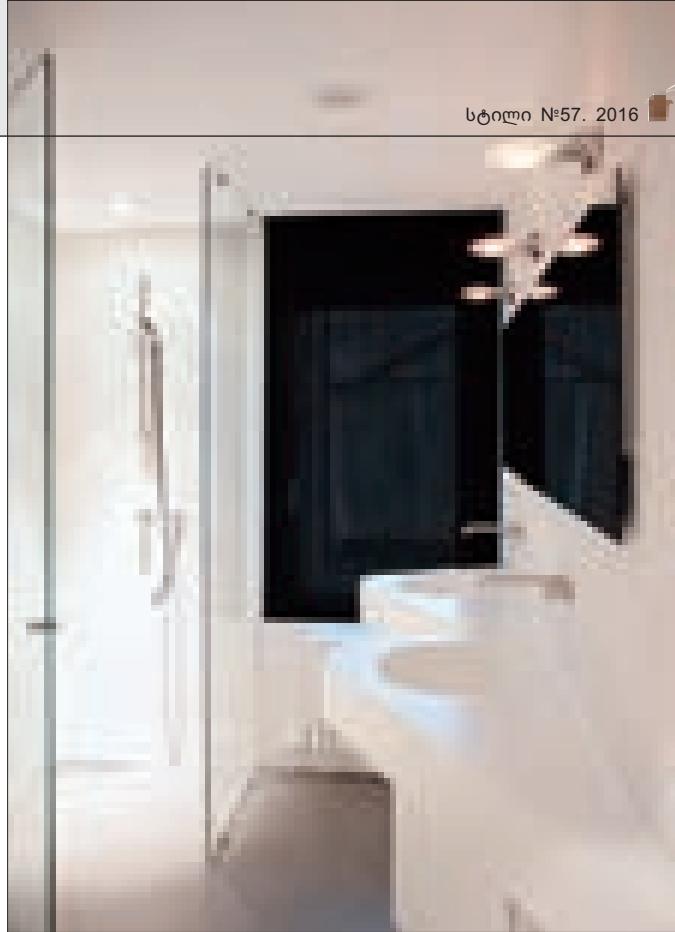
Heating: Bagno (Irsap)

კომფორტი სიმუშდროვეში

საქონლებელი ინტერიერი

მეცნიერება: თბილისი, თამაჩაშვილის ქუჩა

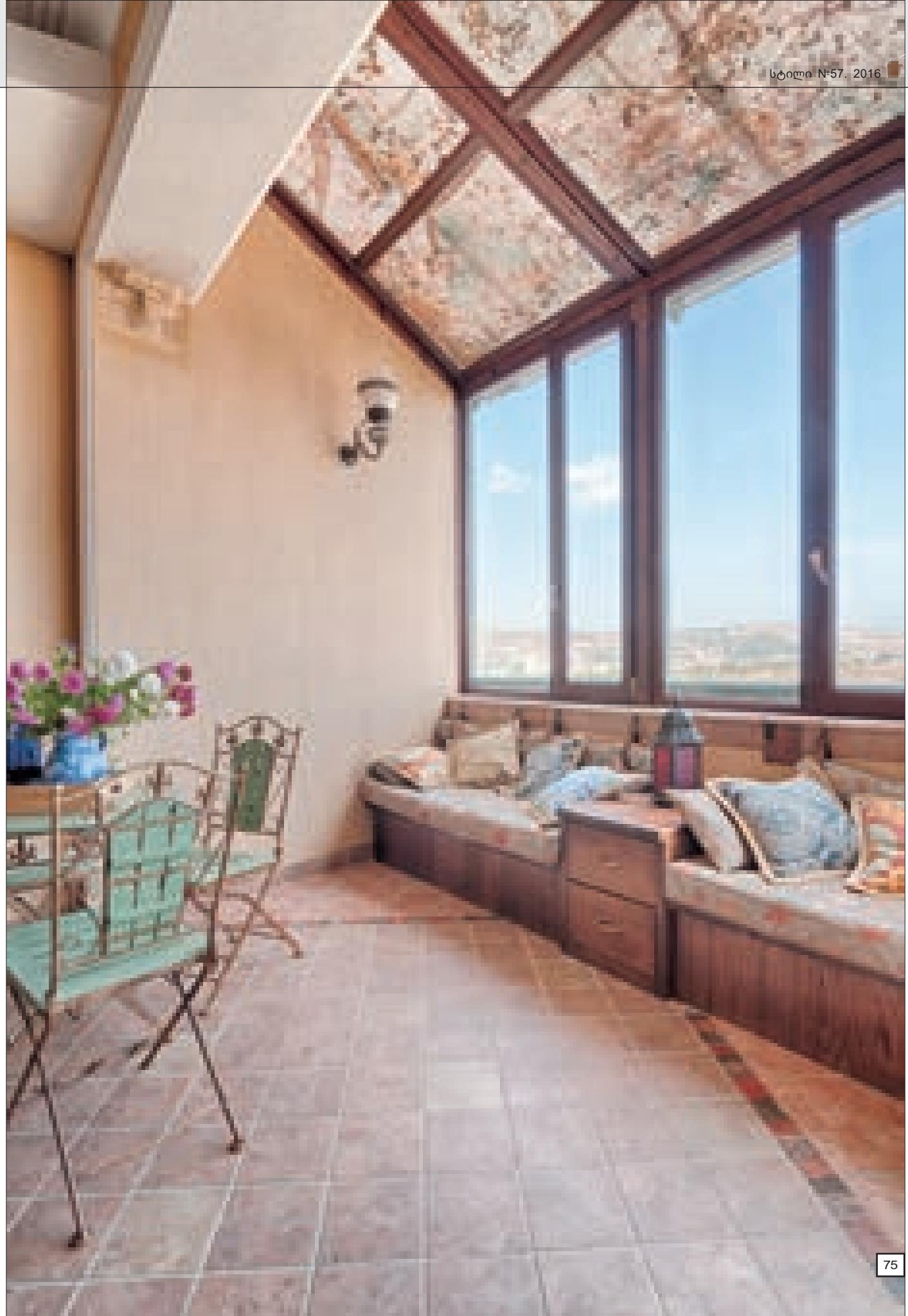
ავტორი: მაია წერეთელი

საცხოვრებელი ინტერიერის თანამედროვე გარემო არ არის მხოლოდ კომფორტული. იგი, განსაკუთრებული, მხოლოდ მისთვის დამახასიათებელი სიმყუდროვით და გამომხატველობით გამოიჩინება და ტრანსფორმირდება რეალობაში. ინტერიერი, დიზაინერ მაია წერეთლის პროექტით შეიქმნა. მისი მოქნილი გეგმარება, დახვეწილი, დინამიური ფორმები, ფურნიტურითა და ლამაზი საგნებით შექმნილი ცალკეული მონაკვეთი თავისებურად შთამბეჭდავია, რადგან მხოლოდ ესთეტიკურის აღქმით არ შემოიფარგლება. დიზაინში, დეტალები არაორდინალური ნიუანსებით გამოიჩინება და მთლიანობის გამომხატველობითი ხასიათის განმსაზღვრელი ხდება. „მსუბუქ“ ერთიანობაში საერთო ფერითი გამა დეკორატიული აქსესუარების ტონებითაა აქცენტირებული.

ნორ ლალიძე

ფოტო: რაფაელ არზაშვილი

Comfort in Coziness

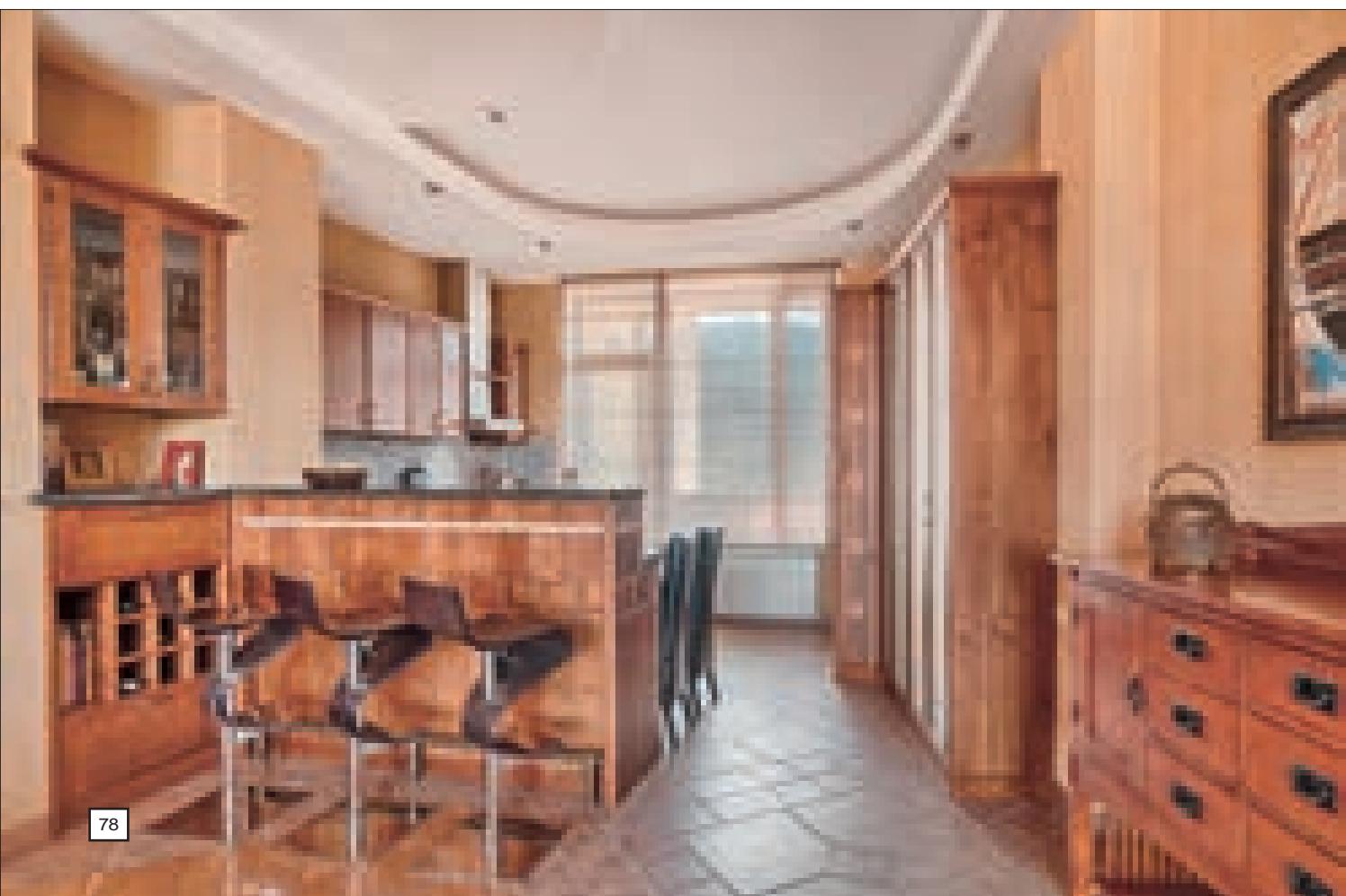
Residential interior

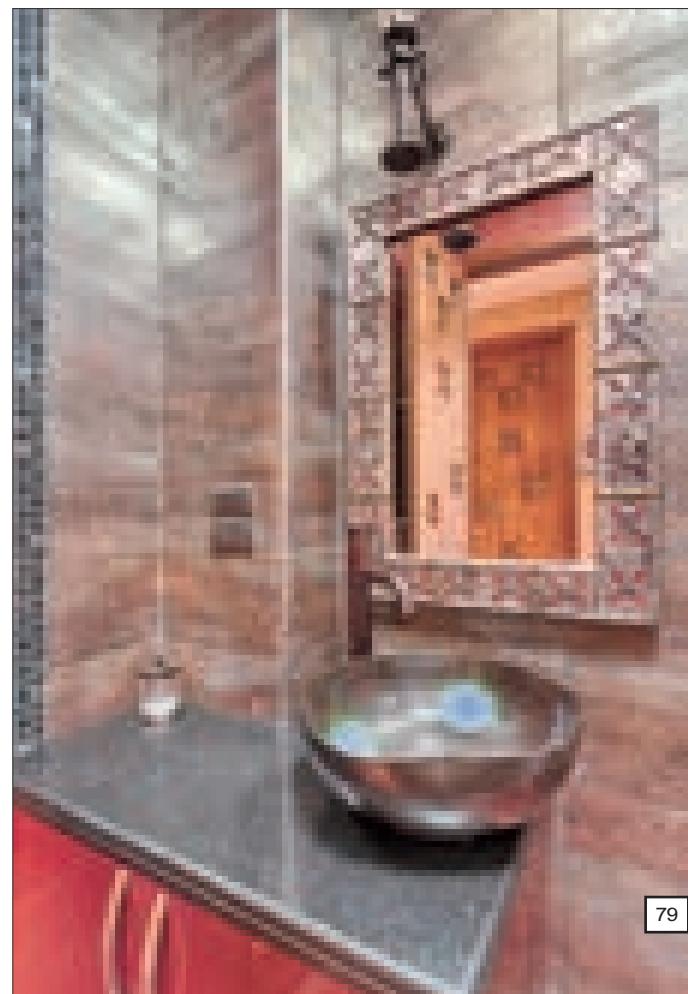
Location: Tamarashvili street, Tbilisi

Author: Maia Tsereteli

The modern style of a residential interior is more than just comfortable. The place is cozy in a special way, transforming into the reality according to its own artistic laws. The interior was designed by designer Maia Tsereteli. Its flexible planning, refined and dynamic exterior forms and original interior, filled with beautiful furniture and accessories, convey some unique charm. Design details possess special expressivity, which increases the general originality of design. The space feels integral in spite of being divided by visible or invisible barriers; general color palette of the interior is accentuated by contrasting tones of accessories. It is very easy to imagine how pleasant day-to-day life in this house would be.

NINO LAGHIDZE
PHOTO BY: RAFAEL ARZUMANOV

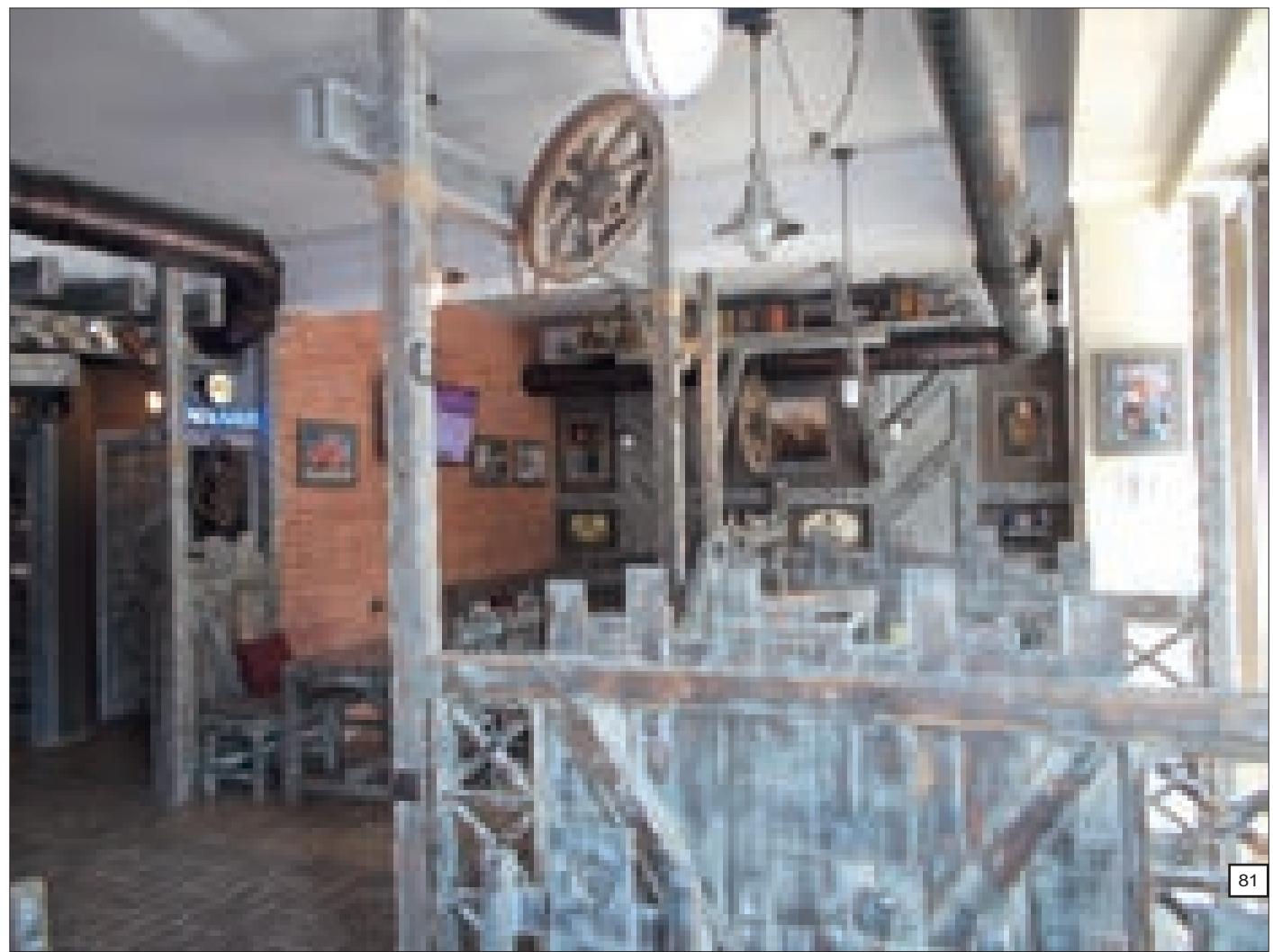

პაულანერის ფან კლუბი

არქიტექტორმა დიმიტრი თოფურიძემ საკუთარ პროფესიონალიზმე
დაყრდნობით, “პაულანერის ფან კლუბის” თანამედროვე დახვეწილი ინტე-
რიერი შექმნა. კონსტრუქციული თუ დეკორატიული დეტალების ერთო-
ბლიობა ინტერიერს ვიზუალურად ზრდის, ხახს უსვამს ფორმას, განსაზ-
ღვრავს მასში ფერის სიღრმეს და ინტენსიონას, ავსებს ექსტერიერს. სა-
ზოგადოებრივ სივრცეში წარმოქმნილ მოულოდნელ დიზაინერულ შტრი-
ხებს, მასში სიმსუბუქე შეაქვს.

სტილისტურ მთლიანობაში, სივრცის თი-თოეული მონაკვეთის ინდივიდუალურობა, ფუნქციურობა თავისებურად იკვეთება. თავისუფალი ატმოსფეროს შექმნის იდეას სივრცის ყოველი ელემენტი ექვემდებარება.. “პაულანერის ფანკლუბში”, რომელიც ახლახანს გაისხნა თბილისში ნუცუბიძის ქუჩაზე, მხოლოდ მისთვის აუცილებელი სიმყუდროვე და კომფორტი სუფეს და მისი სტუმრების გემოვნებას მიესადაგება.

ნიმუ ლალიძე

სტილი №57. 2016

Paulaner Fan Club

Interior of Paulaner Fan Club was created by Architect Dimitri Topuridze. Based on his professional experience, architect designed a refined modern interior with streamlined architectural graphics and original mosaic of shapes and volumes. A wide range of constructional and decorative elements visually increases the interior. Unexpected design strokes add lightness to this public space and highlight its comfortable planning. Various parts of the interior are markedly individual and functional, though not falling out of the general stylistic theme; The newly-launched Paulaner Fan Club is saturated with an atmosphere of warmth and serenity, offering the guests a material expression of taste and comfort.

NINO LAGHIDZE

არქიტექტურული ფიგურის კონცეფცია

მღებახეობა: თბილისი, გდეანის მიწამინდონი, ახმეტელის თეატრთან
ავტორი: ლაშა ჩოხევიძე

წარმოდგენილი ობიექტის ინტერიერული გარემოს თავისუფალი სივრცე ინდივიდუალურია და განსაზღვრული ფუნქცია გააჩნია. სისადავე, გეგმარების თავისუფლება და დინამიზმი არქიტექტორ ლაშა ჩოხელის კონცეპტუალური კრედოა. წინა პლანზე წამონეული გამომზადველობითი არქიტექტურული ფიგურის კონცეფცია ესთეტიკურ ილუზიებთან ერთად უფრო ღრმა, დამოუკიდებელ აზრს და მნიშვნელობას მოიცავს.

ინტერიერის მიკროგარემო - დამოუკიდებელი მოცულობები - მათვის დამახასიათებელი ფუნქციურობიდან გამომდინარე, სხვადასხვა ემოციური დატვირთვით აღიქმება, კონკრეტულ მიზანს ექვემდებარება, მაგრამ ამავე დროს სივრცის საერთო წყობასთანაა შეთავსებული. ესთეტიკური, ნატიფურობის მნიშვნელობა, მის რეალურობაშია განხორციელებული. ლაშა ჩოხელის მუშაობის დახვენილმა სტილმა და გემოვნებაზ სრულიად განსაზღვრა ინტერიერის სტილსტური მთლიანობა და ცხოვრების წესთან შესაბამისობა.

ნინო ლალიძე

The Conception of Expressive Architectural Image

Location: Near Akhmeteli
Theatre, Gldani district, Tbilisi
Author: Lasha Chokheli

Interior of this residential is a free-flowing space with distinct individuality and precisely defined function. Simplicity, uninhibited planning and dynamism – these are the key principles which Architect Lasha Chokheli used in his work. The conception of expressive architectural image, forming the foreground of the design, is strengthened by aesthetic associations and deep connotations.

The interior consists of independent volumes bearing different emotional “colouring” depending on their functional specifics but efficiently merging into the general structure of the space. The importance of aesthetically valuable, refined forms is accentuated by the quality of their implementation. Lasha Chokheli’s distinctive style and refined taste successfully defined individuality of the interior and integrated it into the surrounding life.

NINO LAGHIDZE

“ARTINDUSTRIA” Craft & Design Fair

Moma-Museum of Modern Arts in Tbilisi

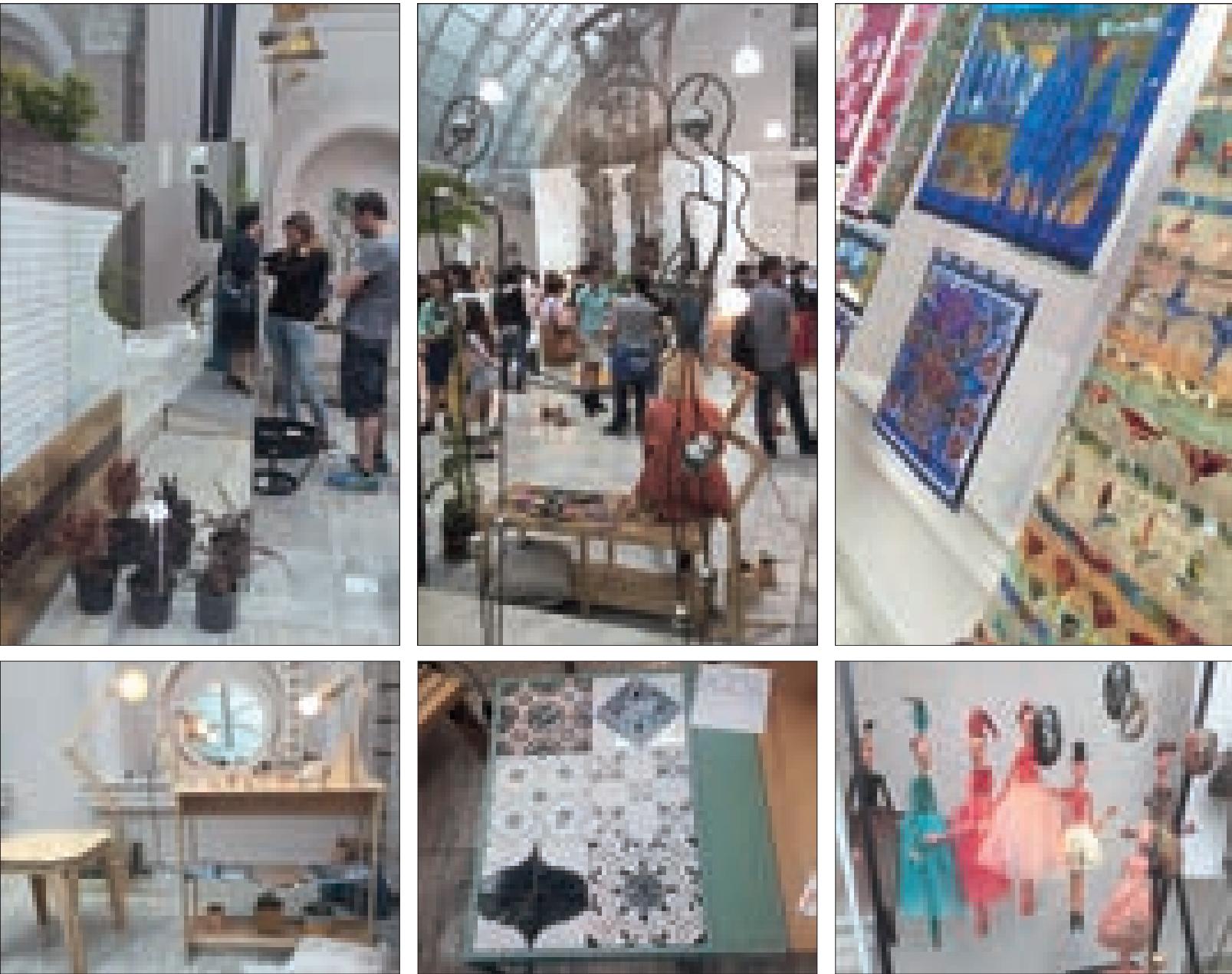
27, 28, 29 may. 2016

2016 წლის 27, 28, 29 მაისს ზურაბ წერეთლის თანამედროვე ხელოვნების მუზეუმში ჩატარდა პირველი საერთაშორისო გამოფენა-გაყიდვა “ARTINDUSTRIA” Craft & Design Fair. ღონისძიებაში მონაცენლეობა მიღლო 60 - ზე მეტი მაქსრთველმა ხელოვანმა. მონაცენლე ხელოვანების ნაწილს კარგდ იცნობს საზოგადოება, ხოლო ზოგიერთი მონაცენლემ კი პირველად გამოფინა საკუთარი ნამუშევრები ფარის აუდიტორიის წინაშე. გამოფენა-გაყიდვაში მონაცენლეობა ასევე მიღებს სამსატერი აკადემიის სტუდენტებმა. მუზეუმის სივრცეში წარმოდგენილი იქნა სამკაულები, თიხისა და მინის, ლითონისა და ხის ნამუშევრები. ასევე ქსოვილები, ბატიკა, თექა, მინანქარი, ხელნაკეთი თოჯინები და სათამაშოები, სანათები და აკვარი.

გამოფენის იდგა საკითხის აქტუალობიდან გამომდინარე გაჩნდა; საჭართველოში გამოყენებითი ხელოვნება, გარკვეულწილად, მიზნების მიეცა. მიუხედავად იმისა, რომ ჯერ

კიდევ არსებობენ მაღალპროფესიონალი ხელოვანები, რომელიც სასწავლო კურსების საშუალებით საკუთარ ცოდნას სხვებს უზიარებდნ, გამოყენებითი ხელოვნების ბევრი დარგი საკრძოსი პოპულარობით აღარ სარგებლობს. დიდი ხანია დაიხურა ფერადი მინის, აბრეშუმის და ფაფურის ცირკულარების ქარსნები. ცალკეულ კერამიკუსებს, ხესა თუ ლითონზე მომუშავებს, უჭირთ საკუთარი ნამუშევრების ფართო საზოგადოებისთვის გაცნობა და რეალიზაცია. ამის გამო, ხშირად, ხელოვნი შეგნებულად „ივიწყებს“ საკუთარ მოწოდებასა თუ შესაძლებლობებს და ცდილობს საკუთა-

რი თავის სხვა მიმართულებით რეალიზებას. ჩვენ ვკარგავთ არა მხოლოდ ცალკეულ პროექტებისა, მიმართ ინტერესის გაღვიძებისა.

პრობლემის აქტუალობიდან გამომდინარე, DESIGNBUREAU-ს (ნია მეალობლოშვილი, სოფო შევარდნაძე, ია ლიპარტელიანი), ასევე, თამუნა მგალობლიშვილს და ლანა ნიუარაძეს გაუჩნდათ გამოფენის მოწყობის იდეა, რომელიც ფართო აუდიტორიას გამოყენებითი ხელოვნების საინტერესო და უნიკალურ მიმართულებებს გააცნობს. ხელოვნებს კი, საკუთარი ნამუშევრების წარდგენის საშუალებას მისცემს. დარგების გაცნობა და მოწონება ერთა-

დერთი გზაა გამოყენებითი ხელოვნების და ცალკეული აქტორების მიმართ ინტერესის გაღვიძებისა.

ჩვენ გვჯერა, რომ მხოლოდ ერთობლივი - ჩვენი და თქვენი აქტიურობით, თანადგომითა და ხელშეწყობით გახდება შესაძლებელი ავალორძნობით უნიკალური დარგები, რომელიც საუკუნეების და წლების განძვლობაში საქართველოში განვითარების უმაღლეს საფეხურს აღწევდა.

გამოფენის ოფიციალური გახსნა შედგა 28 მაისს 17.00 საათზე

**DESIGNBUREAU
ARTINDUSTRIA**

ინოვაცია არქიტექტურაში 2016

არქიტექტურული ფორუმისა (Architectural Forum) და საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს (GITA) ერთობლივი ორგანიზებით, 21-25 მაისს, „ლონისძიება“ ინოვაცია არქიტექტურაში 2016” გაიმართა.

აღნიშნული ტიპის ღონისძიება საქართველოში უკვე მეორედ ტარდება. ღონისძიების მიზანი არქიტექტურის თანამედროვე, ინოვაციური ტენდენციების პოპულარიზაცია და აღნიშნული მიმართულებით, ქართველი სპეციალისტების ცოდნისა და კონკურენტურის ანაზღაურების გაზრდა. მნიშვნელოვანია ქართველი არქიტექტორების მიერ ინოვაციების დანერგვა არქიტექტურაში და შედეგად, პროცესების გაუმჯობესება.

დიდი ყურადღება დაეთმო არქიტექტურულ კორქშობს, რომლის ფარგლებშიც დარეგისტრირებულმა გუნდებმა მიღლეს კონკრეტულ თანხა ინსტალაციის შესაქმნლად. ქალაქ თბილისში არსებული პრობლემებიდან გამომდინარე, წლევანდელი კორქშობის თემა შეეხმარდება.

ურბანულ საკოთხებს.

ვორქშოპის მონაცილებს შექმნის პროცესში გამოეყენებინათ საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს ხელშეწყობით შექმნილი სამრეწველო ინოვაციების ლაბორატორიაში განთავსებული უახლესი ტექნოლოგიები, როგორც მათგან დაზღუდული მურალი, პროგრამირებადი ჩარხები სხვადასხვა ტიპის ზედაპირების დასამუშავებლად, 3D პრინტერები, 3D სკანერები და სხვა. ამ დანადგარების მეშვეობით, მათ შეძლეს საკუთარი პროექტების მატერიალიზაცია.

ვორქშოპს ხელმძღვანელობდა არქიტექტურული კვლევითი ორგანიზაციის „Appareil“ დაფუძნებულმა, ლონდონის არქიტექტურული ასოციაციის კურსდამთავრებული და კატალონიის არქიტექტორთა კოლეჯის სრულუფლებიანი წევრი — Edouard Cabay. მისი პროექტი კულტურული საგანმანათლებლო მოღვაწეობა არქიტექტურული კვლევის სფეროში უკავ-

შირდფებასთ ქალაქებს როგორიცაა ტოკიო, ბრიუსელი, ბარსელონა და ლონდონი.

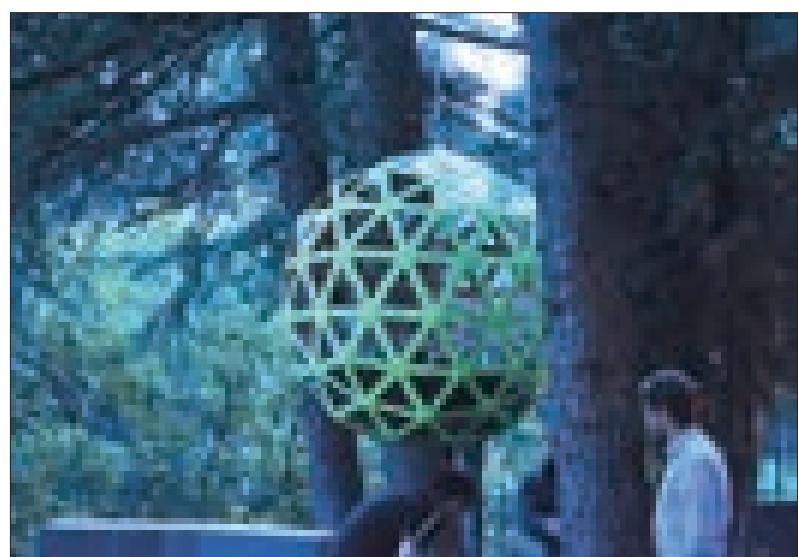
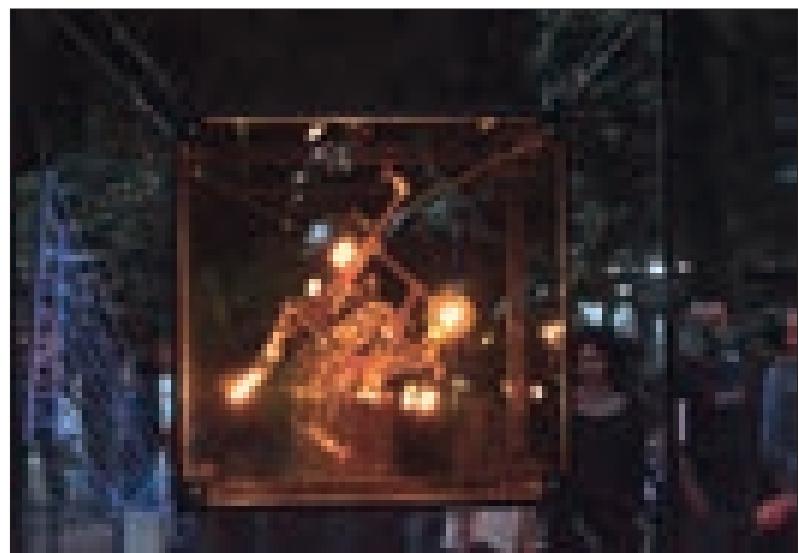
21 მაისს გაიმართა საჯარო დისეუსია, სადაც Edouard Cabay-მ და ქართველმა არქიტექტორებმა: ოთარ ნებაძემ, ლენა კოლძემ, ნინო ლალიძემ, დავით ასანიძემ განიხილეს ურბანული სივრცეების მნიშვნელობა და საზოგადოების როლი.

პირველად საქართველოში ვიდეომასალის სახით მოხდა თბილისის მნიშვნელოვანი თანამედროვე არქიტექტურული ობიექტების ასახვა დრონით, რომელიც წარმოგვიდგინა ბევრისთვის კარგად ცნობილმა Robbie RG commercial.

ვორქშოპის ფარგლებში, მომდევნო დღეებში, ტექნოპარკის ტერიტორიაზე მოწენუ არქიტექტურული ინსტალაციების გამოფენა.

პროექტის „ინოვაცია არქიტექტურაში 2016“ ფარგლებში GemFest ის ორგანიზატორებმა საკუთარ რჩეულ გუნდს გადასცეს ფესტივალზე დასასწრები ბილეთები.

Innovation in Architecture 2016

"Innovation in Architecture 2016" organized by Architectural Forum (AF) and Georgia's Innovation and Technology Agency (GITA) will take place in Tbilisi during 21-25 of may.

With the great support of the Agency and Architectural Forum (AF), brand new project "Innovation in Architecture" was established In 2015.

The project has been completely new trend in the country. As there had been made couple of testing events in advance, interest from public and talent have been great, this lead the project to a complete success.

Architectural Forum was founded in 2012 by George Maisuradze and Co-founders, Elene Machaidze, Mariam Gvazava and Anna Gulashvili.

The organizations presents the union of architects, which is aimed to involve adults in formation process of innovative ecosystem and raise architectural awareness in society.

It's the second time Tbilisi will host professional event in architectural field. The main goal of that activity is to popularize innovative ideas and trends towards architecture and at the same time to upgrade Georgian specialists knowledge and raise competitiveness among them. It's important to bring innovation in this field and to improve the processes including urban planning and design Georgia has been going through lots of years.

The projects is divided into several parts. Discussion, Presentations will be held on the very first day. Then the next three day will be fully

dedicated to installation building process while the last day will cover presentations, closing/award ceremony. Different groups filled with Architects, Designers and engineers will have a great chance to compete and dedicate themselves to art within several days. During that period of time they will have to create architectural objects (Installations) representing a concrete topic.

While constructing they will have an amazing opportunity to fully absorb all the capabilities technopark offers including: 3D printing, Laser cutting e.c.

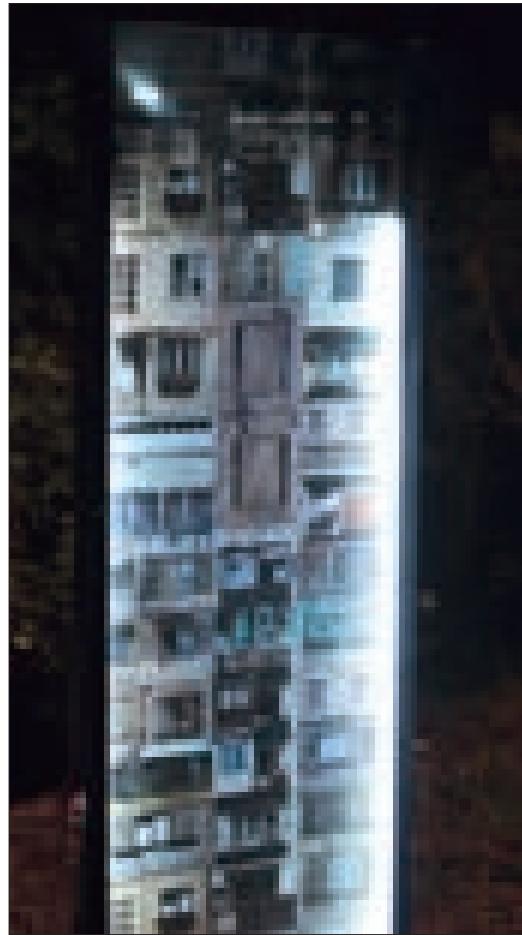
This year, the workshop will be directed by Edouard Cabay.

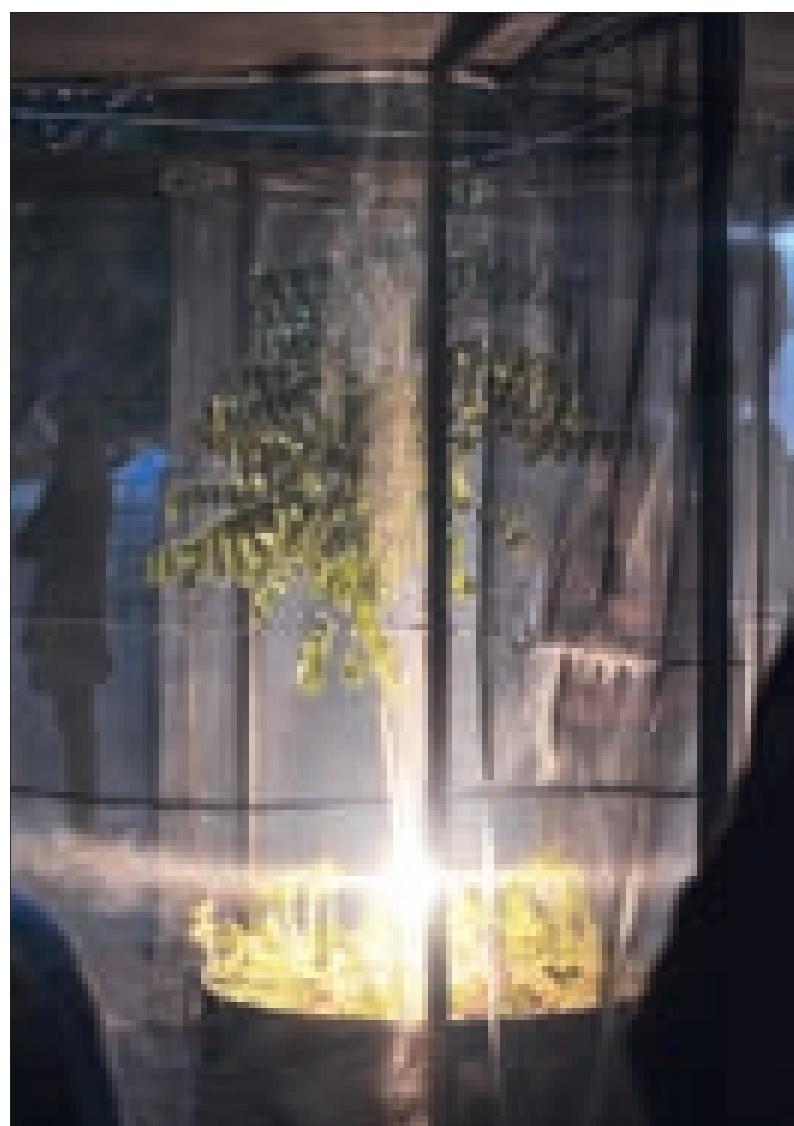
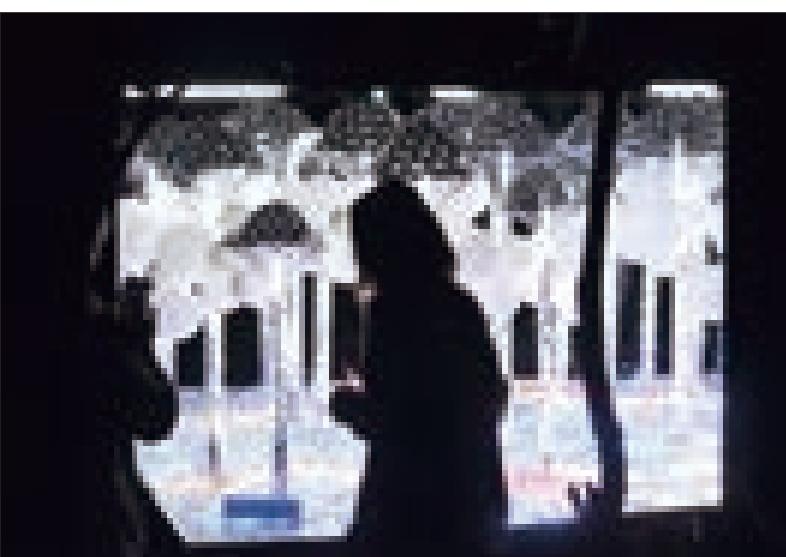
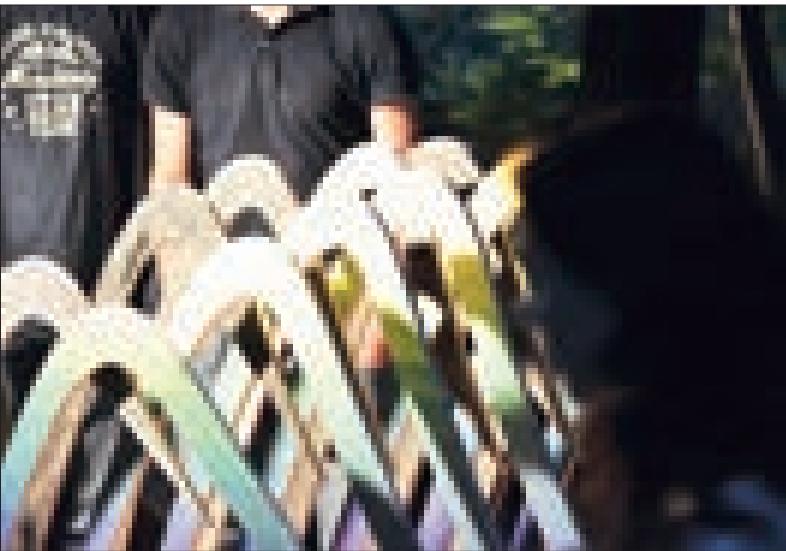
Edouard Cabay is a registered architect at the Catalan College of Architects in Spain and is graduated from the Architectural Association School of Architecture in London. After gaining professional experience in London, Tokyo and Brussels, he founded Appareil in Barcelona in 2011, an office developing architectural and research projects both in Spain and abroad.

Numerous award winning architect will also attend the project.

For the First time Architecturally significant buildings were captured by Videographer/Filmmaker Robbie RG commercial. The full video will be presented on the opening day of the project – on 21st of may.

Everyone is free to attend the Discussion part of the event on 21st of may at Technopark.

საერთაშორისო არტ სოფელი უწერა

2015 წლის 25 ივნისიდან 4 აგვისტოს ჩა-
თვლით ონის რაიონში, სოფელ უწერაში, გა-
ნსორციელდა პროექტი სახელწოდებით „საე-
რთაშორისო არტ სოფელი უწერა 2015“. პრო-
ექტის მხარდამჭერია გერმანიის საერთაშორი-
სო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ)
სამსრუთ კავკასიში კერძო სექტორის განვი-
თარების პროგრამა, რომელსაც გერმანიის სა-

ერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოე-
ბა (GIZ) გერმანიის ეკონომიკური თანამშრო-
მლობისა და განვითარების ფედერალური სა-
მინისტროს სახელით ამორციელებს.

პროექტის კურატორი და ორგანიზატო-
რი იყო არქიტექტორი და მხატვარი ანა ლა-
ლიძე (კომპანია „არქიტექტურული ცენტრი“).
ადგილობრივა თემა და ხელისუფლებამ

პროექტი „საერთაშორისო არტ სოფელი უწ-
ერა“ დამატებითი ღონისძიებების ორგანიზე-
ბით გაამდიდრეს, როგორიც არის: რაჭული
ნაკითობების ბაზრიბა (თექსი ტექნოლოგიის,
ხის ნაკითობების სადემონსტრაციო გამოფე-
ნები და ა. შ.), ადგილობრივი მეწარმეების,
კულტურული მემკვიდრეობის, ტურისტული
პროდუქტების გასაცნობი ტურები (ექსკურ-

სიები ახლადგავთალულ ტურისტულ მარშრუტებზე). ამასთან ერთად, საქართველოს მეწარმეობის განვითარების სააგენტომ ზემო რაჭაში ჩაიყვანა იაპონელების დელეგაცია, რომელიც უწერელ მეწარმეებს შეხვდა. შეხვედრა ფოლკლორული კონცერტით დასრულდა, რომელიც უწერის მდგრადი ტურიზმისა და მეწარმეობის განვითარების ცენტრში გაიმართა და მასში ონის კულტურული ცენტრის მომენტალთა გუნდი და მოცეკვავები მონაწილეობდნენ. პროექტის,, საერთაშორისო არტ სოფელი „უწერა” ფარგლებში ძირითადი საქმიანობა იყო საოჯახო სასტუმროების ექსტერიერების პროფესიონალური მოხატვა. ახლადმოხატულმა ტურისტებისთვის საოჯახო სასტუმროების მიმზიდველობა გაზარდა.

გარდა ამისა, პროექტის მიზანი და კონცეფცია ითვალისწინებდა მხატვრებისა, ასევე ადგილობრივი მეწარმეებისა და ხელისუფლების ორგანოების დახმარებას, რომ მათ მომავალში დამოუკიდებლად შეძლონ მსგავსი ლონისძიებების გამართვა. პროექტის მთავარი მიზანი იყო ზემო რაჭაში ტურიზმისა და მეწარმეობის განვითარების სტიმულირება. პროექტში „საერთაშორისო არტ სოფელი „უწერა” მონაწილეობის მისაღებად მოწვეული იქნება პროფესიონალური მხატვრებისა და მხატვრების სხვადასხვა ქვექიდან. ამგვარ პროექტი საქართველოს თვისაც სიახლეს წარმოადგენს.

ლონისძიების თოთვეული დღის მთავარი ასპექტები და ძირითადი ელემენტები იყო: ზემო რაჭის ნაკეთობებისა და ადგილობრივი პროდუქციის ბაზრობა: თექის ტექნოლოგიისა და ხის ნაკეთობების სადამონასტრაციო გამოფენები (ერტ-ერთი მონაწილე ონის სამხატვრო სკოლა); ხელოვნება ბუნებაში: ხელოვნების ნიაღმების უქმნა ბუნების წარმოადგენს; ხელოვნება აბიექტებზე: უწერის საოჯახო სასტუმროების ფასადების მოხატვა; ავეჯის რესტავრაცია/მასტერკლასი საოჯახო სასტუმროებში; მასტერკლასი ფოტოელოვნებასა და ფოტოკონკურსი „მდგრადი ტურიზმი - უწერა 2015“; კონფერენცია თემაზე „ქალთა მეწარმეების განვითარება სოფელი და მთიან რეგიონებში“ (რომელიც გაიმართა პროექტის „საერთაშორისო არტ სოფელი „უწერა 2015“ პარალელურად).

მნიდა ვისარგებლო შესაძლებლობით და მაღლობა ვუთხრა GIZ-ს, მხატვრებს საქართველოდან და ბევრი სხვა ქვეყნიდან, ონის სამხატვროს კოლას, საქართველოს ფოტოგრაფთა ასოციაციას უწერის საოჯახო სასტუმროების მფლობელებს.

პროექტის კურატორი და ორგანიზატორი ანა ლალიძი

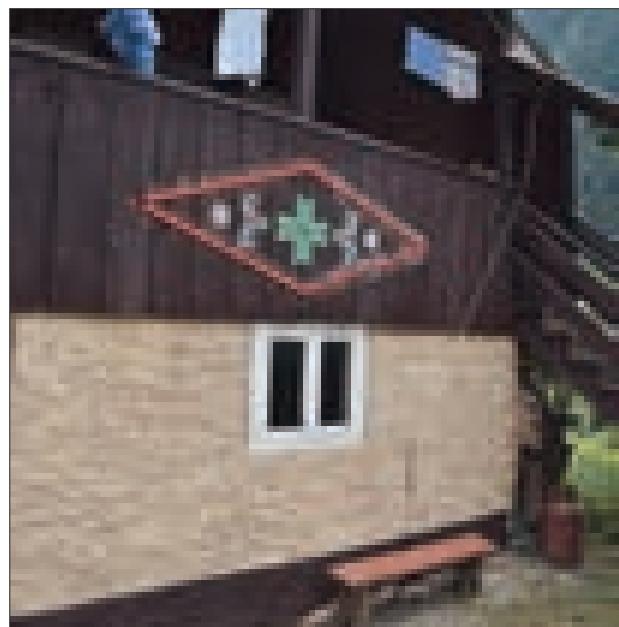

The International Arts Village Utsera 2015 Project

From July 25 through August 4, 2015 the project titled "International Art Village Utsera 2015" was held in the village of Utsera, Oni district. The project was supported by the Private Sector Development Programme South Caucasus implemented by Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) on behalf of the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development.

The project was curated and organized by architect and artist Ana Lagidze ("Architecture Center" company). The local community and local government enriched the International Arts Village Utsera project by organizing complementary events, such as: Racha crafts market (showcases for felt technology, wood work, etc.), some guided tours to local entrepreneurs, local

cultural heritage, and local tourism products (hiking on newly developed trails). Besides, a delegation from Japan, who was guided through Upper Racha by Enterprise Georgia, met Utsera entrepreneurs. The meeting was followed by a folkloristic performance of the Oni Cultural Centre's choirs and dancers at the Utsera Center for Sustainable Tourism and Entrepreneurship Development.

A key activity of the International Arts Village project was the professional artistic decoration of guest house exteriors. The newly painted facades increased the attractiveness of the guest houses for tourists.

Besides, the aim and perspective of the project was to support artists as well as local entrepreneurs and the local authorities in becoming self-sustainable in holding similar events in the future. The project's overarching objective was to provide impulses for tourism and entrepreneurship development in Upper Racha. Well-known,

professional artists from various countries were invited to take part in the "International Arts Village Utsera" project. The project itself is a novelty for Georgia.

The project by depicting major aspects of each day of the event. Key elements were: Art Outside: Creation of artwork in nature; Art On Site: Painting of artworks on Utsera's guest houses; Furniture restoration/master class at the guest houses; Photography master class; Side event: Photo contest "Sustainable Tourism Utsera 2015"; Side event: Upper Racha Crafts and Local Products

Market: Showcase for felt technology and wood work (one of the participants – Oni Art School). Side event: Conference on Women Entrepreneurship Development in Rural and Mountainous Areas.

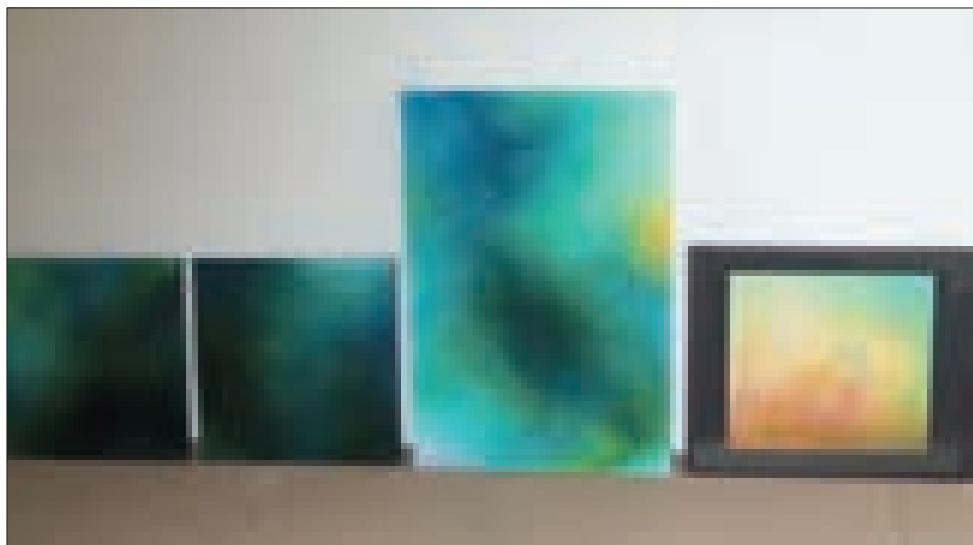
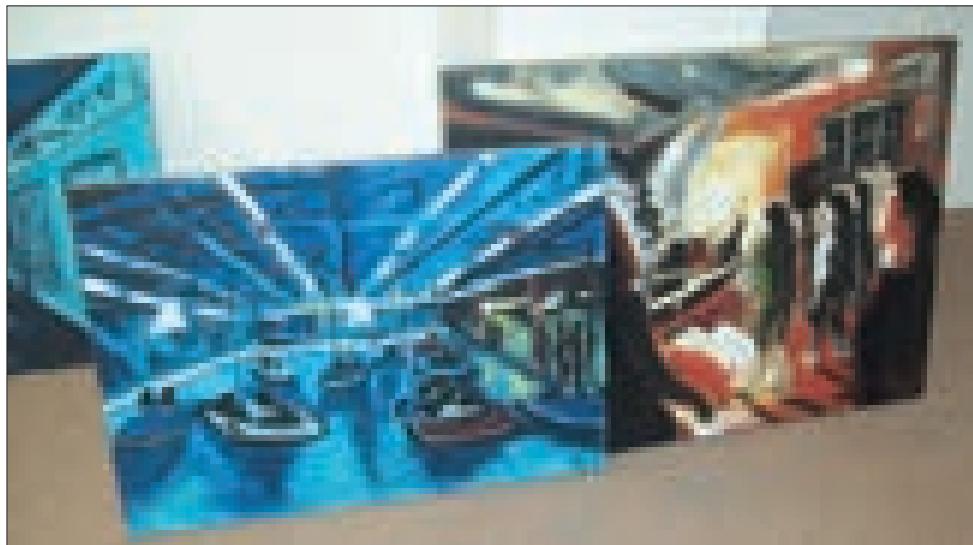
I would like to take this opportunity to thank GIZ, Artists from Georgia and various other countries, the Oni Arts School, the Association of Photographers of Georgia, the guesthouse owners of Utsera.

**ANA LAGIDZE ORGANIZER
AND CURATOR OF PROJECT**

სხვადასხვა ქვეყნის - ჩეხეთი, საქართველო, უკრაინა და იაპონია - ოთხი არტისტის ერთობლივი გამოფენები

12.08.2015. "ქალთა ფერები" ჯგუფური გამოფენა / 12.08.2015. აღმასტა, ყაზახეთ
01.09.2014. "Barvy ženy" ქალი მხატვრების საერთაშორისო გამოფენა. ქალაქი ოსტრავა. ჩეხეთი.
08.30.2014. საერთაშორისო გამოფენა "ქალთა ფერები" - Barvy ženy. პრაღა. ჩეხეთი.
მომდევნო ერთობლივი გამოფენა იგეგმება თურქეთში.

Martina Trchova, Takako Morishita

The works of art of the Czech artist Martina Trchova is an amazing kaleidoscope of images of people and events. Diversity of themes of her works is extremely wide and comprises mainly works of linography. Paintings and linocuts by M. Trchova are expressive and intense; they instantly engage the viewer into a turmoil of life. The artist likes to experiment with toned paper for her

linographic prints. Every colour reflects certain mood of a landscape or a personality trait of a portrait model. The exhibition also presents Martina's art diaries – a set of numerous sketches which literary show "travel notes" vividly expressing essence of what she has seen.

Japanese artist Takako Morishita creates abstract paintings. For T. Morishita each painting is an image of

a moment, in which the author "sees" or "feels" the colour. All of her works represent emotions and feelings of the artist, indirectly expressed through a colour palette. Colour - vibration, colour - sound, colour - information. Works of Takako are appeasing. To create them and to view them both the artist and the viewers need to be engaged into a certain state of meditation.

International Art Exhibitions of four artists from different countries - the Czech, Georgia, Ukraine and Japan

12.08.2015. Colours Of Women Group Exhibition/ 12.08.2015. Art Gallery - "White Royal" Almaty, Kazakhstan
 01.09.2014. "Barvy ženy" The international exhibition female painters in the castle Hradec nad Moravici. Ostrava.Czech
 30.08.2014.The international exhibition "Colours of Woman". Barvy ženy. Prague. Czech.
 The next exhibition of four female artists planned in Turkey

ANA LAGIDZE

LESYA DEMCHENKO

Ana Lagidze, Lesya Demchenko

Georgian artist Ana Lagidze presents works made by using the felting and patchwork. Energy emanating from the works created by the hands of the artist is strongly reinforced by saturated colours of the wool. A. Lagidze certainly belongs to those young artists working with felt, whose works are distinguished by a pro-

nounced individual style.

Artistic technique of Lesya Demchenko is unique. Ukrainian artist creates spectacular works made of packing cardboard by cutting out details which are then acrylic paints. Creative technique makes works of L. Demchenko similar to miniature, they impress by abun-

dance of laboriously cut out details.

The works of four artists are unified by creative boldness, bright individuality and search for new creative solutions. Their works are full of freedom and faith in humanity and the world, where creative feminine desire strives for beauty.

Ketevan Kobakhidze ქეთევან კობახიძე

2016 წლის 21 მაისს
გარდაიცვალა
ძეთა კობახიძე.
შესანიშნავი პიროვნება,
პედაგოგი,
აღმიტებული

მრავალსართულიანი საცხოვრისებელი სახლი

6 ლიკს სიმულაციის ტექნიკურობაზე

WWW.GOLDENWAVE.GE

STYLE

სარტკებულო კომპანია

ქ. თბილისი, 0186, ვაჟა-ფშაველას გამზ. №70ა

style_inbox@mail.ru

558 28-29-30